16628

361
Z-25

1914

2010

(129)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ

ԲԱՐԵԳՈՐԾ. ԸՆԴՀ. ՄԻՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1906 ԻՆ

ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

7րդ ԵՒ 8րդ ՏԱՐԵՇՐՋԱՆՆԵՐՈՒ

Հ. Բ. Ը. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՏՊԱՐԱՆ
ԳԱՀԻՐԷ
1914

361
Հ-25

61/25

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱՐԵԳՈՐԾ. ԸՆԴՀ. ՄԻՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1906 ԻՆ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ
ԳԱՀԻՐԷ (Եգիպտոս)

ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ 7րդ ԵՒ 8րդ ՇՐՋԱՆՆԵՐՈՒ

(1912 եւ 1913)

Հ. Բ. Ը. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՏՊԱՐԱՆ
ԳԱՀԻՐԷ
1914

ՊԵՏ. ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ
Гос. Публ. Библиотека
ՀՍԽՀ-ССР
им. А. Мясникяна
Ա. ՄՅԱՍՆԻԿՅԱՆԻ ԱՆՎ.

1916
39

2002

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ

ՎՍԵՄ. ՊՕՂՈՍ ՓԱՇԱ ՆՈՒՊԱՐ,	Ատենապետ (ցկեանս)
ՎՍԵՄ. ԵԱԳՈՒՊ ԱՐԹԻՆ ՓԱՇԱ,	Փոխ-Ատենապետ
ԵՐՈՒԱՆԴ ԱՂԱԹՕՆ ՊԷՅ,	»
Տ. Մ. ԱՆԴՐԱՆԻԿԵԱՆ,	Գանձապետ
Տ. Վ. ՄԱԼԷՉԵԱՆ,	Ատենադպիր
ԱՌԱՔԵԼ ՊԷՅ ՆՈՒՊԱՐ,	Խորհրդական
ԿԱՐԱՊԵՏ ՊԷՅ ՇԷՐԻՏՃԵԱՆ,	»
Տ. ՏԻՐԱՆ ՓԻԼԻՊՊՈՍԵԱՆ,	»
ՏԻԳՐԱՆ ԽԱՆ ՔԷԼԷԿԵԱՆ,	»
Տ. ՄԻՀՐԱՆ ՂԱԶԱՐՈՍԵԱՆ,	»

Հաշուեքննիչ.— Տ. Է. ՓԱՓԱԶԵԱՆ

Ընդհ. Դրամատուն.— ԳՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ

Թուրքիոյ Դրամատուն.— ՕՍՄ. ԱՌԵՒՏՐ. ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ

7067

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱՐԵԳ. ԸՆԴՀ. ՄԻՈՒԹԻՒՆ

ԱՏԵՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎԻ

ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ ՆԻՍՏ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՀՐԱՒԷՐԻ ՎՐԱՅ

(2/15 *Մայիս* 1914)

ՕՐԱԿԱՐԳ

1. — *Երկամեայ Տեղեկագիր եւ վաւերացում 7րդ. եւ 8րդ. Տարեշրջաններու Հաշուեկշիռին.*
2. — *Զանազան առաջարկներ:*

Այսօր, Ուրբաթ, տասնըհինգ Մայիս հազար ինը հարիւր տասնը չորս, ժամը վեցին (յ. մ.), Գահիրէ, Ընկերութեան Կեդրոնատեղիի ժողովարանին մէջ, Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութեան Ընդհանուր ժողովը, որ 11/24 Ապրիլ 1914ի օրը նիստ հրաւիրուած՝ բայց Կանոնագրին 19րդ. Յօդուածին (հատուած բ.) տրամադրած

մեծամասնութիւնը գոյացած չըլլալուն համար յետաձըգուած էր, իր հինգերորդ նիստը գումարեց յիշեալ Յօդուածին համաձայն՝ երկրորդ հրաւէրի վրայ։

Դիւանը կազմուեցաւ հետեւեալ կերպով՝

ԱՏԵՆԱՊԵՏ — ՎՍԵՄ. ՊՕՂՈՍ ՓԱՇԱ ՆՈՒՊԱՐ, *Ատենապետ Կեդր. ժողովի.*
ԱՏԵՆԱԴՊԻՐ — ՓԱՍՏ. Վ. ՄԱԼԷԶԵԱՆ, *Ատենադպիր Կեդր. ժողովի.*
ՔՈՒԷՍԱԽՈՅԶ — ՏԵԱՐՔ ԲԻՒԶԱՆԴ ՄԱՍՐԱՖ ԵՒ ԿԱՐՕ ՊԱԼԵԱՆ։

Ատենապետը ներկայացուց «Միութիւն»ի 28րդ. եւ «Յուսաբեր» լրագրի 835րդ. թիւերը՝ որոնց մէջ հրատարակուած է հրաւիրագիրը։

Ներկայութեան տոմարէն յայտնի եղաւ որ ներկայ եւ փոխանորդաբար ներկայացուած անդամներուն թիւն է 34, 187 ձայնի իրաւունքով։

Ժողովը կանոնաւորապէս հրաւիրուած եւ գումարուած ըլլալով՝ ըստ Կանոնագրին 9րդ. Յօդուածին, Ատենապետը օրինաւորապէս Ժողովը բացուած կը հռչակէ եւ կը կարդայ հետեւեալ ճառը։

ՃԱՌԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

ՆԱԽԱԳԱՀ ՎՍԵՄ. ՊՕՂՈՍ ՓԱՇԱ ՆՈՒՊԱՐԻ

Հ. Բ. Ը. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎԻՆ

ԳԱՀԻՐԷ, 15 ՄԱՅԻՍ 1914

Տեարք,

Յայտնի են ձեզի այն բացառիկ պարագաները որ անցեալ տարի մեզի թոյլ չի տուին գումարելու Ընդհանուր Ժողովը և հարկադրեցին մեզ տարեկան գումարումը յետաձգելու : Փութացինք ծանուցանել սակայն հրատարակութիւններով, որ լոյս տեսան մեր պաշտօնաթերթին «Միութիւն»ի մէջ, թէ մեր Կանոնագրէն այս շեղումը ընելու ստիպուած էինք՝ Պալքանեան պատերազմներուն և իրենց բնական հետեւանքներուն բերմամբ, որ, մեր Տեղական Մասնաժողովները, և անոնք մասնաւորաբար որ Թուրքիոյ և Պալքանեան երկիրներուն մէջ կը գտնուին, անկարելիութեան մատնեցին՝ ժամանակին մեզի հասցնելու իրենց տեղեկագիրները և տարեկան հաշիւները :

Միւս կողմէ, ինչպէս գիտէք, հարկ եղաւ որ Եգիպտոսէն բացակայիմ, համակերպելով Վեհ. Կաթողիկոսին հրաւէրին, որ կնճռալից վայրկեանի մը, երբ Հայկական Խնդիրը դարձեալ սեղանի վրայ պիտի դրուէր, ինծի վստահեցաւ Եւրոպիոյ մէջ մեր Ազգը ներկայացնելու պաշտօնը, իբրև Ազգային Պատուիրակութեան նախագահ, և Պետութիւններէն պահանջելու՝ Պերլինի Դաշնագրով խոստացուած, բայց երսունը հինգ տարիէ իվեր մեռեալ տառ մնացած Բարենորոգումներուն գործադրութիւնը : Երբոր աշխատութիւնս աւարտելով, գրեթէ երկամեայ բացակայութենէ վերջ Գահիրէ վերադարձած եմ, երջանիկ կը զգամ ինքզինքս այսօր վերստին ձեր մէջ գտնուելով, մասնակցելու համար Ընդհանուր Ժողովին խորհրդակցութեանց՝ վերջին երկու տարիներու մեր գործունէութեան մասին :

Բայց մեր Բարենորոգումներուն նկատմամբ՝ Պետութեանց և Բ. Դրան միջև գոյացած համաձայնութիւնը, հանուր Հայութեան համար այնքան կարևոր իրողութիւն մըն է, և սահմանուած է այնպիսի ազդեցութիւն մը ունենալու մեր Ընդհա-

նուր Միութեան և իր գործունէութեան յառաջիկայ ուղղութեան նկատմամբ, որ օգտակար կը համարիմ, մեր համարատուութեան քննութեան ձեռնարկելէ առաջ, հոս քանի մը ճշտումներ ընել անոր էական տրամադրութեանց մասին :

Նախ և առաջ հարկ է յիշել որ սկզբնաւորութեան մէջ խնդիր էր Բարենորոգումները գործադրել միայն Կարինի, Սեբաստիոյ, Վանի, Բաղէշի, Խարբերդի և Տիգրանակերտի վեց նահանգներուն մէջ. բայց, Դրան պահանջումին վրայ, եօթերորդ նահանգ մը ևս՝ Տրապիզոնը աւելցուեցաւ անոնց վրայ. և այս եօթը նահանգները երկու երկրամասի բաժնուեցան, հիւսիսային և հարաւային,—առաջինը իր մէջ ունենալով Կարինի, Սեբաստիոյ և Տրապիզոնի նահանգները, իսկ երկրորդը՝ միւս չորսը ընդգրկելով :

Այս երկու երկրամասներուն իւրաքանչիւրին գլուխը պիտի գտնուի Եւրոպացի Ընդհանուր-Տեսուչ մը, Բ. Դուռէն ընտրուած՝ Պետութեանց կողմէ ներկայացուած թեկնածուներու ցանկի մը վրայէն : Այդ Ընդհանուր-Տեսուչներն են որ իրականութեան մէջ պիտի ստանձնեն Բարենորոգումներու գործադրութիւնը և քոնդրօլը : Պիտի անուանուին տասը տարուան համար՝ յատուկ պայմանագրութեամբ, և այդ պայմանաժամին միջոցին անհրաժարելի պիտի ըլլան. անոնք պիտի ունենան շատ ընդարձակ իրաւասութիւններ, ստորադաս ո և է պաշտօնատար պաշտօնանկ ընելու կամ անուանելու իրաւունքով. նոյն իսկ պիտի կրնան անհրաժարելի դատաւորները կախակայել և ի հարկին կուսակալներու պաշտօնանկութիւնը պահանջել Կեդրոնի Կառավարութենէն, որ առ. առ. առաւելն 4 օրուան մէջ պարտաւոր պիտի ըլլայ վճռել :

Իրենց ուղղակի հսկողութեան տակ է որ հողային վէճերը, որ տարիներէ ի վեր լուծումի մը կը սպասեն, պիտի կարգադրուին :

Պիտի ունենան արդարութեան, ոստիկանութեան և ժանտարմըրիի քոնդրօլը, և ամէն անգամ որ հանրային ապահովութեան ուժերը անբաւական ըլլան՝ պիտի կրնան բանակը գործածել, ձեռք առնուած միջոցներուն գործադրութիւնը ապահովելու համար :

Հայերէն լեզուն պիտի ընդունուի վարչական շրջանակներուն և դատարաններուն մէջ : Դատարաններու վճռագիրները, թրքերէն բնագրին հետ, պիտի ունենան նաև հայերէն թարգմանութիւնը՝ երբ այդ բանը պահանջուի :

Իւրաքանչիւր նահանգի հանրային կրթութեան պիւտճէին մէջ՝ Հայ ազգային վարժարանները իրենց համեմատական բաժինը պիտի ունենան, և Կառավա-

րութիւնը ոչ մէկ դժուարութիւն պիտի յարուցանէ որ բաց ատի Հայ ժողովուրդը օգնէ իր դպրոցներուն մատակարարութեան :

Զինուորական ծառայութիւնը շրջանակային պիտի ըլլայ և Համիտիէ հեծելազունդները պահեստի հեծելազօրքի պիտի փոխարկուին, գործօն բանակին սպաներուն հրամանատարութեան տակ. ասոնց զէնքերը զօրանոցներուն մէջ պիտի պահուին և միայն զօրավարժութեան կամ զօրաշարժութեան ատեն անոնց պիտի բաշխուին :

Հաւասարութեան սկզբունքը պիտի գործադրուի ամէն կարգի պաշտօնատարներու մասին՝ քրիստոնեաներու և մահմեդականներու միջև, և այս բանը որքան որ կարելի ըլլայ, և հետզհետէ երբոր պաշտօններ բացուին : Հաւասարութեան միևնոյն սկզբունքը նոյնպէս պիտի կիրարկուի ոստիկաններու և ժանտարմաներու ընտրութեան առթիւ :

Ընդհանուր Ժողովներու մէջ ներկայացուցչութիւնը կէս առ. կէս պիտի բաղկանայ քրիստոնեաներէ և մահմեդականներէ՝ Վանի և Բաղէշի նահանգներուն մէջ, նոյնպէս կէս առ. կէս՝ Կարինի նահանգին մէջ. բայց այս վերջինոյն նկատմամբ, այն պարագային միայն որ՝ բնակչութեան մարդահամարը Բարենորոգումներու հռչակման տարուան ընթացքին չի կատարուի. մինչդեռ միւս չորս նահանգներուն մէջ, ներկայացուցչութիւնը համեմատական պիտի ըլլայ՝ ըստ երկրին երկու տեղագրական տարրերուն կարևորութեան,—մահմեդական ընտրողներուն թիւը արդի ընտրական ցուցակներու հիման վրայ, իսկ հայ ընտրողներու թիւը՝ մեր ազգային իշխանութեանց կողմէ պատրաստուելիք ցուցակներուն համաձայն :

Այն նահանգներուն մէջ ուր Ընդհանուր Ժողովները պիտի ընտրուին համեմատականութեան սկզբունքին համաձայն, փոքրամասնութիւնը պիտի ներկայացուի Էնճիւմէններուն մէջ. մինչդեռ Վարչական Ժողովներուն մէջ մահմեդականները և քրիստոնեաները կէս առ. կէս հիման վրայ պիտի ընտրուին :

Ահա՛, արագապէս ամփոփուած, գլխաւոր պայմանները Բարենորոգումներուն որ պիտի գործադրուին Հայկական Նահանգներուն մէջ : Այս պարզ թուումը ցոյց կուտայ անոնց կարևորութիւնը և թոյլ կուտայ ըմբռնելու թէ՝ անոնք վերջ պիտի դնեն ներկայ կացութեան. բայց միևնոյն ատեն ցոյց կուտայ թէ՝ Բարենորոգումներու յաջողութիւնը ի՛նչ աստիճան կախում ունի անոնցմէ որ պաշտօն պիտի ունենան անոնք գործադրելու և վերհսկելու :

Անտարակոյս այսքան փափուկ պաշտօն մը կատարելու համար՝ բազմաղի-

մի յաջողութիւններ և բացառիկ ընդունակութիւններ պէտք են, և մանաւանդ պէտք է որ թեկնածուները ընտրուին այնպիսի անձնաւորութիւններու մէջէն որ արդէն ապացոյցներ տուած են։ Դիւրին է մակաբերել որ այդպիսի անձեր հազուագիւտ են և թէ Եւրոպիոյ մէջ թեկնածուներու փնտռտուքները ժամանակի կը կարօտէին։

Այդ փնտռտուքները բարեբախտաբար յաջող ելք մը ունեցան, և Պետութիւնները կրցան 6 Ապրիլի երկուշաբթի օրը Մեծ-Եպարքոսին ներկայացնել հինգ թեկնածուներու ցանկ մը, որոնց մէջէն Բ. Դուռը արդէն ընտրած է Մ. Վեսթընէնք, Հոլանտացի թեկնածուն, և գնդապետ Հօֆ, Նորվեկիացի թեկնածուն։

Այն փութկոտութիւնը զոր, հակառակ Արևելեան քաղաքագիտութեան սովորական դանդաղութեանց, Բ. Դուռը ցոյց տուաւ՝ քանի մը օրուան մէջ կատարելով իր ընտրութիւնը, ապացոյց է թէ անիկա կ'ածապարէ Բարենորոգումները գործադրելու։ Ընդհանուր-Քննիչներու այս անուանումով Կառավարութիւնը լիուլի կը հաստատէ յոյսերը, զոր Պետութեանց 8 Փետրվարի Համաձայնութիւնը ծընցուցած էր, և ցոյց կուտայ թէ, Պետութեան վերականգնումին և ամրապնդումին համար մեր Բարենորոգումներուն կարևորութեանը գիտակից, Բ. Դուռը լրջօրէն որոշած է լիովին գործադրել և անոնց յաջողութիւնը ապահովել։ Անձնապէս այնքան աւելի բարեբախտ կը սեպեմ ինքզինքս այդ բանը հաստատելով, որ ատոր մէջ արդարացումը կը գտնեմ այն վստահութեան զոր մեր վստակալից բանակցութեանց միջոցին երբեք չի դադրեցայ տածելէ անոր վերջնական յաջողութեան մասին։ Այդ վստահութիւնը, ինչպէս քանիցս յայտարարած եմ, ինծի ներշնչուած էր այն համոզումէն թէ՝ Թուրքիա առաջինն էր որ շահ ունէր Բարենորոգումներու գործադրութեանը մէջ, ինչպէս և այն հաւատքէն զոր ունէի Կայսերական Կառավարութեան յստակատեսութեան և հայրենասիրութեան նկատմամբ։

Անշուշտ մօտալուտ է այժմ այն օրը որ՝ Ընդհանուր-Քննիչները իրենց պաշտօնին գլուխը պիտի անցնին, և այնքան երկար տարիներէ ի վեր սպասուած Բարենորոգումներու իրականացումը՝ եօթը նահանգներու մեր հայրենակիցներուն համար պիտի երաշխաւորէ ապահովութեան և արդարութեան բուական մը, և անոնց թոյլ պիտի տայ խաղաղօրէն աշխատիլ և բարգաւաճում յառաջ բերել հոն՝ ուր այսօր ամլութիւն և թշուառութիւն միայն կայ։

Ձեզի կ'ըսէի, այս տեսութեանս սկիզբը, թէ՛ իրաց այս նոր վիճակը սահմանուած է ազդեցութիւն մը ներգործել մեր Ընդհանուր Միութեան յառաջիկայ դերին վրայ. քննութիւնը զոր ձեզի հետ միասին ըրինք անշուշտ պիտի հաստատէ ձեր համոզումը։ Մեր Կեդրոնական Ժողովը արդէն զբաղուեցաւ այս հարցով և կ'ուսումնասիրէ այնպիսի ծրագիր մը որ լաւագոյն կերպով համապատասխանէ ընդհազաւուի մեր հայրենակիցներուն կարիքներուն և կեանքի նոր պայմաններուն։ Բայց խնդիրը լուրջ խորհրդածութեան և խորունկ ուսումնասիրութեան կը կարօտի, և հաճոյքով պիտի ընդունինք ոև է թելադրութիւն զոր այս նիւթին վրայ պիտի ուզեն մեզի ընել մեր Տեղական Մասնաժողովները կամ Միութեան անդամները։ Հա՞րկ է աւելցնել թէ մեր Կանոնագրին մէջ ոև է փոփոխութիւն պիտի չի ներմուծուի, եթէ մեր ուսումնասիրութիւնը ատոր անհրաժեշտութիւնը ցոյց տայ մեզի, առանց նախապէս ենթարկելու Ընդհանուր Ժողովի հաւանութեան։

Այժմ կը մնայ մեզի, Տեարք, ձեզի ներկայացնել վերջացող երկու Տարեշրջաններու, 1912 և 1913ի համարատուութիւնը։ Մեր Ատենադպիրը պիտի կարդայ ձեզի Տեղեկագիրը, որուն մէջ, աւելի յստակութեան համար, հոգ տարինք երկու տարուան թուանշանները զատ զատ նշանակել երկու անջատ սիւնակներու մէջ, որպէսզի կարենաք ձեռք բերուած արդիւնքները դիւրութեամբ բաղդատել։ Այս ընթերցումը ձեզ իրազեկ պիտի ընէ մեր Ընկերութիւնը շահախնդրող իրադարձութեանց՝ վերջին երկու տարուան շրջանին։ Կեդրոնական Ժողովը պարտք սեպած է Տեղեկագրին մէջ իր երախտագիտութիւնը ներկայացնել ամէն անոնց որ իրենց օժանդակութիւնը ընծայած են մեզի, ըլլա՛յ նուիրատուութիւններով կամ ամէն տեսակ մասնակցութիւններով, ըլլա՛յ իրենց անձնուիրութեամբ. բայց չեմ ուզեր մոռնալ նոյնպէս իմ շնորհակալիքս յայտնել Կեդրոնական Ժողովի ընկերներուս, իմ անմիջական աշխատակիցներուս, որ ոչ իրենց ժամանակը և ոչ ալ ջանքերը խնայեցին, և ինծի հաճելի է վեր հանել հոս մեր Ատենադպիրին գործունէութիւնը և անձնուիրութիւնը դէպի Հայկական Միութիւնը։

Յետոյ Ատենապետը կը հրաւիրէ Ատենադպիրը կարդալ Կեդր. Վարչ. Ժողովին երկամեայ Տեղեկագիրը եւ 1912-1913 հաշուեկշիռները։

ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱՐԵԳ. ԸՆԴՀ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐՉ. ԺՈՂՈՎԻ

(7ՐԴ ԵՒ 8ՐԴ ՇՐՋԱՆՆԵՐՈՒ)

ՏԵԱՐՔ,

Նախ և առաջ հաճոյքով վեր կը հանենք թէ, հակառակ եւրոպական ընդհանուր տագնապին՝ զոր յառաջ բերին Տրիպոլսի և աւելի մասնաւորաբար Պալքանեան պատերազմները, ձեռք բերուած արդիւնքները՝ նախորդ տարիներու հետ բաղդատելով նուազ քաջալերական եղած չեն. ընդհակառակը, իրականացած թուանշանները Միութեան բնականոն և յարատև յառաջդիմութիւնը կը հաստատեն։ Մեր Հիմնական Դրամագլուխը, որ 1911 ի վերջը 19.371 Եգ. Ոսկի (*) էր, 1912 ին 2.501 Եգ. Ոսկիի և 1913 ին ալ 4.311 Եգ. Ոսկիի յաւելում մը կրած է, այնպէս որ այսօր 26.183 Եգ. Ոսկիի համագումարի մը կը հասնի։ Նոյնպէս, Մասնաւոր Դրամագլուխը, որ 31 Դեկտեմբեր 1911 ին 6.846 Եգ. Ոսկի էր, վերջին երկու տարիներու ընթացքին՝ 5.386 Եգ. Ոսկիի և 2.674 Եգ. Ոսկիի յաւելում մը ունեցած է։ Այսպէս ուրեմն, երկու Դրամագլուխները միացած՝ 1913 ի վերջը կը հասնին 41.090 Եգ. Ոսկիի գումարի մը, առանց հաշուելու ապրողական նպաստներու յատուկ Պահեստի Դրամագլուխը, որ, միեւնոյն թուականին, 1.339 Եգ. Ոսկիի հասած է։

(*) Եգիպտ. Ոսկին կ'արժէ 26 ֆրանք (շուրջ 20 1/2 շիլին կամ 5 տօլար)։

Մեր Տարեկան Եկամուտները, նոյնպէս յառաջդիմական, 1912 ի վերջը 6.412 Եգ. Ոսկի եղած են, որուն 5.921 ոսկին Հիմնական Եկամուտի հաշուէն գոյացած է և 491 ոսկին Մասնաւոր Եկամուտի։ 1913 ի վերջը, 6744 Եգ. Ոսկիի բարձրացած են, որուն 6161 ոսկին Հիմնական Եկամուտ և 583 ոսկին ալ Մասնաւոր Եկամուտ։

Տեղական Մասնաժողովներու թիւը, որ 1911 ին 96 էր, 1912 ին 126 եղած է և 1913 ին 142 ի բարձրացած է։ Միեւնոյն ժամանակ գործօն անդամներուն թիւը, որ 1912 ին 8.019 էր, 1913 ին 8533 եղած է։

Մեզի համար հաճոյք մըն է յայտարարել թէ այս յաջողութիւնը կը պարտինք Միութեան Տեղական Մասնաժողովներուն ժրաջան և անձնուէր աշխատակցութեան, ինչպէս և ազգային իշխանութեանց բարեացակամ աջակցութեան, և այն խոհական ու ազդեցիկ բրօբականտին՝ զոր ազգային մամուլը կ'ընէ ի նպաստ ձեռնարկին զոր կը վարենք յօգուտ Մայր-Հայրենիքի մեր դժբախտ հայրենակիցներուն։

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽԻ ՀԱՇԻՒ

Ա.—ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ

Վերջին երկու Տարեշրջաններու միջոցին Ընկերութեանս Հիմնագրին 8րդ Յօդուածին համաձայն անձեռնմխելի եղող Հիմնական Դրամագլուխին հաշուոյն վճարուած գումարները հետեւեալ կերպով կը մանրամասնուին.

	1912	1913
	Ե. Ո.	Ե. Ո.
Մուտքի տուրք	881,651	481,310
Անդամավճարներու $\frac{1}{6}$ *ը*	960,321	1.007,271
Նուիրատուութիւններ (անորոշ նպատակով)	659,206	2.822,878
Համագումար	2.501,178	4.311,459

	1912	1913
Համագումար (փոխադրեալ)....	2.501,178	4.311,459
Աւելցնելով նոյն հաշուոյն համագումարը 31 Դեկտեմբեր 1911 ին, այսինքն......	19.370,925	
և 31 Դեկտեմբեր 1912 ին, ...		21.872,103
Հիմնական Դրամագլուխի համագումարն է 31 Դեկտեմբերին	21.872,103	26.183,562

որ կը մանրամասնուի՝	1912	1913
Արժեթուղթներ.....	20.423,535	22.156,820
Անշարժ կալուածներ.	791,250	3.131,250
	21.214,785	25.288,070
Տարեշրջաններու փակումէն ի վեր՝ արժեթուղթներու վերածելի տրամադրելի գումար....	657,318	895,492
	21.872,103	26.183,562

Այսպէս ուրեմն Հիմնական Դրամագլուխը 31 Դեկտ. 1913 ին հասած է 26.183,562 Եգ. Ոսկի ։

Բ.—ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ

	1912	1913
	Ե. Ո.	Ե. Ո.
Մասնաւոր Դրամագլուխի հաշիւը, որ կազմուած է կանխորոշ նպատակի համար եղած կտակ և նուիրատուութիւններէ, ինչպէս նաև իրենց եկամուտներէն, 31 Դեկտ. ին կը ներկայացնէ	12.232,935	14.907,321
Միևնոյն հաշուին համագումարն էր նախորդ տարուան վերջը............	6.846,711	12.907,935
այսինքն երկու Տարեշրջաններու ընթացքին անջատաբար ունեցած յաւելումն է՝	5.386,224	2.674,386

			1912	1913
			Ե. Ո.	Ե. Ո.
Յիշեալ Մասնաւոր Դրամագլուխը.....			12.232,935	14.907,321
գործածուած է յետագայ կերպով.				
Արժեթուղթներ....	4.249,750	5.224,442		
Անշարժ կալուածներ	3.529,340	5.562,590		
Թերաւարտ շէնքեր (*)	4.139,917	3.848,842		
			11.919,007	14.635,874
Տրամադրելի գումար 31 Դեկտեմբերին....			313,928	271,447

Միացնելով Դրամագլուխի սոյն երկու հաշիւները՝

Հիմնական Դրամագլուխ..........................	26.183,562
Մասնաւոր Դրամագլուխ..........................	14.907,321
Երկու հաշիւներուն համագումարն է	41.090,883

Վերոյիշեալ արժեթուղթները, ինչպէս և Կեդր. Վարիչ-Անդամներու երաշխաւորութեան փոխարէն յանձնուած արժեթուղթները, Քաղաքիս Գրէտի Լիոնէ դրամատան մօտ պահ դրուած են, թիւ 31.560 և 29.780 պարութային ներքև ։

Գ.—ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ

Մեր վերջին Տեղեկագրին մէջ պարզեցինք արդէն այն պատճառները որ մեզի թելադրեցին Պահեստի Դրամագլուխ մը կազմել, ի հարկին միմիայն ստիպողական նպատակներու գործածուելու համար. այս հիմնադրամը կազմուած է՝ Հիմնական Եկամուտներու հաշուոյն յատկացուած անդամավճարներու 5/6 ին 10 % մասնաբաժինէն ։

	Ե. Ո.
Պահեստի Դրամագլուխը 31 Դեկտ. 1911 ին կը ներկայացնէր..............................	376,882
աւելցնելով 1912 ին Պահեստի գումարը................	484,249
ինչպէս և 1913 ի » »	478,762
Պահեստի Դրամագլուխը 1913 ին եղած է Եգ. Ոսկի...	1.339,893

(*) Տեօբբ-Եօլի Բեյէկեան Որբանոցը և Վանի Վարժապետանոցը ։

Այդ գումարով պիտի կրնանք, մինչև ատեն մը, դէմ դնել տխուր պատահականութեանց, տխրողական նպաստներ փութացնելով, մանաւանդ աղէտի մը պարագային։

ԵԿԱՄՈՒՏԻ ՀԱՇԻՒ

Հիմնական, այսինքն սովորական Եկամուտի հաշիւը, որ կազմուած է.— ա.) անդամավճարներու 5/6 էն, և բ.) Հիմնական Դրամագլուխի մաս կազմող արժեթուղթներու կտրօններէն և դրամի տոկոսներէն, միևնոյն շրջանին համար հետևեալ կերպով կ'ամփոփուի.

	1912	1913
	Ե. Ո.	Ե. Ո.
Անդամավճարներու 5/6 ը (*).............	4.550,331	4.787,632
Տոկոս և արժեթուղթներու կտրօն.........	912,185	1.261,002
Համագումար........	5.462,516	6.048,634

այսինքն՝ 1913 ին Եգ. Ոսկի 586,118 ի յաւելում մը գոյացած է

Աւելցնելով

	1911	1912		
1.— Տրամադրելի գումարը 31 Դեկտեմբերին...	Ե. Ո. 106,723	Ե. Ո. 61,818		
2.— Վերադարձուած նպաստները (չի գործածուելուն համար)...	351,877	51,417		
			458,600	113,235
Համագումար..................			5.921,116	6.161,869

(*) Մանչեսթըրի գործօն անդամներուն վճարած անդամավճարներուն 5/6ը այս գումարին մէջ չէ, որովհետև յիշեալ քաղաքի Մասնաժողովին հետ կայացած համաձայնութեամբ մը՝ 5 տարուան համար Բէյքլեան Որբանոցին մատակարարութեան յատկացուած է:

	1912	1913
	Ե. Ո.	Ե. Ո.
Համագումար (փոխադրեալ)	5.921,116	6.161,869

Սոյն գումարները գործածուած են այսպէս՝

	1912	1912		
Զանազան նպաստներ	3.799,435	3.247,054		
Ընդհանուր ծախք (տես մանրամասն.)	1.575,614	1.619,984		
Պահեստի Դրամագլուխ	484,249	478,762		
			5.859,298	5.345,800
Տրամադրելի գումար 31 Դեկտեմբերին			61,818	816,069

Նախամեծար սեպեցինք Եգ. Ոսկի 816,069 ի տրամադրելի գումարը վերապահել յառաջիկայ սահմանումներու, զոր մեր գործունէութեան նոր ծրագրին իրագործումը 1914 ին հաւանօրէն անհրաժեշտ պիտի ընէ։

Միշտ կը գտնուինք ցաւալի հարկին մէջ մատնանշելու այն յապաղումները զոր մեր Տեղական Մասնաժողովներու համարատուութեան առաքումները կը կրեն. անոնցմէ 30 ը իրենց հաշիւները տակաւին չէին ղրկած 1912 Տարեշրջանի հաշուեփակէն առաջ, զոր նոյն իսկ յետաձգեցինք մինչև 30 Յունիս 1913։

Այդ պատճառաւ թուանշանները զոր կուտանք հոս և որ միայն
հիմնուած են ցայսօր մեր գանձած գումարներուն վրայ, թոյլ չեն տար
ամբողջովին իրազեկ ըլլալու վերջին երկու տարի   միջոցին մեր
Հիմնական Եկամուտին իրական յաւելումին։ Մի   մեր նա-
խատեսութիւնները ևս, գործօն անդամներու   ցու-
ցակներուն համաձայն, ամբողջովին չեն իր   էս
ստորագրուած անդամավճարներու 60 %ի
որով, մեր անդամներու շարունակական
վճարներու ամբողջական գումարին մ
Տեղական Մասնաժողովներուն գա
դամներուն բարի կամեցողութեան
դարմանը։

1916
39

Ե.—ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐՈՒ ՀԱՇԻՒ

	1912	1913
	Ե. Ո.	Ե. Ո.
Մասնաւոր կամ արտակարգ Եկամուտներու հաշուոյն, որ կը գոյանայ մասնաւոր նպատակի մը համար նուիրատուներու կողմէ յատկացուած զանազան գումարներէն, նախորդ երկու Տարեշրջաններու միջոցին ընդունուած է	491,050	582,856
Գործածուած նպաստներ (մասնաւոր նպատակներու՝ ըստ կամնորոշ յատկացումի).	344,800	573,019
Տրամադրելի մնացորդ 31 Դեկտեմբերին	146,250	9,837

Միացնելով Եկամուտի երկու հաշիւները, այսինքն՝ Հիմն. Եկամուտներու հաշիւը...	5.921,116	6.161,869
Մասնաւոր Եկամուտներու հաշիւը........	491,050	582,856
Համագումար եկամուտի երկու հաշիւներուն	6.412,166	6.744,725

Ուրկէ գործածուած է՝

	1912	1913		
Հիմնական Եկամուտի հաշուէն	5.859,298	5.345,800		
Մասնաւոր Եկամուտի հաշուէն	344,800	573,019		
	6.204,098	5.918,819	6.204,098	5.918,819
Տրամադրելի երկու գումարներու մնացորդները 31 Դեկտեմբերին..............			208,068	825,906

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՀԱՍՈՅԹՆԵՐ

Վերոգրեալ թուանշաններէն կ'երեւայ որ Միութիւնը, 7րդ և 8րդ Տարեշրջաններու միջոցին, գանձած է հետեւեալ գումարները կամ ստացած է հետեւեալ արժէքները. —

	1912	1913	1912	1913
	Ե. Ո.	Ե. Ո.	Ե. Ո.	Ե. Ո.
Ա.— ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽԻ ՀԱՇՈՒՈՅՆ				
Մուտքի տուրք........	881,650	481,320		
Անդամավճարներու $\frac{1}{6}$ ը.	960,320	1.007,270		
Նուիրատուութիւններ (առանց կամնորոշ նպատակի)	659,200	2.822,870		
			2.501,170	4.311,460
Բ.— ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԵԿԱՄՈՒՏԻ ՀԱՇՈՒՈՅՆ				
Անդամավճարներու 5/6 ը	4.550,330	4.787,630		
Տոկոս և արժեթ. կտրոն.	912,180	1.261,—		
			5.462,510	6.048,630
Դ.— ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽԻ ՀԱՇՈՒՈՅՆ				
Անդամավճարներու 5/6 ին 10 % ը..........			484,240	478,760
Գ.—ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽԻ ՀԱՇՈՒՈՅՆ				
Կտակ եւ նուիրատուութիւններ՝				
Տէր և Տիկին Գէորգ Սարգիսեան...............	1.950,—			
Տիգրան Խան Քէլէկեան (3րդ վճարում)	964,370			
Տ. Երուանդ Յակոբեան...	964,370			
Տ. Ռաֆիկ Մարկոսեան....	385,750			
Տ. Յակոբ Քրքեաշարեան (Թերճաշխ)	316,870			
Հող և շէնք Վանի Վարժապետանոցին (նուէր ողբացեալ Պ. Գափառնանեան Պէյի եւ Վանի բարեսէր ազգայիններու) գնահատուած՝	600,—			
			5.181,360	
Փոխադրելի.............			13.629,280	10.838,850

	1912	1913
	Ե. Ո.	Ե. Ո.
Փոխադրեալ.....	13.629,280	10.838,850

	1913	
Տ. Յակոբ Բրքեաշարեան (Թերհաչխ)	254,480	
Տ. Սեթ Գափամաճեան (Վանի Վարժապետանոց)	263,250	
Տօքթ. Գ. Կոստանդեան (4 տուներու ⅓ը)	1.170,—	
Տ. Տիգրան Զամքերթճեան	444,170	
		2.131,900

Ե.— ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԵԿԱՄՈՒՏԻ ՀԱՏՈՒՑՆ

1.— *Բէշիկեան Որբանոցի Մատակարարութիւն*

	1912	1913		
Կիպրոսի Որբանոցի խնամակալութեան հնգամեայ տարեկըճարներու մնացորդը	1.074,520			
Մանչեսթըրի Մասնաժողովին անդամավճարներուն 5/6 ը	251,100	248,820		
Տարեկան յանձնառութիւններ (որդեգիր պաշտպաններու) ..	136,500	283,240		
Զանազան նուիրատուութիւններ	15,890			
Գահիրէի Միացեալ Որբախնամ Ընկերութեան ի նպաստ Թատերական ներկայացման զուտ հասոյթին մնացորդը.	121,820	30,700		
			1.599,830	562,760
Փոխադրելի..........			15.229,110	13.533,510

	1912	1913
	Ե. Ո.	Ե. Ո.
Փոխադրեալ.....	15.229,110	13.533,510

2.— *Զանազան Նուիրատուութիւններ*

	1912	1913		
Բրօլլիանէնսի «Տուզ-Հիսարի Ուսումնասիրաց Ընկ.»...	390,—			
Քանի մը Տեղական Մասնաժողովներու կողմէ հանգանակութիւն՝ ի նպաստ Սասունի	22,130			
Տ. Գալուստ Կիւլպէնկեան՝ Նիրզէի Ազգ. Վարժարանին ի նպաստ	19,500			
Տ. Գալուստ Կիւլպէնկեան՝ Կիլիկիոյ մէջ ձրի բժշկական դարմանի և դեղի համար	38,570			
Եգեմի Տեղ. Մասնաժողովին կողմէ՝ Կիլիկիոյ Ազգ. Որբանոցներուն ի նպաստ	7,410			
			477,610	
Պոսթոնի «Յառաջդիմասէր» Տիկնանց Ընկերութիւն.....		9,750		
Տեարք Բիւրքճեան Եղբ. (Օմուրման)		15,—		
Պոսթոնի հանգանակութեան մնացորդ		5,110		
Փոխադրելի.....		29,860	15.706,720	13.533,510

		1913	1912	1913
		Ե. Ո.	Ե. Ո.	Ե. Ո.
Փոխադրեալ.....		29,860	15.706,720	13.533,510
Նիքօսիայի Մանկաժողով Տիարպէքիրի կրթական գործին ի նպաստ........		3,900		
Գոնսթանցայի Մանկաժողով Զէյթունի ի նպաստ........		9,830		
Բարիզի հանգանակութիւն՝ ստացագրի դէմ.............		380,580		424,170
			15.706,720	13.957,680
3.— Տարեկան Եկամուտներ				
Մէօթէմէտեան կտակի հողային վարձք...	161,200	166,540		
Սարգիսեան Նուիրատուութեան արժեթուղթի վերածուած տոկոս)		112,680		
Բարիզի «Ուսումնասիրաց Ընկ.» կողմէ նուիրուած արժեթուղթերու կտրօն	13,430	12,430		
			174,630	291,650
Ընդհանուր Հասոյթներու համագումար....			15.881,350	14.249,330
Աւելցնելով նախորդ տարիներու (1906-1912) Ընդհանուր Հասոյթները ևս...........			49.411,650	65.293,—
Միութեան հիմնարկութենէն ի վեր մինչև 31 Դեկտեմբեր 1913 գոյացած Ընդհանուր Հասոյթներուն համագումարն է				79.542,330

ԱՄՓՈՓՈՅԹ ԵԼՄՏԱԿԱՆ ԿԱՑՈՒԹԵԱՆ

	1912	1913	1912	1913
			Ե. Ո.	Ե. Ո.
Ինչպէս որ ըսինք, Հիմնական Եկամուտի Հաշիւը կը ներկայացնէ համագումար մը.....			5.921,110	6.161,869
Զեղչելով				
Պահեստի Դրամագլուխի բաժինը՝ ատիպողական նպաստներու սահմանուած.......	484,250	478,762		
Գործածուած նպաստներու գումարը՝ որուն մանրամասն ցուցակը տե՛ս էջ 28 և շար..	3.799,440	3.247,054		
Եւ ընդհ. ծախքերուն համագումարը՝ ստորև մանրամասնուած....	1.575,610	1.619,984		
			5.859,300	5.345,800
Կը մնայ տրամադրելի 31 Դեկտեմբերին			61,810	816,069

Բացի այս գումարէն, 1912ին մնացորդ ուրիշ տրամադրելի գումար մը կար, ինչպէս վերը բացատրեցինք, Ե. Ո. 146,25, Մասնաւոր Եկամուտի հաշւոյն, որ 1913 Տարեշրջանին գործածուած է նուիրատուներուն կողմէ նշանակուած կանխորոշ նպատակներուն ։

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԾԱԽՔ

Երկու Տարեշրջաններու ծախքերուն մանրամասնութիւնները հետեւեալներն են՝

1.— Կեդրոնական Վարչութեան Ծախքեր	1912	1913
	Ե. Ո.	Ե. Ո.
Պաշտօնէութիւն, գրասենեակի վարձք, թղթակցութիւն, աժիօ, ևայլն	602,690	700,875
Փոխադրելի.....	602,690	700,875

	1912	1913
	Ե. Ո.	Ե. Ո.
Փոխադրեալ.....	602,690	700,875
2.— Մասնաժողովներու Վարչական Ծախսեր		
Պաշտօնէութիւն, թղթակցութիւն, ածխ, ևն.	554,050	505,518
3.— Կոնգրէսի եւ Պրօպականտի Ծախսեր		
Պատուիրակներ և ներկայացուցիչներ.......	198,410	177,319
4.— Տպագրական ծախսեր		
Տեղեկագիրներ (1911), Կանոնագիրներ ևայլն.	131,210	24,570
5.— Զանազան ծախսեր		
Կարասիք, Թէլէֆօն, լուսաւորութիւն, դրասենեակի պիտոյք, զարդակոճակ (պէճ), վկայական (Բարերար և Պատուոյ Անդամներու), ևն.	89,240	211,702
Համագումար Ընդհանուր Ծախքերու ..	1.575,600	1.619,984

որուն փոխարէն՝ Ընդհանուր Հասոյթներու համագումարը եղած է 1912ին Ե. Ո. 15.881 և 1913ին Ե. Ո. 14.249 ։

ՆՊԱՍՏՆԵՐ

Վերջին Տարեշրջաններու միջոցին, առաջուան պէս հացակարօտներու և աղէտեալներու նիւթական պէտքերը հոգալու հարկին մէջ չի գտնուելով, մեր նպաստներուն մեծագոյն մասը կրցանք յատկացնել ուսման ծաւալումին և հողագործութեան զարգացումին, — ջերմապէս համոզուած, ինչպէս արդէն ըսած ենք, թէ մանաւանդ այս երկու միջոցներուն շնորհիւ է որ մեր տարաբախտ հայրենակիցներու ճակատագրին բարելաւումը հնարաւոր պիտի ըլլայ ։

Դպրոցական և առողջապահական նպաստներու կողմէ, ուրախ ենք խոստովանելու, մեր ջանքերը յաջողութեամբ պսակուած են, շնորհիւ Հայոց Միացեալ Ընկ. գործօն և անձնուէր աշխատակցութեան։

Դժբախտաբար նոյնը պիտի չի կրնանք ըսել երկրագործական և ճարտարարուեստական նպաստներու մասին. այսօրինակ նպաստներու գործածումին համար տեղւոյն վրայ իսկ մասնայատուկ կազմակերպութիւն մը չի գտնուելուն պատճառաւ։ Իրաւ է որ մեր Տեղական Մասնաժողովները և Պատուիրակ-Քարտուղարները իրենց աշխատութիւնը չեն խնայած անտեսական ծրագիրներու ուսումնասիրութեան և նպաստներու գործածութեան նկատմամբ. բայց այդ կողմէն դժուարութիւններ միայն կը նախատեսենք, ցորքան տեղական յատուկ կազմակերպութիւն մը պիտի չունենանք, — զոր սակայն Միութեան ներկայ միջոցները առայժմ իրեն թոյլ չեն տար ունենալու, — և կամ առանց մասնաւոր ընկերակցութեան մը աշխատակցութեան, ինչպէս դպրոցական գետնի վրայ Միացեալը կ՚ընձեռէ մեզի։

Բանի՛ անգամներ ծանուցինք, մեր շրջաբերականներով և «Միութիւն»ի մէջ հրատարակուած զեկոյցներով, թէ՝ դպրոցական նպաստներու համար տրամադրելի վարկեր չունինք այլեւս, և թէ՝ Միութեան նպատակը ըլլալով այնքա՛ն աշխատիլ հայրենի հողին հաւատարիմ մնացած մեր հայրենակիցներուն մտաւորական զարգացումին, որքան և անոնց նիւթական և անտեսական վիճակին բարւոքումին, պատրաստ ենք քննելու նպաստի այն ամէն խնդրանքները որ կը ձգտին աշխատութեան և արդիւնաբերութեան նոր աղբիւրներ ստեղծելու։

Ցաւալի է որ մեր ազդարարութիւնները աննշմար անցած են և կրթական նպաստի խնդրանքները դադրած չեն Միութեան կեդրոնատեղին տեղալու, միշտ բազմաթիւ։ Բնական է որ շատ մասնակի կերպով և բացառաբար միայն կրնայինք նկատի առնել այդ դիմումները, մեր վարկերուն մեծագոյն մասը արդէն Միացեալին յատկացուած ըլլալով Միութեան սեփական վարժարաններուն մատակարարութեան համար։ Հարկ կը դատենք այս իրողութիւնները ձեզի մատնանշելու, որովհետեւ, հակառակ բնագաւառին մէջ տիրող թշուառութեան, կը շարունակուի մեզի ուղղել դպրոցական նպաստի խնդրանքներ, փոխանակ մեզի ներկայացնելու գործնական ծրագիրներ, երկրագործական թէ ճարտարարուեստական, որոնց կարելի եղածչափով իրագործումը միայն պիտի կրնար տակաւ առ տակաւ ստեղծել բարօրութիւնը՝ որուն այնքա՛ն պէտք ունին այդ դժբախտ համայնքները, ինքզինքնին գտնելու և կանգուն պահելու համար։

1911ին, մեր Տիարպէքիրի Տեղական Մասնաժողովին ղրկած էինք 350 Անգլ. Ոսկիի գումար մը, Միջֆարղինի շրջանակին մէջ զանազան հողերու ազատագրումին համար, յօգուտ իրաւազուրկ խեղճ գիւղացիներու. յիշեալ գումարը վերջ ի վերջոյ մեզի վերադարձուեցաւ՝ գործածուած չըլլալուն։

Հաճընէն Գեր. Պ. Սարաճեան Եպիսկ.ի խնդրանքներուն վրայ՝ նոյնպէս 200 Անգլ. Ոսկիի գումար մը յատկացուցած էինք, ճիճիմի աշխատանոց մը հիմնելու համար յիշեալ քաղաքին մէջ՝ ուր անգործներուն և աղքատներուն թիւը մեծ է։ Փոխանակ այս օգտակար ձեռնարկը կազմակերպելու, նախապատիւ սեպեր են հանրային տարբեր նպատակի մը գործածելու այդ առթիւ իբրեւ թերհաշիւ մեր ղրկած 100 Անգլ. ոսկիի գումարը։

Այս երկու պարագաները յիշատակեցինք՝ ձեզի աւելի որոշ գաղափար մը տալու համար այն շուարումին զոր կը զգանք մեր երկրագործական և ճարտարագործական նպատակներուն նկատմամբ։

Ասոր մէջ կը գտնենք սա ապացոյցը թէ՝ մեր մէջ անհատական ձեռներէցութեան ոգին շատ աւելի ակնյայտ է քան համայնական նախաձեռնութեան ոգին, մասնաւորապէս հաւաքական ձեռնարկութեանց տեսակէտով, բացի սակայն կրթական ձեռնարկներէն։

Անշուշտ մեր միտքը հոս կասիլ չէ, քանի որ մեր հայրենակիցներուն տնտեսական կացութեան բարելաւումը մեր գլխաւորագոյն մտահոգութիւններէն մին պէտք է որ ըլլայ, և այդ ուղղութեամբ պիտի չի դադրինք բնաւ փնտռելէ ազդու միջոցներ՝ Միութեան ընդգրկած մարդասիրական նպատակին այս յոյժ շահեկան մասին իրագործումին համար։

1912 և 1913 տարիներու ընթացքին գործածուած զանազան նպաստներուն մէջէն մասնաւորաբար յիշատակութեան արժանի են Օզիմ և Խոյթ ղրկուածները։ Այս հէք գիւղացիները վերջին տարիները ասպատակային բազմաթիւ յարձակումներու ենթակայ եղան, և իրենց թշուառութիւնը ամոքելու նպատակաւ է որ, Ազգ. Պատրիարքարանի հաղորդագրութեանց վրայ, մեր Կ. Պոլսի Տեղական Մասնաժողովին միջոցաւ 100 ական Օսմ. Ոսկի ղրկեցինք այդ երկու գիւղերը, հողագործական պէտքերու յատկացուելու պայմանաւ։

1913 տարուան կիսուն, Հայաստանէ հասած լուրերը, մեր հայրենակիցներու մասին՝ որ վերջին ծայր թշուառութեան մատնուած ըլլալով խմբովին գաղթելու հարկադրուած էին, այնպիսի յուզմունք մը յառաջ բերին որ՝ այդ կացութեան դէմ մաքառելու անհրաժեշտութիւնը զգալի դարձաւ։

Ազգ. Պատրիարքարանը որոշեց տեղւոյն վրայ պատուիրակութիւն մը ղրկել՝ արտագաղթի հոսանքին դէմ թումբ կանգնելու համար։ Միութիւնն ալ իր կողմէն 1000 Անգլ. Ոսկիի առաջին գումար մը յատկացուց, վերջին դէպքերէն ազդուած գիւղացիներուն իբրեւ նպաստ, անոնք արգիլելու համար գաղթելէ և հայրենի երկիրը լքանելէ։ Մեր Բարիզաբնակ բարեկամները առաջինները եղան այս նպատակաւ հանգանակութիւն մը բանալու, որ արտադրեց 9440 Ֆր.ի գումար մը, զոր մեզի յանձնեցին, խնդրելով որ ատոր 200 օսմ. ոսկին յատկացնենք Մալկարայի մեր հայրենակիցներուն, որ, Պալքանեան պատերազմներու վաղորդայնին, զոհ եղան այդ տեղւանքը պոռթկացող արիւնալից դէպքերուն. և Ազգ. Պատրիարքարանի խնդրանքին վրայ էր որ որոշուեցաւ աղէտեալներուն համար յիշեալ գումարը իր տրամադրութեան ներքեւ դնել։

Բարիզի հանգանակութեան մնացորդը, 200 անգլ. ոսկի, որուն վրայ յետոյ աւելցաւ Ե. Ո. 16,667 ի գումար մը, զոր միշտ միեւնոյն նպատակին համար նուիրած էին Միութեան Րիչմընթի և Փէթըրսընի Մասնաժողովները, Միութեան կողմէ յատկացուած վերոյիշեալ 1000 Անգլ. Ոսկիի վարկին հետ ղրկուեցաւ մեր Կ. Պոլսի Մասնաժողովին, որ այս հիմնադրամին բաշխումը կատարեց, մեծ մասամբ հողագործական նպաստներու ձեւին տակ, Գարզան-Սիլվան, Բալու, Քղի, Խոյթ, Մուշ, Սասուն եւն. շրջանակներու կարօտ երկրագործներուն։

Ամէն տեսակ նպաստներու համագումարը եղած է, վերջացող երկու Տարեշրջաններու միջոցին,

1.— 1912ին Ե. Ո. 5.281, որուն Ե. Ո. 3.799 ը Հիմնական Եկամուտէն և Ե. Ո. 1.482 Մասնաւոր Եկամուտէն։

2.— 1913ին Ե. Ո. 4.548, որուն Ե. Ո. 3.247 ը Հիմնական Եկամուտէն և Ե. Ո. 1.301 ը Մասնաւոր Եկամուտէն։

Ահաւասիկ վերջին երկու Տարեշրջաններու ընթացքին գործածուած զանազան նպաստներու անջատ ցանկերը։

Ա. ՅԱՆԿ 1912Ի ՆՊԱՍՏՆԵՐՈՒ

Ա.— ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԱՐԿԵՐ ԵՒ ՆՊԱՍՏՆԵՐ

Ա) Կրթական Վարկեր (Հիմնական Եկամուտէն).		
Միութեան Վանի Վարժապետանոց, «Միացեալ»ին......		500,170
Միութեան 30 Նախակրթարաններ, «Միացեալ»ին	891,230	
Միութեան 4 Աղջկանց Նախակրթարաններ «Ազգանուէր»ին	43,870	
		935,100
Համագումար Կրթական Հիմնական Վարկերու		1.435,270
Բ) Կրթական Վարկեր (Մասնաւոր Եկամուտէն).		
Միութեան Տէօրթ-Եօլի Բէլէկեան Որբանոց, «Միացեալ»ին........................	880,960	
Բարիզի Ուսումնասիրաց Ընկ. Շար-Տէրէի Նախակրթարան «Միացեալ»ին...............	13,430	
Համագումար Կրթական Մասնաւոր Վարկերու.....		894,390
Գ) Կրթական Նպաստներ (Մասնաւոր Եկամուտէն).		
Հայոց Միացեալ Ընկերութիւն (Կ. Պոլիս).....	292,500	
Դպրոցասէր Տիկնանց Ընկերութիւն (Կ. Պոլիս).	117,—	
Ազգանուէր Հայուհեաց Ընկերութիւն (Կ. Պոլիս)	48,750	
Խարբերդի Արշալոյսի Հայուհեաց Ընկերութիւն	5,850	
Քիլիսի և Պէյլանի Հայ-Կաթոլիկ Վարժարաններ	35,100	
Զէթիլլիի մէջ (Խարբերդ) վարժարանի մը բացում	8,770	
Պինկեանի (Սըվազ) Աղջկանց Վարժարան......	8,780	
Աքիօղի (Խարբերդ) Վարժարան...............	8,780	
Անտիոքի, Քայաճըգի, Եաղուպիէի, Զաքըր-Տէրէի և Ալապաշի Պէհէսնիլիքի մէջ (Կիլիկիա) մէյ մէկ վարժարանի բացում.................	65,810	
Սէվէրէկի (Տիարպէքիր) Վարժարան..........	17,550	
Կափի-Պունարգի (Պիթլիս) Վարժարան.........	17,550	
Տէրսիմ, Սիլվան և Քնիաթի Վարժարաններ..	96,530	
Քէսապի Հայ-Աւետարանական Վարժարան....	17,550	
Փոխադրելի.....	740,520	2.329,660

	Ե. Ո.	Ե. Ո.
Փոխադրեալ.....	740,520	2.329,660
Սասունցի 2 ուսանողի Կովկասի մէջ գինեգործութիւն և մեղուաբուծութիւն սորվելու համար	34,120	
Օրուլի (Այնթապ) վարժարան..............	10,530	
Մուշի Ս. Կարապետ վանքի վարժարան (երկիցս)	79,470	
Մուշի Ս. Առաքելոց վանքի վարժարան......	17,550	
Մերսինի Հայ-կաթոլիկ վարժարան..........	35,100	
Զէյթունի կարօտ աշակերտներու զգեստեղէն (Միացեալին)..........................	2,630	
Քիլիսի վարժարան........................	17,550	
Նիզիպի (Ուրֆա) վարժարան...............	11,700	
Ճիպլնի (Այնթապ) վարժարան...............	9,750	
Պիրէճիքի (Այնթապ) վարժարան............	9,750	
Մէճխո-Էօզի (Մերզիֆոն) վարժարան.........	17,550	
Արմութալի (Տիվրիկ) վարժարան	17,550	
Զիմարայի (Տիվրիկ) վարժարան............	11,700	
Մարաշի կեդրոնական վարժարան...........	39,—	
Թամզարայի (Շապին-Գարահիսար) վարժարան.	14,620	
Տէրէ-Քէօյի (Մարաշ) վարժարան...........	9,750	
Սըվազի Ազգային Որբանոց................	19,500	
Անջրտիի (Արաբկիր) վարժարան............	11,700	
Ակնայ Ներսէսեան Վարժարան.............	26,320	
Միաֆարղինի կեդրոնական վարժարան.......	48,750	
Մեծկերտի (Չարսանճագ) վարժարան.........	14,620	
Միութեան Հայաստանի Նախակրթարաններուն նորոգութեան, առողջապահութեան և զգեստեղէնի համար (Միացեալին)............	39,—	
Տ. Երուանդ Լալայեանցի (Տփղիս) Հայկական ձեռագիրներու հրատարակութեան գործին նուիրագրութիւն........................	31,200	
Տփղիսի «Մշակ» լրագրի Քառասնամեայ Յոբելեանի նուիրագրութիւն	19,280	
Փոխադրելի.....	1.289,210	2.329,660

		Ե. Ո.	Ե. Ո.
Փոխադրեալ.....		1.289,210	2.329,660
Սունդուկեանցի (Տփղիս) Յիշատակարանի հիմնադրամին նուիրատուութիւն..............		5,360	
Ազգային հաստատութեանց ի նպաստ լրագրական բաժանորդագրութիւններ...............		94,990	
Համագումար Կրթական Հիմնական Նպաստներու			1.389,560

Դ) Կրթական Նպաստներ (Մասնաւոր Եկամուտէն).

Կիլիկիոյ Ազգ. Որբանոցներու մէջ 60 որբի համար	170,170	
Գահիրէի Միացեալ Որբախնամ Ընկերութեան Որբերուն համար.....................	86,450	
Կիլիկիոյ Ազգ. Որբանոցներու յատուկ մասնաւոր նպաստ...........................	7,410	
Նիրզէի (Կեսարիա) Աղջկանց Վարժարանի յատուկ մասնաւոր նպաստ.....................	19,500	
Տիւզ-Հիսարի մէջ (Սըվազ) վարժարանի մը շինութեան համար.......................	243,750	
Համագումար Կրթական Մասնաւոր Նպաստներու		527,280

Բ.— ՀՈՂԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ԵՒ ՃԱՐՏԱՐԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՆՊԱՍՏՆԵՐ

Ա.) Հիմնական Եկամուտէն.

Վարկ Մուշի և Սասունի կարօտ երկրագործներուն...........................	361,620	
Վարկ Պիթլիս-Մուշ-Սղերդ շրջանակին երկրագործական գործիքներու և այլ նպաստներու.	195,—	
Օղիմի (Վան) կարօտ երկրագործներուն........	87,750	
Սասունի գիւղերուն մէջ մեղուաբուծութեան...	43,870	
Վարկ Կիլիկիոյ մէջ արհեստներու, գինեգործութեան, շերամաբուծութեան ևն.ի համար....	179,760	
Թէլէրմէնի (Մերտին) կարօտ երկրագործներուն.	35,100	
Արփալուլի մէջ կտոր մը եւս հողի գնում......	16,490	
Համագումար Հող. և Ճարտ. Հիմնական Նպաստներու		919,590
Փոխադրելի.....		5.166,090

		Ե. Ո.
Փոխադրեալ.....		5.166,090

Բ) Մասնաւոր Եկամուտէն

Սասունի կարօտ երկրագործներուն..................		22,130

Գ.— ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ՆՊԱՍՏՆԵՐ

Ա.) Հիմնական Եկամուտէն.

	Ե. Ո.	
Կիլիկիոյ մէջ ձրի բժշկական դարման և դեղ..	34,550	
Կիլիկիոյ համար պաստառ և քինին........	20,430	
Համագումար Առողջապահական Հիմնական Նպաստներու.		54,980

Բ) Մասնաւոր Եկամուտէն.

Կիլիկիոյ մէջ ձրի բժշկական դարման և դեղ..........	38,570
Համագումար 1912ի Վարկերու և Նպաստներու...	5.281,770

Բ. ՑԱՆԿ 1913Ի ՆՊԱՍՏՆԵՐՈՒ

Ա.— ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԱՐԿԵՐ ԵՒ ՆՊԱՍՏՆԵՐ

Ա.) Կրթական Վարկեր (Հիմնական Եկամուտէն).

Միութեան Վանի Վարժապետանոց «Միացեալ»ին.......		197,430
» 30 Նախակրթարաններ, «Միացեալ»ին	250,820	
» 4 Աղջկանց Նախակ., «Ազգանուէր»ին	61,430	
		312,250
Մուֆարղինի Կեդր. Բարձր. Նախակրթարան «Միացեալ»ին		43,870
Միութեան Վարժարաններու Կրթական Տեսուչ, »		268,130
Համագումար Կրթական Հիմնական Վարկերու....		821,680

Բ) Կրթական Վարկեր (Մասնաւոր Եկամուտէն).

Միութեան Տէօրթ-Եօլի Բէլէկեան Որբանոց-Վարժարան, «Միացեալ»ին..............	728,860	
Բարիզի Ուսումնասիրաց Ընկերութեան Շար-Տէրէի Նախակրթարան «Միացեալ»ին......	12,430	
Համագումար Կրթական Մասնաւոր Վարկերու.....		741,290
Փոխադրելի.....		1.562,970

Ե. Ո.

Փոխադրեալ..... 1.562,970

Դ) Կրթական Նպաստներ (Հիմնական Եկամուտէն).

Հայոց Միացեալ Ընկ., (Կ. Պոլիս)...........	351,—	
Խարբերդի Ս. Յակոբ Վարժարան............	43,870	
Անտիոքի, Եդգուպիէի, Գայաճըգի և Ալապաշի վարժարաններ....................	65,810	
Մարաշի Հայ-Կաթոլիկ Վարժարան..........	17,550	
Բրդնիկի » » »	21,950	
Պրունգչլայի Վարժարան.................	8,780	
Վէրանշէհիրի Վարժարան.................	13,160	
Այնթապի Կիլիկեան Ճեմարան.............	43,870	
Պիրէճիքի Հայ-Աւետարանական Վարժարան...	9,750	
Մուշի Ս. Կարապետ Վանքի Որբանոց.......	6,140	
Վիեննայի Մխիթարեանց Կարինի Վարժարան..	17,550	
Արչէնի (Պիթլիս) Վարժարան..............	10,530	
Պէհէսնիի Վարժարան.....................	13,160	
» Հայ-Կաթոլիկ Վարժարան..........	8,780	
Զարսանճագի Վարժարան.................	17,550	
Բաթըրընի (Կիւրին) Վարժարան...........	8,770	
Բիլիսի Վարժարան......................	10,530	
» Հայ-Աւետարանական Վարժարան......	8,780	
Իրիցանքի (Սասուն) Վարժարան...........	10,530	
Միութեան Հայաստանի վարժարաններուն համար բացառիկ նպաստ, «Միացեալ»ին.....	35,100	
Զանազան կրթական նպաստներ (Վան, Տէրսիմ, Մուշ, Սասուն, Խնուս ևն.), «Միացեալ»ին.	83,850	
Զանազան կրթական նպաստներ Կիլիկիոյ համար, «Միացեալ»ին.....................	26,320	
Ց. Սեթեանի Յոբելեանին նուիրագրութիւն...	10,—	
Ց. Գուրգէնի » » ..	5,—	
Ի նպաստ Ազգ. հաստատութեանց լրագիրներու և հանդէսներու բաժանորդագրութիւններ.....	87,—	
Համագումար Կրթական Հիմնական Նպաստներու..		935,330
Փոխադրեալ.....		2.498,300

Ե.Ո.

Փոխադրեալ..... 2.498,300

Դ) Կրթական Նպաստներ (Մասնաւոր Եկամուտէն) Ե.Ո.

Տուզ-Հիսարի (Սըվազ) Վարժարանի շինութեան	146,250	
Խարբերդի Արշալոյս Տիկնանց Մանկապարտէզ.	9,750	
Հայոց Միացեալ Ընկերութիւն, Կ. Պոլիս.....	5,—	
Տիարպէքիրի կրթական գործին............	3,900	
Համագումար Կրթական Մասնաւոր Նպաստներու..		164,900

Բ.— ՀՈՂԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՆՊԱՍՏՆԵՐ

Ա) Հիմնական Եկամուտէն

Վարկ արտագաղթի դէմ....................	975,—	
Իշխու գիւղի (Կարին) զանազան հողերու ազատագրում...........................	175,500	
Վարկ Բէսնիի մէջ պիստակի պատուաստումի.	26,320	
Ալապաշի (Կիլիկիա) կարօտ երկրագործներուն եզ և սերմնցու.....................	35,100	
Փանքի կարօտ գիւղացիներուն............	87,750	
Վարկ Հայաստանի կարօտ երկրագործներուն...	155,270	
Համագումար Հողագործական Հիմնական Նպաստներու		1.454,940

Բ) Մասնաւոր Եկամուտէն

Զանազան նպաստներ արտագաղթի դէմ......	205,080	
Սասունի կարօտ երկրագործներուն..........	5,110	
Համագումար Հողագործական Մասնաւոր Նպաստներու..		210,190

Գ.— ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ՆՊԱՍՏՆԵՐ

Ա) Հիմնական Եկամուտէն

Կիլիկիոյ մէջ բժշկական ձրի դարման և դեղ...	35,100	

Բ) Մասնաւոր Եկամուտէն

Նէտի-Գուլէի Ազգային Հիւանդանոցին........	10,—	
Համագումար Առողջապահական Նպաստներու.....		45,100
Փոխադրելի.....		4.373,430

	Ե. Ո.
Փոխադրեալ	4.373,430

Դ.— ՁԱՆԱՁԱՆ ՆՊԱՍՏՆԵՐ

Մասնաւոր Եկամուտէն	
Մալկարայի աղէտեալներուն	175,500
Համագումար 1913ի Վարկերուն և Նպաստներուն ..	4.548,930

ԱՄՓՈՓՈՅԹ 1912 ԵՒ 1913Ի ՆՊԱՍՏՆԵՐՈՒ

Ա.— ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԱՐԿԵՐ ԵՒ ՆՊԱՍՏՆԵՐ

Կրթական Վարկեր	1912		1913	
	Ե. Ո.	Ե. Ո.	Ե. Ո.	Ե. Ո.
Ա) Հիմնական Եկամուտէն	1.435,270		821,680	
Բ) Մասնաւոր Եկամուտէն	894,390		741,290	
		2.329,660		1.562,970
Կրթական Նպաստներ				
Ա) Հիմնական Եկամուտէն	1.389,560		935,330	
Բ) Մասնաւոր Եկամուտէն	527,280		164,900	
		1.916,840		1.100,230

Բ.— ՀՈՂԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ԵՒ ՃԱՐՏԱՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՆՊԱՍՏՆԵՐ

Ա) Հիմնական Եկամուտէն	919,590		1.454,940	
Բ) Մասնաւոր Եկամուտէն	22,130		210,190	
		941,720		1.665,130
Փոխադրելի		5.188,220		4.328,330

	1912		1913	
	Ե. Ո.	Ե. Ո.	Ե. Ո.	Ե. Ո.
Փոխադրեալ		5.188,220		4.328,330

Գ.— ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ՆՊԱՍՏՆԵՐ

ա) Հիմնական Եկամուտէն	54,980		35,100	
բ) Մասնաւոր եկամուտէն	38,570		10 —	
		93,550		45,100

Դ.— ՁԱՆԱՁԱՆ ՆՊԱՍՏՆԵՐ

Մասնաւոր Եկամուտէն				175,500
Համագումար		5.281,770		4548,930

այսինքն՝ վերջին երկու Տարեշրջաններուն համար (1912 և 1913) ընդամէնը Ե. Ո. 9.830,700 գործածուած է այլազան վարկերու և նպաստներու ։

Նախորդ Շրջաններու միջոցին ղրկուած նպաստներէն Տարենտէի Վարժարանին յատկացուած 60 Անգլ. Ոսկին վերջապէս իր նպատակին գործածուած է Միութեան Սըվազի Տեղական Մասնաժողովին միջոցաւ ։ Նաճարլուի աղէտեալ հողագործներուն յատկացուած 100 Անգլ. Ոսկիէն, Կիլիկիոյ Վեհ. Կաթողիկոսին ձեռամբ գործածուած է 30 Օսմ. Ոսկի յիշեալ գիւղի Վարժարանին համար, 20 Օսմ. Ոսկի Արփալուի գիւղացիներուն ի նպաստ եզ և սերմնցուի, և 25 Օսմ. Ոսկի Լափաճլու գիւղին մէջ Վարժարանի մը շինութեան ։ Միւս կողմէ, ժամանակին 100 Անգլ. Ոսկիի վարկ մը տրամադրուած էր, իբրև նպաստ Կիլիկիոյ այրիներու և որբուհիներու՝ իրենց ամուսնութեան համար. այդ վարկէն Ե. Ո. 55,280ի գումար մը աւելցած ըլլալով, վերջերս Ատանայի տասնըմէկ կարօտ գիւղերու դպրոցական պէտքերուն գործածեցինք ։ Վերջապէս, 1909ին Բրդնիք ղրկուած 45 Օսմ. Ոսկիի նպաստին մեծագոյն մասը, նպաստընկալներէն վերադարձուած ըլլալով՝ նոյն վարժարանին պէտքերուն յատկացուած է ։

ՔԱՂՈՒԱԾՔ

ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՀԻՄՆԱՐԿՈՒԹԵՆԷՆ Ի ՎԵՐ ԳՈՐԾԱԾՈՒԱԾ ԶԱՆԱԶԱՆ ՆՊԱՍՏՆԵՐՈՒ

Եթէ աչքի առջեւ ունենաք վերեւ պարզուած թուանշանները, ինչպէս անոնք զոր մեր վերջին Տեղեկագրին մէջ ներկայացուցինք ձեզի, պիտի գտնէք որ Միութիւնը, իր հիմնարկութենէն (1906) *սկսեալ մինչեւ* 1913 *տարուան վերջը, իբրեւ վարկ եւ նպաստ գործածած է Ե.Ո.* 28.450*ի գումար մը, որ հետեւեալ կերպով կը մանրամասնուի՝*

	Ե. Ո.
1.— *Իր Հիմնական Եկամուտներու հաշուէն*	15.832,570
2.— *Իր Մասնաւոր Եկամուտներու հաշուէն*	12.617,970
Համագումար Վարկերու եւ Նպաստներու ցայսօր	28.450,540

ԿՏԱԿՆԵՐ ԵՒ ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ա.— ԿԱՆԽՈՐՈՇ ՆՊԱՏԱԿԻ ՀԱՄԱՐ ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

1.— *Մեր լաւագոյն բարեկամներէն եւ աշխատակիցներէն Տօքթ. Գ. Կոստանդեան, Միութեան Իզմիրի Տեղական Մասնաժողովին մեծայարգ Ատենապետը, որ ցոյց տուած անձնուիրութեանը փոխարէն արդէն Պատուոյ Անդամ նշանակուած էր, իր համակրութեան եւ վստահութեան մէկ նոր ապացոյցը տուաւ մեզի, Միութեան նուիրելով Իզմիրի մէջ իր սեփական չորս տուները,* 4.000 *Օսմ. Ոսկի արժողութեամբ, որոնց կալուածային փոխանցումը Միութեան հաշուոյն մեր Ատենապետին անունը կատարած է։ Արտայայտուած զգացումներուն ազնուութեամբը նշանակելի նամակի մը մէջ, վեհանձն նուիրատուն յիշեալ տուներուն եկամուտին մէկ երրորդ մասը՝ իր մահուընէ վերջ կը յատկացնէ Իզմիրի «Հռիփսիմեանց» Աղջկանց Վարժարանին, իսկ երկու երրորդն ալ Միութեան նպատակին։ Այս*

նոր եւ կարեւոր նուիրաբերութեան բերմամբ, փութացինք արձանագրել Տօքթ. Գ. Կոստանդեանը Միութեան Բարերար Անդամներու շարքին մէջ։

2.— *Անկեղծ հաճոյքով կը ծանուցանենք որ Տ. Գէորգ Սարգիսեան, Աղեքսանդրիոյ ծխախոտի հանրածանօթ վաճառականը, որ յայտնի է իր բարեսիրութիւններով, եւ Տիկին Ա. Գ. Սարգիսեան, նոյնպէս Բարերար Անդամի տիտղոսը ստացած են, Միութեան վեհանձնօրէն նուիրած ըլլալով* 2.000 *Անգլ. Ոսկիի գումար մը յօգուտ իրենց ծննդավայրին, Ակն, ուր մասնաւոր ձեռնարկ մը՝ պիտի ստեղծուի իրենց անունով եւ պիտի մատակարարուի արժեթուղթներու վերածուած իրենց յիշեալ նուիրատուութեան եկամուտովը։*

3.— *Երախտագիտութեան զգացումով մըն է նաեւ որ ստացանք Բարիզաբնակ Տ. Երուանդ Յակոբեանէ* 25.000 *ֆրանքի գումար մը, որուն կ'ընկերանար բարձր մարդասիրութեան զգացումներով տոգորուած նամակ մը, ուր նուիրատուին համեստութիւնը կ'արտացոլայ։ Սոյն նուիրատուութեան տարեկան եկամուտը պիտի գործածուի Տալուրիկ գիւղի կրթական եւ տնտեսական պէտքերուն։ Այս վեհանձն նուիրաբերութեամբ, Տ. Յակոբեան եւս մեր Ընկերակցութեան Բարերար Անդամ եղած է։*

4.— *Տիգրան Խան Քէլէկեան, Միութեան Բարերար Անդամ, որուն կարեւոր նուիրատուութիւնները* (37.500 *ֆրանք) ծանուցինք մեր նախորդ Տեղեկագիրներուն մէջ, Տէօրթ-Եօլի մէջ Որբանոցի մը շինութեան համար՝ ի յիշատակ իր ողբացեալ եղբօր Գէորգ Քէլէկեանի, — հաճեցաւ Միութեան տրամադրութեան տակ դնելու* 25.000 *ֆրանքի նոր գումար մը (ինչ որ իր նուիրատուութեանց համագումարը կը բարձրացնէ* 62.500 *ֆրանքի), Որբանոցին շինութիւնը ամբողջացնելու նպատակաւ։ Յատկապէս մեր խորին շնորհակալիքը կը յայտնենք մեր մեծարոյ պաշտօնակցին, մանաւանդ որ անսպառ վեհանձնութեամբ մը յանձն առաւ յառաջիկային հոգալ Որբանոցին ջուրի հաստատութեան եւ այլ յաւելուածական անհրաժեշտ շինութեանց ծախքերը եւս։*

5.— *Մեր վեհոգի բարեկամը Տ. Ռափիկ Մարկոսեան, Բարիզէն, արդէն Միութեան Պատուոյ Անդամ, մեր երախտագիտութեան*

անգամ մը եւս տրուած՝ մեզի ղրկելով 10.000 ֆրանքի երկրորդ գումար մը, Աւարինջ գիւղի մէջ վարժարանի մը շինութեան եւ յիշեալ գիւղին կարօտ հողագործներուն տնտեսական բարելաւումին համար։

6.— Հաճընի բարեսիրտ ազգայիններէն Տ. Յակոբ Թրքեաշարեան, որուն 1.000 Օսմ. Ոսկիի նուիրատուութեան առաջարկին մասին արդէն գրեցինք մեր վերջին Տեղեկագրին մէջ, իր ծննդավայրին մէջ փոքր Որբանոցի մը մատակարարութեան ի նպաստ, մինչեւ այսօր մասնավճարներով 800 Օսմ. Ոսկի վճարած է յիշեալ նուիրատուութեան հաշւոյն։ Հաճոյքով իր անունը արձանագրեցինք մեր Ընկերութեան Պատուոյ Անդամներու շարքին մէջ։

7.— Խորին շնորհակալութեամբ ստացանք Միութեան Անվերսի Տեղական Մասնաժողովի Ատենապետ՝ Տ. Տիգրան Ջամքերթէնի 11.500 ֆրանքի նուիրատուութիւնը, այդ գումարին տարեկան եկամուտը՝ իր ծննդավայրին Թոքատի կարօտ ուսանողներուն պիտոյքներուն գործածուելու համար։ Բարեբախտ համարեցինք մեզ՝ Տ. Տ. Ջամքերթէնի անունը եւս արձանագրելով իբրեւ Միութեան Պատուոյ Անդամ։

8.— Տ. Սեթ Գափամաճեան (Վան), Ողբացեալ Պետրոս Պէյ Գափամաճեանի որդին, ինքնայօժար շարունակեց իր հօրը այնքան անձնուիրութեամբ սկսած գործը, եւ 300 Օսմ. Ոսկի ծախսելով Վանի Վարժապետանոցին շինութիւնը լրացուց եւ կահաւորումը բրաւ, միեւնոյն ատեն Տեղական Մասնաժողովին ատենապետութիւնը եւս ստանձնելով։ Իր անունն ալ Միութեան Պատուոյ Անդամներու ցանկին վրայ նշանակեցինք։

9.— Տ. Առաքել Պէրպէրեան, երկար տարիներէ ի վեր Գահիրէ հաստատուած մեր հայրենակիցը, Միութեան նուիրեց իր մէկ սեփական հողը, 1470 քառակուսի մեթր տարածութեամբ եւ շուրջ 150 Եգ. Ոսկի արժողութեամբ, իր ծննդավայրին Արաբկիրի կրթական գործին ի նպաստ։ Տ. Ա. Պէրպէրեանի կը յայտնենք մեր անկեղծ շնորհակալիքը։

10.— Տ. Ռափիկ Մարկոսեան, Հայաստանի մեր հայրենակիցներուն արտագաղթին առաջքը առնելու համար՝ իրենց նպաստներ

յատկացնելու նպատակաւ, Բարիզի մէջ հանգանակութեան մը ձեռնարկելով մեզի ղրկեց 9.440 ֆրանքի գումար մը, այդ հանգանակութեան հաշւոյն։ Միեւնոյն նպատակին համար Ե. Ռ. 16,667 ի գումար մը եւս ստացանք Ռիչմընտի եւ Փէթըրըընի Տեղական Մասնաժողովներէն։

11.— Բրօվիտէնսի մէջ կազմուած «Տուզ-Հիսարի Ուսումնասիրաց Ընկերութիւնը», որ աւելի առաջ մեզի արդէն 100 Անգլ. Ոսկի ղրկած էր Տուզ-Հիսարի մէջ (Սըվազ) վարժարանի մը շինութեան համար, այս անգամ 300 Անգլ. Ոսկի եւս ղրկեց նոյն նպատակին գործածուելու պայմանով։

12.— Տ. Գալուստ Կիւլպէնկեան (Լոնտոն), որ ամէն առթիւ իր համակրութիւնը չի զլանար Միութեան, որուն համար ջերմապէս շնորհապարտ ենք իրեն, բարութիւնը ունեցաւ մեզի յանձնելու հետեւեալ գումարները.— 1000 ֆրանք՝ Կիլիկիոյ մէջ բժշկական ձրի դարմանի եւ դեղի նպաստներու յատկացուելու համար, 20 Անգլ. Ոսկի՝ Նիրզէի Աղջկանց վարժարանին ի նպաստ, եւ 2000 մարք՝ Ուրֆայի մէջ Տօքթ. Լէփսիուսի կողմէ հիմնուած ճարտարագործական Աշխատանոցին արժեթուղթներէն երկու հատ յօգուտ Միութեան գնուելու համար։

13.— Ասկէ զատ, շնորհակալութեամբ ստացած ենք զանազան գումարներ՝ Տէօրթ-Եօլի Միութեան Բէլէկեան Որբանոցին մատակարարութեան համար, որոնց համագումարն է 1912ին Ե. Ռ. 1.568,445 եւ 1913ին Ե. Ռ. 562,776, եւ որոնց մանրամասն ցուցակը պիտի գտնէք Որբանոցին գլուխին մէջ։

14.— Վերջապէս պիտի յիշատակենք հետեւեալ մասնաւոր նուիրատուութիւնները՝ զոր ստացած ենք 1912ին եւ 1913ին.—

ա) Ե. Ռ. 22,130, ի նպաստ Սասունի՝ հանգանակուած մեր Տեղական Մասնաժողովներէն մէկ քանիին միջոցաւ։

բ) Ե. Ռ. 7,410, Եդեմի Մասնաժողովին նուէրը, յօգուտ Կիլիկիոյ Ազգային Որբանոցներուն։

գ) Ե. Ռ. 9,750, Պոսթընի «Յառաջդիմասէր Տիկնանց» նուէրը, յօգուտ Խարբերդի Արշալոյս Տիկնանց Մանկապարտէզին։

դ) Ե. Ո. 15, — Քիւրքճեան Եղբարց (Օմաուրման) նուէրը, ի նպաստ Միացեալ Ընկ. և Նէտի-Գուլէի Ազգ. Հիւանդանոցին։

ե) Ե. Ո. 5,110, Պոսթոնի հանգանակութեան մնացորդը՝ ի նպաստ Սասունի։

զ) Ե. Ո. 3,900, Տ. Փեշտիմալճեանի (Նիկոսիա) նուէրը, յօգուտ Տիարպէքիրի կրթական գործին։

է) Ե. Ո. 9,840, Գոնսթանցայի Մասնաժողովին հանգանակութիւնը («Յուշիկք Զէյթունի» գիրքին վաճառումէն գոյացած), ի նպաստ Զէյթունի։

Ի պատիւ ազգային մեծ Յոբելեաններուն, զոր Միութիւնը ամէն տեղ տօնեց ըստ կարելւոյն հանդիսաւորապէս, Միութեան Ամերիկայի Շրջանակային Յանձնաժողովին նախաձեռնութեամբ՝ Պոսթոնի մէջ 50.000 տոլարի հանգանակութիւն մը բացուեցաւ, որուն պիտի մասնակցին Միութեան Ամերիկայի Մասնաժողովները։ Որոշուած է այդ հանգանակութեան արդիւնքը յատկացնել, Միութեան ձեռամբ, Տարօնի մէջ Արհեստագործական Վարժարանի մը հիմնարկութեան, 1916 ին, Միութեան 10րդ Տարեդարձին առթիւ։

Տարակոյս չունինք թէ Ամերիկաբնակ մեր ազգասէր ու բարեսիրտ հայրենակիցները իրենց օժանդակութեան բաժինը պիտի չի զլանան այս գերազանցապէս օգտաշատ ձեռնարկութեան։

Բ.— ԱՆՈՐՈՇ ՆՊԱՏԱԿԻ ՀԱՄԱՐ ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

6րդ և 7րդ Տարեշրջաններուն ընթացքին, զանազան նուէրներ ընդունեցանք, որ նուիրատուներու կողմէ կանխապէս որոշուած մասնաւոր յատկացում մը չունենալնուն, Հիմնական Կանոնագրի տրամադրութեանց համաձայն՝ Հիմնական Դրամագլուխի հաշւոյն անցուած են։

Այդ նուիրատուութիւնները, որոնց համագումարը 1912 ին Ե. Ո. 659,200 ի և 1913 ին Ե. Ո. 2.822,870 ի կը հասնի, մեր Տեղական Մասնաժողովներուն միջոցաւ մեզի ղրկուած ըլլալով, անոնց յարակից ցուցակները իւրաքանչիւր Մասնաժողովի համարատուութեան բաժնին մէջ գրուած են։

Գ.— ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԿՏԱԿՆԵՐ

Բացի կեանքի այն երկու ապահովագրութիւններէն, ի նպաստ Միութեան՝ Կրէշամ Լայֆ Ընկ. մօտ կնքուած, առաջինը Տ. Մկրտիչ Վարդանեանի կողմէ՝ Օ. Ո. 100 ի համար, և երկրորդը՝ չիպեռն (ամբողջովին վճարուած) Ա. Ո. 550 ի փոխարէն, ինչպէս որ մեր նախորդ Տեղեկագիրներուն մէջ բացատրած ենք, հաճոյքը ունեցանք ընդունելու կեանքի երեք նոր ապահովագրութիւններ ևս, որոնց նպաստընկալ կարգուած է Միութիւնը։

Ասոնց առաջինը Իզմիրի ազգայիններէն Տ. Սարգիս Թագւորեանի կողմէ, Էքիթէպլ Լայֆ. Ընկ. ապահովագրով, 10.000 ֆր. ի համար, որուն եկամուտը՝ ի դէպ մահու՝ հաւասար կերպով պիտի գործածուի.— Օ. Ո. 3, Միութեան տարեկան անդամավճարը, Օ. Ո. 5, Միութեան պաշտօնաթերթին բաժանորդագրութիւնը, և մնացեալը՝ իր ծննդավայրին Իզմիրի դպրոցական պէտքերուն։ Երկրորդը, Միութեան Էնկիւրիի Մասնաժողովին Գանձապետ Տ. Սամուէլ Թօփալեանի կողմէ, Բարիզի Իւնիօն Ընկ. մօտ, 11.500 ֆր. ի համար, յօգուտ կրթական ձեռնարկութեան մը՝ զոր կտակատարը յառաջիկային պիտի նշանակէ։ Եւ երրորդը, Հալէպի Առաջնորդ Գեր. Ներսէս Եպիսկ. Դանիէլեանի կողմէ, Կրէշամ Լայֆ Ընկ. մօտ, 10.000 ֆր. ի համար, յօգուտ Կիլիկիոյ ազգօգուտ ձեռնարկի մը, աւելի մանրամասնօրէն բացատրուած իր կտակագրին մէջ։

ԿՐԹԱԿԱՆ ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Վերջին երկու Տարեշրջաններուն, ուղղակի կամ Միացեալ Ընկ. միջոցաւ, օժանդակած ենք 52 վարժարաններու, որոնցմէ 14 ը նախընթաց տարիներու միջոցին արդէն Միութենէն զանազան նպաստներ ստացած էին։

Սակէ զատ, բաւական կարեւոր գումարներ զրկեցինք կրթական երեք յայտնի Ընկերութեանց.— Հայոց Միացեալ Ընկ., Ազգանուէր Հայուհեաց Ընկ., եւ Դպրոցասէր Տիկնանց Ընկ.։

Միութիւնը ուրեմն իր նպաստները չէ սահմանափակած միմիայն իր սեփական դպրոցական հաստատութեանց, որոնց թիւը ներկայիս 41 է,— այսինքն՝ Վանի Վարժապետանոցը, Տէօրթ-Եօլի Քէլէկեան Որբանոց-Վարժարանը, Մեւ-փարզինի կեդր. Բարձր. Նախակրթարանը, ինչպէս եւ 27 Նախնական Վարժարաններ Հայաստանի եւ 11 եւս Կիլիկիոյ մէջ։

Ահաւասիկ ընդհանուր տեսութիւն մը Միութեան սեփական կրթական գործին նկատմամբ։

Ա.— ՔԷԼԷԿԵԱՆ ՈՐԲԱՆՈՑ-ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Տէօրթ-Եօլի Քէլէկեան Որբանոց-Վարժարանը, որուն հաստատումը կը պարտինք մեր պաշտօնակցին՝ Տիգրան Խան Քէլէկեանի վեհանձնութեան, որ մեզի 62.500 ֆրանքի ամբողջական գումար մը վճարած է այդ նպատակաւ, հիմնուեցաւ 1912ի Հոկտեմբերին։ Այս շինութիւնը մինչեւ ցարդ արժած է Ե. Ո. 3.804,720, մէջը ըլլալով հողին փոխարժէքը, շինութեանց հսկող երկրաչափին թոշակները, կահաւորումի եւ այլ յարակից ծախքերը. այդ հաշիւը հետեւեալ կերպով կը հաստատուի՝

		Ե. Ո.
Մինչեւ այսօր ծախքերու համագումարը...............		3.804,720
Զեղչել՝	Ե. Ո.	
1.— Տ. Խան Քէլէկեանի նուիրատուութիւնը	2.419,690	
2.— Կիլիկիոյ վիճակահանութեան մնացորդը	481,730	2.901,420
Բաց (1912 եւ 1913 հաշուեկշիռներու համաձայն) ..		903,300

Պէտք է աւելցնենք որ խել մը յաւելուածական աշխատութեանց պէտքը այնպիսի ստիպողականութեամբ մը մեզի մատնանշուեցաւ, մանաւանդ խմելիք ջուրի ճամբաներու շինութեան մասին, որ հարկադրուեցանք 1000 Անգլ. Ոսկիի վերջին վարկ մը քուէարկել՝ ամէնէն անհրաժեշտ շինութեանց անմիջական գործադրութեան համար. բարեբախտաբար այդ բանին մէջ ազնուօրէն խրախուսուեցանք նոյն ինք Տիգրան Խան Քէլէկեանէ, որ յաւելուածական նոր նուիրատուութեան մը յոյսը ներշնչեց մեզի այդ առթիւ։

Որբանոցը 95 որբ կը պատսպարէ, ընտրուած Կիլիկիոյ վերջին կոտորածին զոհերուն մէջէն, որ այս պահուս ամէն հոգածութեան առարկայ են։ Միացեալը, որուն վստահած ենք Հաստատութեան վարչութիւնը, այս բախտաւորեալ տղոց (11 էն 14 տարեկան) կուտայ առաւելապէս գործնական կրթութիւն մը, որպէսզի դպրոցական հնգամեայ շրջանին լրանալուն՝ կարենան իրենց ծննդավայրին մէջ դիւրաւ շահիլ իրենց ապրուստը։ Բոլոր որբերը կատարեալ առողջութիւն կը վայելեն, եւ Որբանոցին Տնօրէնութիւնը շարունակ կը գովէ իրենց մտացիութիւնը՝ պատրաստ սորվելու եւ միշտ արթուն օգտաւէտ գիտելիքները իւրացնելու մասին։

Բաց աստի, Տէօրթ-Եօլի մէջ ազատ դասընթացք մը հաստատուած է, Քէլէկեան Որբանոցին հովանիին տակ, Միացեալ Ընկ. կրթական տեսուչ եւ միեւնոյն ատեն Կիլիկիոյ Միութեանս ներկայացուցիչ Տ. Միք. Նաթանեանի տնօրէնութեամբ։ Այս դասընթացքը, որ տեղի կ'ունենայ ամառ ատեն, մասնաւորապէս գիւղային վարժարաններու ուսուցիչներուն յատուկ է։ Մանկավարժական եւ գործնական տեսակէտով, որ այդ դասընթացքին գլխաւոր նպատակն է, երկու տարիէ ի վեր ձեռք բերուած արդիւնքը խիստ գոհացուցիչ է։

Ինչպէս գիտէք, Միութեան Որբանոց-Վարժարանին մատակարարութեան ծախքերը կը հոգացուին մասնաւոր վարկերով եւ նուիրատուութիւններով։ Այս տարեկան հասոյթները դժբախտաբար հեռու են որբերուն պատսպարման եւ դաստիարակութեան համար անհրաժեշտ ծախքերուն բաւելէ։ Թէեւ տարեկան վարկը 1.100 Անգլ. Ոսկի որոշեցինք, Միացեալը արդէն կարեւոր յաւելումի մը գրեթէ ստոյգ հաւանականութիւնը կը նախատեսէ, Հաստատութեան վարչական դրութիւնը կատարելագործելու եւ ձեռական կրթութիւնը լրջօրէն ծաղկեցնելու համար։

Ահաւասիկ 1912 և 1913 Տարեշրջաններուն միջոցին, Պէլճիկեան Որբանոց-Վարժարանին ի նպաստ՝ յատկապէս իր մատակարարութեան համար իբրև վարկ կամ նուէր տրուած գումարներուն ցուցակները.

1.— ՑՈՒՑԱԿ 1912 ՏԱՐԵՇՐՋԱՆԻ

Ա.— ԱՆԴԱՄԱՎՃԱՐՆԵՐ

Միութեան Մանչեսթըրի Մասնաժողովին Անդամավճարներու 5/6ը (հինգ տարուան համար գոյացած համաձայնութեամբ)		Ե. Ո. 251,100

Բ. — ՏԱՐԵԿԱՆ ՎԱՐԿԵՐ

Կիպրոսի Նախկին Որբանոցի Խնամակալութիւն (2րդ, 3րդ, 4րդ, եւ 5րդ տարեվճար)	Ե. Ո. 1.074,520	
Ողբացեալ Գր. Եղիայանի ժառանգութիւն	102,370	
Բրօվիտէնսի Հայ Տիկնանց Ընկերութիւն	20,480	
Պրաքթընի Որբախնամ Տիկնանց Ընկ...	6,830	
Նիւ-Պրիթէյնի Հայ-Լուսաւորչական Տիկնանց Ընկերութիւն..............	6,820	

Գ.— ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Տ. Յ. Մինասեան (Հարար)............	7,020	
Պալչըքի Մասնաժողով (Թատերական ներկայացման հասոյթ)..............	8,870	
		1.226,910

Դ.— ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

Ի նպաստ Գահիրէի Որբախնամ Ընկերութեան տրուած Թատերական ներկայացման զուտ հասոյթին մնացորդը (ըստ համաձայնութեան)...............		121,820
Համագումար 1912ի Հասոյթներուն.....		1.599,830

2.— ՑՈՒՑԱԿ 1913 ՏԱՐԵՇՐՋԱՆԻ

Ա.— ԱՆԴԱՄԱՎՃԱՐՆԵՐ

Միութեան Մանչեսթըրի Մասնաժողովի անդամավճարներուն 5/6ը........................		Ե. Ո. 248,828

Բ. — ՏԱՐԵԿԱՆ ՎԱՐԿԵՐ

	Ե. Ո.	
Ողբացեալ Ս. Դաւիթեանի ժառանգութիւն	34,125	
» Յ. Հինայէկեանի »	6,825	
Տ. Եազուպեան Եղբարք...............	13,650	
Ե. Ադաթօն պէյ....................	6,825	
Պօղոս փաշա և Տիկին Նուպար.........	68,250	
Լօրէնսի Տիկնանց Որբախնամ Ընկ......	13,650	
Տ. Մ. Անդրանիկեան................	6,825	
Տ. Սարգիս Մարգարեան..............	6,825	
Պրաքթընի Որբախնամ Տիկնանց Ընկ....	6,825	
Տ. Ս. Իփլիքճեան....................	6,825	
Բրօվիտէնսի Որբախնամ Տիկնանց Ընկ...	20,475	
Տ. Օ. Տիրատուր....................	13,650	
Տ. Յ. Ագթարեան....................	6,825	
Նիւ-Պրիթէյնի Որբախնամ Տիկնանց Ընկ..	6,825	
Տ. Աչըգեան Եղբարք.................	6,825	
Տ. Ա. Կամսարական	13,650	
Տիկին Ա. Կամսարական	6,825	
Տ. Տ. Կամսարական..................	6,825	
Տ. Յ. Մութաֆեանց..................	6,825	
Տիկին Ն. Ներսէս....................	6,825	
Յ. Պէհնեսեան (Ողբացեալ)...........	6,825	
Տ. Յ. Նազարէթեան..................	6,825	
Տ. Լեւոն Մկրտիչեան................	3,415	
	283,240	283,240
Փոխադրելի.....		532,068

	Ե. Ռ.
Փոխադրեալ	532,068

Գ.— ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

Ի նպաստ Գահիրէի Միացեալ Որբախնամ Ընկերութեան տրուած թատերական ներկայացման զուտ հասոյթին Միացորդը	30,708
Գումար	562,776

Բ.— ՎԱՆԻ ՎԱՐԺԱՊԵՏԱՆՈՑ

Հաճոյքը ունինք ձեզի հաղորդելու թէ Վանի Վարժապետանոցի շինութիւնը, որուն ձեռնարկած էր մեր ողբացեալ աշխատակիցը Պետրոս պէյ Գափամաճեան և որ իր եղերական մահուան պատճառաւ ընդհատուած էր, վերջնապէս աւարտած է, շնորհիւ իր որդւոյն Տ. Սեթ Գափամաճեանի վեհանձնութեան, որ սիրայօժար յանձն առաւ լրացնել շինութիւնը և հոգալ կահաւորման ծախքերը, ի յիշատակ իր հօր՝ զոհ իր անձնուիրութեան և իր կարծիքներուն։

11/24 Նոյեմբեր 1913ին, Տ. Սեթ Գափամաճեան, որ այդ աշխատութեանց աւարտումին համար 300 Օսմ. Ոսկիի չափ գումար մը ծախսած էր, հանդիսաւորապէս Միութեան յանձնեց Վարժապետանոցին շէնքը։

Առաջին երեք դասարանները արդէն կազմուած են և 60 ուսանող կը պարունակեն։ Ասոնք Նախնական վարժարաններու ապագայ ուսուցիչներ են, որ Հայաստանի մեր գիւղային դպրոցներու կրթական գործին մէջ կարեւոր դեր մը կատարելու կոչուած են։

Վարժապետանոցին Տնօրէնութիւնը Միացեալի կողմէ յանձնըւած է յայտնի ուսուցիչ Տ. Մ. Մինասեանի։ Ուսուցչական մարմինը կը բաղկանայ 12 դասախօսներէ։

Պէտք է վերջապէս աւելցնենք թէ Ալիանս Ֆրանսէզը բարեյօժարութիւնը ունեցաւ 72 Օսմ. Ոսկիի տարեկան վարկ մը յատկացնելու Վարժապետանոցին, իսկ Ռուսական Կառավարութիւնը վերջերս հաճեցաւ 100 Օսմ. Ոսկիի վարկ մը տրամադրելու, առաջինը ֆրանսերէն և երկրորդը ռուսերէն լեզուի ուսուցման համար։

փափաքելով Վանէն հեռու գտնուող վայրերն ալ օգտուելու, Միացեալին տրամադրութեան ներքեւ դրինք տարեկան 60 Օսմ. Ոսկիի գումար մը, Մուշ-Սղերդ-Միւֆարղին շրջանակի քանի մը ուսանողներու ապրուստին համար՝ որ Վարժապետանոցի դասընթացքներուն պիտի հետեւին։

Ինչպէս արդէն պարզած ենք մեր Նախորդ Տեղեկագիրներուն մէջ, Վարժապետանոցին մատակարարութեան համար Միութեան կողմէ Միացեալին վճարուած տարեկան վարկն է 450 Օսմ. Ոսկի։ 1913-1914 դպրոցական տարեշրջանի պիւտճէն 762 Օսմ. Ոսկիի հիման վրայ պատրաստուած ըլլալով, վերոյիշեալ վարկերը գեղչելէ վերջ՝ Միացեալը պիտի գոցուի վճարող ուսանողներու թոշակներովը։

Գ.— ՄԻՒՖԱՐՂԻՆԻ ԿԵԴՐ. ԲԱՐՁՐ. ՆԱԽԱԿՐԹԱՐԱՆ

1913 տարուան ընթացքին, ստանձնեցինք նաեւ Միւֆարղինի Կեդր. Բարձր. Նախակրթարանի հոգը և անոր վարչութիւնը եւս յանձնեցինք Միացեալին, տարեկան 100 Օսմ. Ոսկիի վարկի մը փոխարէն, պայմանաւ որ տարբերութիւնը հոգացուի յիշեալ քաղաքի հասարակութեան կողմէ։

Միւֆարղին՝ մեծ մասամբ նախնական վարժարաններէ զուրկ հարիւր գիւղի կեդրոնը գտնուելուն, այս Կեդր. Վարժարանը, Միութեան հովանիին տակ, կարեւոր դեր մը կրնայ կատարել, իբրեւ երկրորդական կրթութեան ոստան մը՝ իրենց նախնական ուսումը կատարելագործել փափաքող գիւղացիներուն համար։

Դ.— ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՆԱԽՆԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԵՐ

Մեր Նախնական վարժարանները, որ մեծ մասամբ լքեալ վայրերու մէջ հաստատուած են, ուր մեր հայրենակիցներուն տգիտութիւնը՝ իրենց մայրենի լեզուին իսկ անտեղեակ ըլլալու աստիճանին հասած է, այսօր 38ի հասած են, որոնց 27ը Հայաստանի և 11ը Կիլիկիոյ մէջ։ Այս դպրոցներէն ոմանք երկսեռ աշակերտ կ'ընդունին և չորսն ալ միմիայն աղջկանց վարժարաններ են։ Աւելի քան 2400 ուսանողներ կը յաճախեն այս տարրական վարժարանները։

Ասոնցմէ 34ը Միացեալի վարչութեան տակ կը գտնուին, և չորսն ալ Ազգանուէր Տիկնանց կողմէ կը մատակարարուին։ Առաջին 34ին համար Միութիւնը կը վճարէ տարեկան 680 Օսմ. Ոսկիի վարկ մը, իսկ միւս 4ին համար 100 Օսմ. Ոսկի։ Այդ վարժարաններու իւրաքանչիւրին տարեկան ծախքերուն մնացորդը կը հոգացուի տեղւոյն հասարակութեան կողմէ՝ որ յատկապէս այդ մասին յանձնառութիւն կնքած է։

Բարեբախտ ենք նաև ձեզի ծանուցանելու թէ բացի Շար-Տէրէի Վարժարանէն (Հաճընի մօտ), որուն ծախքերը մեծ մասամբ կը հոգացուին Բարիզի Ուսումնասիրաց Ընկ. կողմէ Միութեան նուիրուած արժեթուղթներուն տարեկան եկամուտով, Հացեկացի Մեսրոպեան (Ս. Մեսրոպի յիշատակին նուիրուած), Խօզաթի Սահակեան (Ս. Սահակի յիշատակին նուիրուած), և Մելքիշանի Նուպարեան (ի պատիւ մեր Վսեմ. Ատենապետին) վարժարանները եւս հովանաւորուած են Լոնտոնի Հայ Միացեալ Ընկ. կողմէ, որ վերջերս ամուսօրէն յանձն առաւ տարեկան 60 Օսմ. Ոսկիի վարկ մը վճարել այդ նպատակաւ։ Վերջապէս, Խէյլեան գիւղի մէջ բացումը որոշուած Պէնլեան վարժարանին մատակարարութիւնը ստանձնած է Միութեան Լոնտոնի Տեղական Մասնաժողովին անձնուէր Ատենապետը՝ Տ. Եդուարդ Պէնլեան, տարեկան 20 Անգլ. Ոսկիի յանձնառութեամբ, իր ողբացեալ կնոջ Տիկին Հայկանոյշ Պէնլեանի յիշատակին։

Ահաւասիկ Միութեան 38 Նախն. Վարժարաններուն ցուցակը.—

ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ. ԿՈՂՄԷ ՄԱՏԱԿԱՐԱՐՈՒԱԾ ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԵՐ

ա) Հայաստանի մէջ (25).— Սղերդ, Տէհ, Զօդ, Ուրնատուան, Գուպին, Հազզօ, Մալաֆան, Տուսատաք (Հօփ), Հալլօ, Կրասնրա, Պլէյտէր (Բէրիք), Կիւնտէճանօ, Հաչթէր, Հիլին, Պաշնիք, Կիւնտէ Ապտի (Իսաքունար), Թէրպէգի, Հիւսէյնան, Տավուտի, Հատհատք, Բիքան (Սէլընտ), Հացեկաց, Խօզաթ, Մելքիշան և Խէյլեան։

բ) Կիլիկիոյ մէջ (9).— Ֆէքքէ, Շար-Տէրէ, Ալպիսթան, Կապան, Բէպուսիէ, Եարբուզ, Տէօնկէլ, Ֆընտըճագ և Գարատուրան։

ԱԶԳԱՆՈՒԷՐ ՀԱՅՈՒՀԵԱՑ ԿՈՂՄԷ ՄԱՏԱԿԱՐԱՐՈՒԱԾ ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԵՐ

ա) Հայաստանի մէջ (2).— Սղերդ և Միաֆարգին։

բ) Կիլիկիոյ մէջ (2).— Շիվիլկի և Ֆընտըճագ։

ՏԵՂԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱԺՈՂՈՎՆԵՐ

7րդ և 8րդ Տարեշրջաններու ընթացքին, Միութեան Տեղական Մասնաժողովներու թիւը, որ 1911ին 96 էր, 1913ին վերջը հասած է 142ի, հետեւեալ 46 Նոր Մասնաժողովներու կազմութեամբ.— Նէշուէ, Եօնքըրս, Սէյնթ-Փիպօտի, Չըլսի, Բլէմնս, Ֆէնէսէ, Էվէրէկ, Շումլա, Տօպրիչ, Սիլիսթրէ, Նիւ-Պրիթօրդ, Րիոլի, Սաութհ-Միլվօքի, Տիթրօյթ, Լուիզվիլ, Մուշ, Խնուսնաքօլիս, Ուրֆա, Սինանաթի, Ուօթըրթաուն, Պուրկազ, Թարսուս, Տէրէկ, Նիքօսիա, Շամ, Չօմագլը, Սղերդ, Պուէնոս-Այրէս, Հազզօ, Ասմարինջ, Պիթլիս, Թօմարզա, Ֆրիհօլտ, Պարտիզակ, Մերսին, Արաբկիր, Ազիզիէ, Բօնթիաք, Սիրէքիւզ, Սըմիթ, Մալաթիա, Լօուէլ, Չօրում, Եօզղատ, Պինկհէմթըն և Համպուրկ։

Սոյն 142 Տեղական Մասնաժողովները այսպէս կը բաժնուին.— 4 Ափրիկէ, 59 Թուրքիա, 25 Եւրոպա և 54 Ամերիկա։

Միեւնոյն համեմատութեամբ, գործօն անդամներու թիւը եւս, որ 1911ին 6499 էր, 1912-1913ին 8533ի բարձրացած է, ցայսօր մեզի ղրկուած անդամացուցակներու համաձայն։ Յիշեալ 8533 անդամներու ամբողջութեան կողմէ ստորագրուած անդամավճարներու համագումարն է՝ ամսական 710 Օսմ. Ոսկի։

Մէկ երրորդի սոյն յաւելումը արդիւնք է նոյնքան մեր անձնուէր աշխատակիցներու ջանքերուն — որոնցմէ ոմանք, Միութեան օգտակարութեան մասին ջերմապէս համոզուած, իրենց շրջանակին մէջ չեն դադրիր գործօն քրօբականտ մը ընելու, — որքան և օրըստօրէ յառաջացող այն ժողովրդականութեան՝ զոր Միութիւնը կը գտնէ մեր ազգին ամէն դասակարգներուն մէջ, ըլլայ Թուրքիա թէ արտասահման, ուր ցրուած Հայութիւնը կը համբրաշխի Միութեան շուրջ եղբայրութեան վեհ զգացումով մը, որ հետզհետէ կը չնշուի՝ քանի Միութիւնը իր գործունէութիւնը կ՚ընդարձակէ, ինքզինքը միշտ վեր բռնելով դաւանանքի և կուսակցութեան խտիրներէն։

Պարտք կը սեպենք մանաւորապէս վեր հանելու թէ աւելի ազգին խոնարհ դասակարգներուն մէջ է որ մեր Միութեան արմատները կը բռնեն. արդարեւ մեր գործօն անդամներուն մեծագոյն մասը համեստ ազգայիններ են, և բաղդատաբար կարեւոր զոհողութեան բաժինը զոր կը բերեն՝ այնքան աւելի թանկագին է մեզի համար, որքան գիտենք թէ խորին համոզումով է որ Միութեան շարքերուն մէջ կ'արձանագրուին։

Մեզի համար նիւթապէս անկարելի պիտի ըլլար հոս միառմի յիշատակել ամէն անոնք որ իրենց օժանդակութիւնը չեն զլացած մեզի, բայց հաճելի պարտականութիւն մը կը կատարենք մասնաւորաբար յիշատակելով մեր բարեկամներէն և աշխատակիցներէն ոմանց անունները, որ յաջողեցան նոր Տեղական Մասնաժողովներուն մեծագոյն մասը կազմելու. — Գեր. Մուշեղ Արքեպիսկ. Սերոբեան, Գերպ. Իգնատիոս Վարդ. Մալոյեան (Մէրտին), Գեր. Պետրոս Եպիսկ. Սարաճեան (Հաճըն), Գեր. Երեմիա Վարդ. Լիֆօրեան (Շամ), Գեր. Մեսրոպ Վարդ. Սմբատունի (Ազիզիյէ), Գեր. Մեսրովպ Վարդ. Երէցեան (Մալաթիա), Վեր. Յակոբ Շահվէլէտեան (Սօֆիա), Արժ. Կորիւն Քահ. Երամեան (Արաբկիր), Տեարք Վ. Քիւրքճեան, Հմայեակ Ուզուրլեան, Մինաս Ծալեան, Յովսէփ Գույումճեան, Կարապետ Քիրէմիթճեան, Ա. Տիքիճեան, Սահակ Աստուածատուրեան, Սենեքերիմ Տիլսիզեան, և այլն։

Միւս կողմէ, մեզի համար ցաւալի է մատնանշել քանի մը Տեղական Մասնաժողովներ, որոնց գործունէութիւնը դանդաղիլ սկսած է, մեծ մասը՝ վերջին քաղաքական և տնտեսական տագնապներուն հետեւանքով։ Այդ Մասնաժողովներն են՝ Աֆիօն-Գարահիսար, Սիս, Սելանիկ, Երուսաղէմ, Տրապիզոն, Կիւրին, Ագ-Շէհիր, Իսքէնտէրուն, Պանտրմա, Իսմիրնէ, Ռոտոսթօ, Բաբերդ, Քիլիս, Կէմէրէկ, Ռուսճուք, Վառնա, Բլէվնա, Սօֆիա, Տօպրիճ, Սիլիսթրէ, Բօթաքէթ, Սան-Ֆրանչիսքօ, Ուայթէնսվիլ, Սաութ-Միլվօքի, Սփրինկֆիլտ, Թրօյ, Ուօթրթաուն, Լօրէնս, Լէմինսթըր։ Սասնոյի և Էրզրումի Մասնաժողովները, որոնց կարեւորութիւնը չէր կրնար մեր ուշադրութենէն վրիպիլ, գրեթէ կազմալուծուած էին. բարեբախտաբար նոր թափ մը առնել սկսան, առաջինը մանաւորապէս շնորհիւ Տօքթ. Գ. Վարդապետեանի և Տ. Յակոբ Օհանեանի, իսկ երկրորդը

Կարինի Առաջնորդ Գեր. Սմբատ Եպիսկ. Սաատէթեանի բարեյօժար նախաձեռնութեան շնորհիւ։

Ամերիկայի Տեղական Մասնաժողովները Պոսթընի մէջ Խորհրդակցական Համաժողով մը գումարեցին, 1 և 2 Սեպտեմբեր 1912ին, խորհրդակցելու համար այն միջոցներուն մասին որ հարկաւոր են Միութեան աւելի մեծ ընդլայնում մը տալու Ամերիկայի մէջ, գործունէութեան մղելով այն բազմաթիւ Տեղական Մասնաժողովները որ արդէն կազմուած էին այդ երկրամասին մէջ։ Այդ Համաժողովին մէջ քանի մը իմաստուն որոշումներ քուէարկեցին, և Շրջանակային Յանձնաժողով մը անուանեցին, որուն անդամներն են՝ Վեր. Կ. Մ. Մանուէլեան՝ Ատենապետ, Տ. Վ. Քիւրքճեան՝ Ատենադպիր, Տ. Կ. Փուշմանեան՝ Գանձապետ, Վեր. Խ. Պէննէեան, Տեարք Գարակիւլեան, Մ. Կիրակոսեան և Ա. Սէլեան՝ Խորհրդական։

Վաւերացնելով այդ Յանձնաժողովին կազմութիւնը, պաշտօն տուինք յիշեալ մարմինին՝ հսկելու Միութեան կանոնագրին տրամադրութեանց և Կեդր. Ժողովի որոշումներուն խղճամիտ գործադրութեան, ձեռք առնելու այն միջոցները որ յատուկ են Միութիւնը տարածելու Ամերիկայի Հայ Գաղութներուն մէջ, մղում տալու Միութեան այդ շրջանակի Տեղական Մասնաժողովներուն և իրենց գործառնութիւնները հակակշռելու, անդամներուն թիւը աւելցնելու և կտակներ ու նուիրատուութիւններ գոյացնելու, նոր Մասնաճիւղներ հիմնելու և հաւաքոյթներ ու հանդէսներ կազմակերպելու։

Այսպէս ուրեմն այդ Յանձնաժողովին բացառիկ պաշտօնը սահմանափակուած է միայն Ամերիկայի շրջանակին. ի հարկին այդ մարմինը պիտի ծառայէ իբրեւ միջնորդ Կեդր. Ժողովին և Ամերիկայի Տեղական Մասնաժողովներուն միջեւ։ Ասկէ կը հետեւի որ մեր կանոնագրին հիմնական տրամադրութիւնները, Տեղական Մասնաժողովներու վերաբերմամբ, ընդհանուր առմամբ, և աւելի մանաւորապէս Կեդր. Ժողովի հետ ունեցած իրենց ուղղակի յարաբերութեանց տեսակէտով, ոչ մէկ փոփոխում չեն կրեր և Ամերիկայի Տեղական Մասնաժողովներու իրաւասութիւնները կը մնան միշտ անփոփոխ. ինչ որ կը նշանակէ թէ ըստ առաջնոյն պիտի ճանչցուին և վաւերացուին միայն Կեդր. Վարչ. Ժողովին կողմէ, որուն պարտա-

ւոր պիտի ըլլան իրենց համբաւաւորութիւնը ներկայացնել, ինչպէս և պիտի չարունակեն զրկել ուղղակի իրենց հասոյթները։

Յիշեալ Շրջանակային Յանձնաժողովին աշխատութիւնը դիւրացնելու նպատակաւ, մանաւանդ որ այդ մարմինը կազմող յարգելի անդամները լաւագոյն զգացումներով ոգեւորուած կը թուին, վերջերս իրենց տրամադրութեան ներքեւ դրինք 100 Անգլ. Ոսկիի գումար մը, որ պիտի գործածուի յօգուտ Միութեան Ամերիկայի մէջ ըլլալիք բրօբականտի յատուկ անհրաժեշտ ծախքերուն։

Նիւ-Եորքի Տեղական Մասնաժողովին ատենապետ Տօքթ. Ա. Այվազեանի նախագահութեան ներքեւ գումարուած Պոսթոնի Համաժողովին առթիւ է որ պարտք սեպեցինք մեր երախտագիտութեան տուրքը հատուցանել Ամերիկայի մեր բարեկամներուն, իրենց երիցագոյնին և մեր վեհոգի աշխատակցին Տօքթ. Այվազեանի անունը արձանագրելով Միութեան Պատուոյ Անդամներու ցանկին մէջ։

Նոյնպէս յիշեալ տիտղոսը տուինք մօտերս՝ Միութեան Ամերիկայի Նախորդ Ընդհ. Քարտուղար և փաստաբան Տ. Վ. Քիւրքճեանի, որ իր անձնուիրութիւնը երբեք չի զլացաւ և որուն կը պարտինք մեծ մասամբ Միութեան Ամերիկայի մէջ ունեցած գոյութիւնը և բարգաւաճումը։

Միւս կողմէ հաճոյքը ունինք ձեզի հաղորդելու թէ՝ մեր պատուիրակ Տ. Հ. Առաքելեանցի միջոցաւ Ռուսական կառավարութեան մօտ մեր կատարած դիմումները, Կովկասի մէջ Տեղական Մասնաժողովներ կազմելու մասին հարկ եղած պաշտօնական արտօնութիւնը ձեռք բերելու համար, բարեբախտաբար յաջող արդիւնքի մը յանգած են։ Փոխ-Արքայ Բարձր. Կոմս Վորոնցօֆ-Տաշկօֆ բարեհաճած է սկզբունքով յայտնել իր հաւանութիւնը, և մենք ջերմ հաւատք ունինք որ մեր Ռուսահայ ազնիւ հայրենակիցները մեզի պիտի չի զլանան իրենց օժանդակութիւնը, յայսկոյս Արարատի իրենց տարաբախտ եղբայրներուն բարօրութեան համար։

ԲՐՕԲԱԿԱՆՏ ԵՒ ԳՈՆԹՐՈԼ

Վերջին երկու տարիներու ընթացքին բրօբականտի մեր լաւագոյն և թերեւս միակ միջոցը եղած է, անվիճելիօրէն, մեր ամսօրեայ հանդէսը «Միութիւն»։

Միութեան պաշտօնաթերթը մեր ընկերութեան գլխաւոր գործառնութեանց համբաւաւորութիւնը ըրած է կանոնաւորապէս. բաց աստի, օգտակար գիտելիքներու տարածման ծառայած է։

Եթէ չի յաջողեցանք այս հրատարակութիւնը ընդարձակել, ոչ ալ շաբաթաթերթի կամ գոնէ կիսամսեայի վերածել, պատճառը ան է որ չուզեցինք Միութեան պիւտճէն ծանրաբեռնել՝ այդպիսի փոփոխութեան մը համար անխուսափելիօրէն հարկաւոր եղած ծախքերով։

Միութիւնը իր սեփական միջոցներով կը հրատարակուի, իր լոյսը բաժանորդագրութեանց վրայ դնելով։ Քանի մը բաժանորդներու վեհանձնութեան շնորհիւ, որ հաճեցան բազմաթիւ օրինակներու համար բաժանորդագրուիլ, կրցանք 700 է աւելի թիւ ձրիաբար ղրկել ազգային զանազան հաստատութեանց՝ կրթական թէ բարեգործական։ Պարտականութիւն կը սեպենք մեր շնորհակալութիւնը յայտնելու իրենց, ինչպէս և Միութեան մէկէ աւելի աշխատակիցներուն որ անձնուիրաբար իրենց աջակցութիւնը բերին մեր պաշտօնաթերթին։

Նկատի առնելով որ, բացի պաշտօնաթերթին հրատարակութենէն, Միութեան տպագրական գործերը, ինչպէս տեղեկագիր, շրջաբերական, ցուցակ, ևն., օրըստօրէ կը բազմանան և այս այլազան աշխատութեանց համար յաճախ դժուարութիւններ կը կրենք, պարտաւորուեցանք տպագրական տառեր ևն. գնել, որոնցմով մենք իսկ կրնանք մեր յատուկ տպարանին մէջ շարել տպագրելի նիւթերը և յետոյ դուրսը տպագրել տալ։ Այս գրաշարատան կազմութեան համար Ե. Ո. 150 ի գումար մը ծախսել հարկ եղաւ։

Միութեան հասոյթներուն յաւելման կամ նուիրատուութեանց կը սպասենք՝ այդ ծախքը գոցելու համար։

Ինչպէս որ մեր վերջին Տեղեկագրին մէջ բացատրեցինք, Միութեան և Միացեալի միջև գոյացած համաձայնութեամբ՝ Տ. Յովսէփ Գույումճեան կոչուեցաւ Պիթլիս-Խարբերդ-Տիարպէքիր նահանգներուն համար Միութեան Ընդհ. Քարտուղար և միևնոյն շրջանակի Միութեան և Միացեալի Վարժարաններուն Կրթական Տեսուչի կրկնակ պաշտօններուն։ Մեր գլխաւոր նպատակն էր յանձին Տ. Յ. Գույումճեանի ներկայացուցիչ մը ունենալ՝ որ կարենայ Միութեան բրօբականտը զբաղիլ այդ տեղերը և աւելի մասնաւորապէս կարենայ հսկել մեր զանազան վարկերու և նպաստներու գործածութեան ու գոնթրոլին։ Սակայն փորձառութիւնը մեզի ցոյց տուաւ թէ՝ Տ. Գույումճեանի պաշտօնին զբաղումները արդէն ծանրաբեռ ըլլալուն, մանաւանդ որ հեռաւոր վայրերու մէջ 30 վարժարաններու տեսչութիւնը իրեն յանձնուած է, նիւթապէս չի կրցաւ լիուլի կատարել այն ամէն գործերը զոր իրեն վստահեցանք։

Կիլիկիոյ կողմը աւելի բարեբախտ եղանք։ Մեր այդ շրջանակի Ընդհ. Քարտուղարը՝ Տ. Միք. Նաթանեան, որ նմանապէս երկու քոյր ընկերութեանց վարժարաններուն համար Միացեալի Կրթական Տեսուչի պաշտօնն ալ ստանձնած է, իր մասնաւոր ուշադրութեան առարկայ ըրաւ Բէլէկեան Որբանոցը, և, որքան որ կարելի էր, զբաղեցաւ նաև Միութեան կողմէ Կիլիկիա ղրկուած նպաստներու բաշխումին ու հսկողութեամբը։ Մանաւանդ իր ջանքերուն կը պարտինք Կիլիկիոյ մէջ առողջապահական նպաստներու կազմակերպութիւնը, որ բաւական գոհացուցիչ արդիւնք մը տուաւ։ Զէյթունի, Հաճընի, Կարս-Բազարի, Անտիոքի և Բէյասլի մէջ տեղական մէյ մէկ բժիշկ ընտրեցինք, որ Միութեան և Միացեալի վարժարաններու աշակերտներուն, ինչպէս և աղքատ և հիւանդ ծնողքներուն ձրիաբար կը շռայլեն իրենց խնամքները և դեղեր կը հայթայթեն։ Այս մասին մաղթելի է որ Տ. Գալուստ Կիւլպէնկեանի օրինակը, որ այս նպատակին համար 1.000 ֆրանք նուիրեց Միութեան, իր բարի հետևորդները ունենայ, որպէս զի այս դրութիւնը կարենանք ուրիշ տեղեր ալ հաստատել։

Անկէ զատ, 1912 տարւոյն միջոցին, պաշտօն տուինք Պիթլիսի երկրագործական քննիչ Տ. Մելքոն Սուքիասեանի՝ այդ նահանգին մէջ Միութեան հաշւոյն քննութիւն մը կատարելու և մեր երկրագործ հայրենակիցներու վիճակին մասին մեզի տեղեկագիր մը

ներկայացնելու։ Մեր պատուիրակը շրջան մը ըրաւ այս դիտումով, և իր սոյն առժամեայ պաշտօնէն օգտուելով Միութեան բրօբականտին ալ աշխատեցաւ։

Կը ցաւինք որ մեր միջոցները մեզի թոյլ չի տուին որ աւելին ընէինք՝ մեր Ընկերութեան բրօբականտին համար, և աւելի յատկապէս մեր նպաստներու գործածութեան և գոնթրոլին համար. բայց մենք որոշած ենք աւելի լրջօրէն զբաղիլ այդ հարցով և կը սիրենք յուսալ թէ ընդհուպ պիտի յաջողինք Հայաստանի մէջ այս ուղղութեամբ ստեղծել աւելի կանոնաւոր և պահանջին համապատասխան կազմակերպութիւն մը։

Վերջացնելէ առաջ, խորին ցաւով կը ծանուցանենք ձեզի մահը Վանի Քաղաքապետ Պետրոս Պէյ Գափամաճեանի, որ այդ քաղքին մէջ Միութեան Տեղական Մասնաժողովին անխոնջ Ատենապետն էր և մեր Ընկերութեան Վարժապետանոցի շէնքին կառուցմանն ալ անձնուէր նախաձեռնարկը, և որուն եղերական մահը մեզ անկեղծօրէն յուզեց. պարտականութիւն սեպեցինք հանդիսաւորապէս յետ մահու յարգանք մը մատուցանել մեր ազնիւ գործակցին յիշատակին, իր անունը արձանագրելով Պատուոյ Անդամներու ցանկին վրայ։ 1913 տարւոյն ընթացքին, նոյնպէս դժբախտութիւնը ունեցանք կորսնցնելու մեր լաւագոյն բարեկամներէն մին, Սեդրաք Դաւիթեան, որ Միութեան Պատուոյ Անդամ էր։ Իրենց յիշատակին կ'ուղղենք երախտագիտական խորին զգացում մը։

Վերջապէս, պարտք կը սեպենք այս առթիւ ներկայացնելու մեր ջերմ շնորհակալիքը ամէն անոնց՝ որ վեհանձնաբար իրենց աջակցութիւնը նուիրեցին մեզի վերջացող երկու Տարեշրջաններու միջոցին։

Տեղեկագրին ընթերցումէն վերջ, Հաշուեքննիչ Տ. Էսկա. Փափազեան կը կարդայ իր տեղեկագիրը՝ 1912-1913 տարեշրջաններու հաշիւներուն մասին։

ՀԱՇՈՒԵՔՆՆԻՉԻՆ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐԸ

Համաձայն Պատ. Ժողովին կողմէ ինծի վստահուած պաշտօնին, Հ. Բ. Ը. Միութեան հաշիւներուն քննութեան ձեռնարկեցի, 1912 և 1913 Տարեշրջաններու համար, և կը վկայեմ թէ Հաշուեկշիռները ինչպէս և անոնց մէջ ցոյց տրուած մանրամասնութիւնները համաձայն են Տոմարներուն հետ։

Նպաստներու և Վարժարաններու Մատակարարութեան յատուկ Միութեան եկամուտները եղած են.—

1912 *Տարեշրջանին համար*	*Ե. Ո.*	6.305,444	
1913 » »	»	6.536,657	
	»	12.842,101	

Գործածուած է

Ընդհանուր ծախքերու 1912*ին*	*Ե. Ո.*	1.575,614		
» » 1913*ին*	»	1.619,984		
	»	3.195,598		
Զանազան 1912*ին*	*Ե. Ո.*	4.144,234		
Նպաստներու 1913*ին*	»	3.820,073	7.964,307	11.159,905
			Մնացորդ Ե. Ո.	1.682,196
1911 *Տարեշրջանին արձանագրելի գումարն էր*			»	106,723
			Համագումար »	1.788,919

Ուրկէ զեղչելով

Սփիւռքական Նպաստներու Պահեստի Դրամագլ. հաշւոյն

1912 *Տարեշրջանին*	*Ե. Ո.*	484,249	
1913 »	*Ե. Ո.*	478,762	963,011
		Մնացորդ համագումար Ե. Ո.	825,908

որ 1914 Տարեշրջանի գործածելի նպաստներու հաշւոյն տարուած է։

Հիմնական Դրամագլուխը 31 Դեկտ. 1913ին կը հասնի	*Ե. Ո.*	26.183,562
Մասնաւոր » » » » »	»	14.907,321
Համագումար	»	41.090,883
Մինչդեռ 31 Դեկտ. 1911ին համագումարն էր....	»	26.217,636
Յաւելում...	»	14.873,247

որուն	6.812,637	*Ե. Ո.*	*Հիմնական Դրամագլուխի հաշւոյն*
և	8.060,610	»	*Մասնաւոր* » »
Ե. Ո.	14.873,247		*Համագումար։*

Դրամատանց և Միութեան Սնտուկին մէջ գտնուած պատրաստ դրամները, 1912ին Եգ. Ոսկի 2.737,020 և 1913 Դեկտեմբերի վերջը Եգ. Ոսկի 2.670,987, ինչպէս և Արժեթուղթները՝ գնուած արժէքներով, 1912ին Եգ. Ոսկի 25.199,822 և 1913ին Եգ. Ոսկի 28.653,132ի փոխարէն, գոյութեանց համապատասխան գտնուած են և Գրէտիլիոնէի վկայագիրներու համաձայն, յիշեալ արժեթուղթները պահ դրուած ըլլալով յիշեալ դրամատան մէջ։

Պարտականութիւն մը կը նկատեմ ինծի համար վեր հանելու Հաշուակալութեան Տոմարներու կանոնաւորութիւնը և Ձեզի կը յանձնարարեմ 1912 և 1913 Տեղեկագիր-Հաշուեկշիռները վաւերացնել՝ այնպէս ինչպէս որ կեդր. Վարչ. Ժողովին կողմէ Ձեզի ներկայացուած են։

Հ. Բ. Ը. Միութեան Հաշուեքննիչ

ԷՏԿ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ

Գահիրէ, 24 Ապրիլ 1914

Այնուհետեւ կը ձեռնարկուի Օրակարգի հետեւեալ խնդիրներու քուէարկութեան։

ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐ

Ընդհանուր Ժողովը կը քուէարկէ եւ կ'ընդունի հետեւեալ որոշումները.—

Ա. — ՎԱՒԵՐԱՑՈՒՄ ՀԱՇԻՒՆԵՐՈՒ

Ժողովը միաձայնութեամբ կը վաւերացնէ 7րդ եւ 8րդ Տարեշրջաններու (1912-1913) հաշիւները, այնպէս ինչպէս որ ներկայացուեցան իրեն, եւ Կեդր. Վարչ. Ժողովը պարտազերծ կը կացուցանէ իր նախորդ վարչութեան համար։

Բ. — ԱՆՈՒԱՆՈՒՄ ԿԵԴՐ. ՎԱՐՉ. ԺՈՂՈՎԻ ԱՆԴԱՄԻ

Ժողովը միաձայնութեամբ կը հաստատէ Տ. Միհրան Ղազարոսեանի ընտրութիւնը Կեդր. Վարչ. Ժողովի կողմէ, իբրեւ վարչական անդամ՝ հիւանդութեան պատճառաւ հրաժարեալ Մ. Մարկոսօֆ Պէյի տեղ։

Գ. — ԱՆՈՒԱՆՈՒՄ ՀԱՇՈՒԵՔՆՆԻՉԻ

Ժողովը միաձայնութեամբ Տ. Է. Փափազեանը Հաշուեքննիչ կը վերընտրէ 1914 Տարեշրջանի համար։

Դ. — ՇՆՈՐՀԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

Ժողովը, միաձայնութեամբ եւ յոտնկայս, կը քուէարկէ՝ շնորհակալութիւններ Կեդր. Վարչ. Ժողովին, ինչպէս եւ Միութեան Տեղական Մասնաժողովներուն ու Տեղեկագրին մէջ յիշատակուած այն ամէն բարեսէր ազգայիններուն, որ իրենց անձնուիրութիւնը ցոյց տուած են դէպ ի Միութիւնը։

Օրակարգը սպառած ըլլալով, Ատենապետը նիստը փակուած կը հռչակէ։

ԱՏԵՆԱԴՊԻՐ
Վ. ՄԱԼԷՋԵԱՆ

ՔՈՒԷԱԽՈՅԶ
Բ. ՄԱՍՐԱՖ
ԿԱՐՕ ՊԱԼԵԱՆ

ԱՏԵՆԱՊԵՏ
ՊՕՂՈՍ ՆՈՒՊԱՐ

ՀԱՇՈՒԵԿՇԻՌ

7ՐԴ ԵՒ 8ՐԴ ՏԱՐԵՇՐՋԱՆՆԵՐՈՒ

1 ՅՈՒՆՎԱՐ 1912–31 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1913

Ա. ՀԱՇՈՒԵԿՇԻՌ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԻՈՒԹԵԱՆ

7րդ Շրջան (1 Յունվար — 31 Դեկտեմբեր 1912)

ԳՈՅՔ

		Ե. Ո.	Մ.	Ե. Ո.	Մ.
ԱՐԺԷԹՈՒՂԹՆԵՐ					
Ա.— Հիմնական Դրամագլուխի հաշւոյն					
1.— Պատրաստ 1 Յունուար 1912ին.....	18.511,886				
2.— Գնուած 7րդ Շրջանին............	1.911,649				
		20.423	535		
Բ.— Մասնաւոր Դրամագլուխի հաշւոյն					
1.— Պատրաստ 1 Յունուար 1912ին.....	573,475				
2.— Գնուած 7րդ Շրջանին...........	3.676,275				
3.— Վիէննայի «Անի» Ընկերութեան աւանդը......................	21,872				
		4.271	622		
Գ.— Պահեստի արժեթղթներ (ապահովագրական նպաստներու համար) գնուած 7րդ Շրջանին....................		504	665		
				25.199	822
ԱՆՇԱՐԺ ԿԱԼՈՒԱԾՆԵՐ					
Ա.— Հիմնական Դրամագլուխի հաշւոյն					
1.— Իզմիրի մէջ խանութ մը..........	438,750				
2.— Նուպարիէի մէջ հող (72 ֆէտտան, 12 քիր., 13 սահմ.).............	352,500				
		791	250		
Բ.— Մասնաւոր Դրամագլուխի հաշւոյն					
1.— Մանսուրէի մէջ հող (21 ֆէտտան, 9 քիր., 15 սահմ.)....................	3.000,—				
2.— Մանամաշայի մէջ հող (919 քառ. մետր)	135,—				
3.— Տէմիրտաշի մէջ հող (1500 քառ. մետր)	225,—				
4.— Արփալուի մէջ հող (500 տէօնիւմ) և 7րդ Շրջանին գնուած մաս մը.........................	169,340				
		3.529	340		
				4.320	590
Փոխադրելի.....				**29.520**	**412**

ՊԱՐՏՔ

		Ե. Ո.	Մ.	Ե. Ո.	Մ.
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ					
ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ.—					
Ա.— Մուտքի Տուրքէ գոյացած					
1.— Մնացորդ 1 Յունուար 1912ին......	13.543,017				
2.— Մուտքի Տուրքէ՝ գանձուած 7րդ Շրջանին.......................	881,650				
		14.424	667		
Բ.— Անդամավճարներու $^1/_6$էն գոյացած					
1.— Մնացորդ 1 Յունուար 1912ին......	2.162,132				
2.— Անդամավճարներու $^1/_6$ը՝ գանձուած 7րդ Շրջանին..................	910,102				
3.— Մանչեսթըրի Մասնաճիւղին անդամավճարներու $^1/_6$ը..............	50,220				
		3.122	454		
Գ.— Առանց կանխորոշ նպատակի եղած նուիրատուութիւններէ գոյացած					
1.— Մնացորդ 1 Յունուար 1913ին.......	3.665,776				
2.— Զանազան նուիրատուութիւններ՝ 7րդ Շրջանին..........................	659,206				
		4.324	982		
				21.872	103
ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ.—					
1.— Մէօթէմէտեան կտակ (21 ֆէտ. 9 քիր. 15 սահմ. հող.).................	3.000,—				
2.— Վերոյիշեալ կտակին զուտ հասոյթը՝ Թօքատի մէջ Մէօթէմէտեան վարժարանի շինութեան յատուկ......	354,301				
		3.354	301		
Փոխադրելի.....		3.354	301	**21.872**	**103**

ՀԱՇՈՒԵԿՇԻՌ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԻՈՒԹԵԱՆ (շար.)

7րդ Շրջան (1 Յունուար — 31 Դեկտեմբեր 1912)

ԳՈՅՔ

	Ե. Ո.	Մ.	Ե. Ո.	Մ.
Փոխադրեալ			29.520	412
ՏԻՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ				
Ա.— Քէլէկեան Որբանոց-Վարժարան (Տէօրթ-Եօլ)				
1.— Հողին արժէքը, շինութեան, կահաւորման, ևն. ի ծախքը ...	3.539	916		
Բ.— Վարժապետանոց (Վան)				
1.— Հողին արժէքը, շինութեան ծախքը, եւայլն (գնահատուած) ...	600	—		
			4.139	916
ԿԱՀ ԿԱՐԱՍԻՔ				
7րդ Շրջանին գնուած կահ կարասիք ...	12	020		
Ընդհանուր ծախքով հաշուեփակուած ...	12	010		010
ԱՒԱՆԴ ԵՒ ՓՈԽԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆ				
1.— Աւանդ Կայլի Ընկ. մօտ ...	2	312		
2.— Փոխատուութիւն «Միութիւն»ի և մասնաւոր Տպարանին համար ...	179	280		
			181	592
ՊԱՏՐԱՍՏ ԴՐԱՄ				
Ի հաշիւ Հիմնական Դրամագլուխի ...	475	714		
» *Մասնաւոր Դրամագլուխի ...*	313	928		
» *Որբանոցներու Մատակարարութեան.*	1.102	396		
» *Աւանդներու ...*	280	447		
» *Պահեստի Դրամագլուխի (ապահովագրական նպաստներու) ...*	356	467		
» *Տրամադրելի Գումարի ...*	208	068		
			2.737	020
Փոխադրելի			**36.578**	**950**

ՊԱՐՏՔ

	Ե. Ո.	Մ.	Ե. Ո.	Մ.
Փոխադրեալ	3.354	301	21.872	103
3.— Քէլէկեան խանի նուիրատուութիւնը (Տէօրթ-Եօլի Որբանոցի շինութեան համար) ... 2.419,687				
4.— Մնացորդ Կիլիկիոյ ի նպաստ վիճակահանութեան ... 481,730				
5.— Պարտք Քէլէկեան Որբանոցի շինութեան հաշուոյն ... 638,499	3.539	916		
6.— Նուիրատուութիւն Ս. Դաւիթեանի (919 քառ. մեթր հող) ...	135	—		
7.— Նուիրատուութիւն Ս. Դաւիթեանի (1500 քառ. մեթր հող) ...	225	—		
8.— Նուիրատուութիւն Բարիզի Հայկազեան Ուսումն. Ընկ. (Շար-Տէրէի Դպրոցին համար) ...	592	376		
9.— Արփալույի հողը (500 տէօնիւմ) և նոր գնուած մասը ...	169	340		
10.— Տէր և Տիկին Գ. Սարգիսեանի նուիրատուութիւնը (Ակնայ ի նպաստ) ...	1.950	—		
11.— Տ. Ռ. Մարկոսեանի նուիրատուութիւնը (Սավարինջ գիւղի ի նպաստ) ...	385	750		
12.— Եր. Յակոբեանի նուիրատուութիւնը (Տալվորիկ գիւղի ի նպաստ) ...	964	375		
13.— Յակոբ Գըրգեաշարեանի նուիրատուութեան (1000 Օ. Ո.) առհաշիւ (Հաճընի ի նպաստ) ...	316	875		
14.— Վանի ազգայիններու նուիրատուութիւնը (Վարժապետանոցին հողին և շէնքին համար) ...	600	—		
			12.232	933
V *Փոխադրելի .....*			**34.105**	**036**

ՀԱՇՈՒԵԿՇԻՌ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԻՈՒԹԵԱՆ (շար.)

7րդ Շրջան (1 Յունվար — 31 Դեկտեմբեր 1912)

ԳՈՅՔ

		Ե. Ո.	Մ.	Ե. Ո.	Մ.
Փոխադրեալ.....		....	...	36.578	950
Սոյն տրամադրելի գումարին մանրամասնութիւնը՝					
Գրեատի Լիոնէի մօտ..............	5.373,217				
Միութեան կեդր. սնտուկին մէջ.......	558,100				
	5.931,317				
ՋԵՂՋԵԼԻ.—					
1913 Շրջանին մէջ գնուած արժեթուղթներ, դրկուած նպաստներ և զանազան ցանձումներ (7րդ Շրջանի հաշուոյն)............	3.194,297				
	2.737,020				
Փոխադրելի.....		....	...	36.578	950

ՊԱՐՏՔ

				Ե. Ո.	Մ.	Ե. Ո.	Մ.
Փոխադրեալ.....						34.105	036
ՈՐԲԱՆՈՑ (Մատակարարութիւն)							
Բէլէկեան Որբանոց-Վարժարան (Տէօրթ-Եօլ)							
1.— *Տրամադրելի 1 Յունվար 1912էն*............				612	171		
2.— *Մանչեսթըրի անդամավճարներու* 5/6ը			251,103				
3.— *Զանազան նուիրատուութիւններ*...			15,892				
4.— *Տարեկան յանձնառութիւններ*......			136,500				
5.— *Կիպրոսի Որբանոցի Խնամակալութեան յանձնառութիւնը (վերջին 4 տարեվճարները)*..................			1.074,525				
6.— *Թատերական ներկայացման հասոյթը*................		212,250					
1/6ը Հիմնական Դրամագլուխին անցուած..	35,375						
Միացեալ Որբ. Ընկ. որբերուն ծախսուած....	86,450	121,825	90,425	1.568	445		
				2.180	616		
ԾԱԽՔ.— *Կիլիկիոյ Ազգ. Որբանոցներուն մէջ պատսպարուած Միութեան 60 որբերուն համար*.............			170,170				
Բէլէկեան Որբանոցի մատակարարութեան հաշուոյն Միացեալ Ընկերութեան վճարուած.......			880,958				
ՊԱՐՏՔ.— *Բէլէկեան Որբանոցի շինութեան հաշուոյն*.....................			27,092	1.078	220		
						1.102	396
Փոխադրելի.....						**35.207**	**432**

ՀԱՇՈՒԵԿՇԻՌ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԻՈՒԹԵԱՆ (շար.)

7րդ Շրջան (1 Յունվար — 31 Դեկտեմբեր 1912)

ԳՈՅՔ

	Ե. Ռ.	Մ.	Ե. Ռ.	Մ.
Փոխադրեալ	....	...	36.578	950
Փոխադրելի	....	...	**36.578**	**950**

ՊԱՐՏՔ

			Ե. Ռ.	Մ.	Ե. Ռ.	Մ.
Փոխադրեալ					35.207	432
ԱՒԱՆԴԻ ՀԱՇԻՒ						
Ժառանգութեան մը առթիւ պայմանաւոր նուէր		195,—				
«Հայրիկ Ֆընտ»ի հաշուոյն աւանդ ..		85,447				
Վիէննայի «Անի» ընկերութեան պայմանաւոր նուէրը (արժեթուղթեր) ...		21,872				
					302	319
ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ (ստիպողական նպաստներու)						
Տրամադրելի 1 Յունվար 1912ին			376	882		
7րդ Շրջանի Անդամավճարներուն $^5/_6$ին $^1/_{10}$ը ..			484	249		
					861	131
ԶԱՆԱԶԱՆ ՀԱՍՈՅԹՆԵՐ						
Ա.— *Հիմնական Եկամուտ*						
1.— *Տրամադրելի 1 Յունվար 1912ին*			106	722		
2.— *7րդ Շրջանին Անդամավճարներուն $^5/_6$ը*		4.550,331				
3.— *Արժեթուղթներու տոկոս և կտրոն*	811,850					
4.— *Գրէտի Լիոնէի ընթացիկ հաշուոյն տոկոսը* (2 ½ %)......	100,336	912,186				
5.— *Վերադարձուած հողագործական նպաստ* (1911ին *Հողերու ազատագրման համար Միւֆարզին ղրկուած և չի գործածուած*)		351,877				
		5.814,394				
ՋԵՂՋԵԼԻ.— *Պահեստի Դրամ* (*ստիպողական նպաստներու*)		484,249				
			5.330	145		
Փոխադրելի			5.436	867	**36.370**	**882**

ՀԱՇՈՒԵԿՇԻՌ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԻՈՒԹԵԱՆ (շար.)

7րդ Շրջան (1 Յունվար — 31 Դեկտեմբեր 1912)

ԳՈՅՔ

	Ե. Ո.	Մ.	Ե. Ո.	Մ.
Փոխադրեալ.....	....	...	36.578	950
Փոխադրելի.....	....	...	**36.578**	**950**

ՊԱՐՏՔ

		Ե. Ո.	Մ.	Ե. Ո.	Մ.
Փոխադրեալ.....		5.436	867	36.370	882
Բ.— Մասնաւոր Եկամուտ					
1.— Բրօվիտէնսի «Տուզ Հիսարի Ուսումնասիրաց Ընկ.»էն նուէր՝ Տուզ Հիսարի մէջ վարժարանի մը շինութեան համար	390,—				
2.— Նուիրատուութիւն ի նպաստ Մուշի և Սասունի կարօտեալներուն.......	22,130				
3.— Տ. Գալուստ Կիւլպէնկեանէ նուէր՝ ի նպաստ Նիրզէի վարժարանին	19,500				
4.— Տ. Գալուստ Կիւլպէնկեանէ նուէր՝ ձրի բժշկական դարմանի և դեղի համար	38,575				
5.— Բարլիզի «Հայկազեան Ուսումնասիրաց» Ընկերութեան նուէրին զուտ հասոյթը՝ Շար-Տէրէի դպրոցին համար ..	13,435				
5.— Եգեմի Մանասէեանէն նուէր՝ ի նպաստ Կիլիկեան Որբանոցներու..........	7,410				
		491	050		
ՆՊԱՍՏ					
Ա.— Հիմնական Եկամուտէն					
1.— Բաշխուած զանազան նպաստներ...	2.364,152				
2.— Միութեան 30 Նախնական Վարժարաններուն համար Միացեալին վճարուած	891,233				
3.— Միութեան Աղջկանց 4 Նախնական Վարժարաններուն համար Ազգանուէրին վճարուած..................	43,875				
4.— Վանի Վարժապետանոցին մատակարարութեան համար Միացեալին վճարուած......................	500,175				
Փոխադրելի......	3.799,435	5.927	917	**36.370**	**882**

ՀԱՇՈՒԵԿՇԻՌ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԻՈՒԹԵԱՆ (շար.)

7րդ Շրջան (1 Յունվար — 31 Դեկտեմբեր 1912)

ԳՈՅՔ

	Ե. Ո.	Մ.	Ե. Ո.	Մ.
Փոխադրեալ.....	....	...	36.578	950
ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐ.....	....	...	36.578	950

ՊԱՐՏՔ

			Ե. Ո.	Մ.	Ե. Ո.	Մ.
Փոխադրեալ.....		3·799,435	5.927	917	36.370	882
Բ.— Մասնաւոր Եկամուտներ						
1.— Տօղ Հիսարի վարժարանին շինութեան համար.....	243,750					
2.— Նիդդէի վարժարանին....	19,500					
3.— Մուշի և Սասունի կարօտեալներուն	22,130					
4.— Ջրի բժշկական դարման և դեղ (Կիլիկիա)........	38,575					
5.— Շար-Տէրէի վարժարանին	13,435					
6.— Կիլիկեան Որբախ. Կեդր. Յանձնաժողովին ղրկուած	7,410	344,800				
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԾԱԽՔ						
Հիմնական Եկամուտէն ծախսուած ընդհանուր գումար..............		1·575,614	5.719	849		
ՏՐԱՄԱԴՐԵԼԻ ՊԱՏՐԱՍՏ ԳՈՒՄԱՐ.........					208	068
ԾԱՆ.— ՏՐԱՄԱԴՐԵԼԻ ԳՈՒՄԱՐԻՆ ՄԱՆՐԱՄԱՍՆՈՒԹԻՒՆԸ						
1.— Հիմնական Եկամուտի հաշւոյն	61,818					
2.— Մասնաւոր Եկամուտի հաշւոյն	146,250					
	208,068					
ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐ.....					36.578	950

ՀԱՇՈՒԵՑՈՅՑ ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐՈՒ

7րդ Շրջան (1 Յունվար — 31 Դեկտեմբեր 1912)

ՄՈՒՏՔ

		Ե. Ո.	Մ.	Ե. Ո.	Մ.
Տրամադրելի Գումար 1 Յունվար 1912ին......				106	722
Ա.— ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԵԿԱՄՈՒՏ					
1.— Անդամավճարներու $^5/_6$ ը...........	4.550,331				
2.— Արժեթուղթներու տոկոսն ու կտրօնները	811,850				
3.— Ընթացիկ հաշիւներու տոկոսը.....	100,336				
4.— Վերադարձուած երկրագործական նըպաստ (1911ին հողի ազատագրման համար Միւֆարդին ղրկուած և չի գործածուած)....................	351,877				
		5.814	394		
Բ.— ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԵԿԱՄՈՒՏ					
1.— Բրօվիտէնսի «Տուղ-Հիսարի Ուսումնասիրաց Ընկերութ.» էն նուէր՝ Տուղ-Հիսարի (Սըվազ) վարժարանին շինութեան համար....................	390,—				
2.— Նուիրատուութիւն ի նպաստ Սասունի կարօտեալներուն...........	22,130				
3.— Տ. Գալուստ Կիւլպէնկեանէ նուէր՝ ի նպաստ Նիրզէի վարժարանին....	19,500				
4.— Տ. Գալուստ Կիւլպէնկեանէ նուէր՝ ջրի բժշկական դարմանի և գեղի համար	38,575				
5.— Բարիզի «Հայկական Ուսումնասիրաց Ընկ.» կողմէ նուիրուած արժեթուղթներու զուտ եկամուտը՝ Շար-Տէրէի վարժարանին համար............	13,435				
		483	640	6.298	034
ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐ.....				**6.404**	**756**

ԵԼՔ

		Ե. Ո.	Մ.	Ե. Ո.	Մ.
ՆՊԱՍՏՆԵՐ					
Ա.— ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԵԿԱՄՈՒՏԷՆ					
1.— Յատկացուած զանազան նպաստներ.	2.364,152				
2.— Միութեան 30 Նախնական Վարժարաններուն համար Միացեալին վըճարուած	891,233				
3.— Վանի վարժապետանոցին Մատակարարութեան համար Միացեալին վըճարուած	500,175				
4.— Միութեան աջակցող 4 Նախնական վարժարաններուն համար Ազգանըւէրին վճարուած..................	43,875				
		3.799	435		
Բ.— ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԵԿԱՄՈՒՏԷՆ					
1.— Տուղ-Հիսարի Վարժարանին շինութեան համար.....................	243,750				
2.— Նիրզէի վարժարանին.............	19,500				
3.— Ջրի բժշկական դարման և գեղ.....	38,575				
4.— Սասունի կարօտեալներուն.........	22,130				
5.— Շար-Տէրէի Վարժարանին.........	13,435				
		337	390	4.136	825
Ընդհանուր Ծախք.........................				1.575	614
Պահեստի Դրամ ապահովական նպաստներու ...				484	249
Տրամադրելի պատրաստ գումար............				208	068
ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐ.....				**6.404**	**756**

ԾԱՆՕԹ.— ՏՐԱՄԱԴՐԵԼԻ ԳՈՒՄԱՐԸ

1.— Հիմնական եկամուտի հաշւոյն	61,818
2.— Մասնաւոր եկամուտի հաշւոյն	146,250
Ե. Ո.	208,068

Բ. ՀԱՇՈՒԵՇԻՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԻՈՒԹԵԱՆ

8րդ Շրջան (1 Յունվար — 31 Դեկտեմբեր 1913)

ԳՈՅՔ

		Ե. Ո.	Մ.	Ե. Ո.	Մ.
ԱՐԺԵԹՈՒՂԹՆԵՐ					
Ա.— Հիմնական Դրամագլուխի հաշուոյն					
1.— Պատրաստ 1 Յունվար 1913ին.....	20.423,535				
2.— Գնուած 8րդ Շրջանին...........	1.733,285	22.156	820		
Բ.— Մասնաւոր Դրամագլուխի հաշուոյն					
1.— Պատրաստ 1 Յունվար 1913ին......	4.271,622				
2.— Գնուած 8րդ Շրջանին............	952,820	5.224	442		
Գ.— Պանէտի Դրամագլուխի հաշուոյն (ուսանողական նպաստներու յատուկ)					
1.— Պատրաստ 1 Յունվար 1913ին.....	504,665				
2.— Գնուած 8րդ Շրջանին...........	767,205	1.271	870	28.653	132
ԱՆՇԱՐԺ ԿԱԼՈՒԱԾՆԵՐ					
Ա.— Հիմնական Դրամագլուխի հաշուոյն					
1.— Իզմիրի մէջ խանութ մը..........	438,750				
2.— Նուպարիէի մէջ հող (72 ֆէտ. 12 քիր. 13 սահմ.).....................	352,500				
	791,250				
3.— Իզմիրի մէջ 4 տուներու արժէքին ⅔ը	2.340.—	3.131	250		
Բ.— Մասնաւոր Դրամագլուխի հաշուոյն					
1.— Մանսուրէի մէջ հող (21 ֆէտ. 9 քիր. 15 սահմ).....................	3.000,—				
2.— Մահմաշայի մէջ հող (919 քառ. մէտր)	135,—				
3.— Տէմիրտաշի մէջ հող (1500 քառ. մէտր)	225,—				
4.— Արփալույի մէջ հող 500 տէօնիւմ և վերջէն գնուած մաս մը..........	169,340				
Փոխադրելի.....	3.529,340	3.131	250	**28.653**	**132**

ՊԱՐՏՔ

		Ե. Ո.	Մ.	Ե. Ո.	Մ.
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ					
ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ.—					
Ա.— Մուտքի Տուրքէ գոյացած					
1.— Տրամադրելի 1 Յունվար 1913ին...	14.424,667				
2.— Մուտքի Տուրքէ՝ գանձուած 8րդ Շրջանին........................	481,310	14.905	977		
Բ.— Անդամավճարներու ⅙էն գոյացած					
1.— Տրամադրելի 1 Յունվար 1913ին...	3.122,453				
2.— Անդամավճարներու ⅙ էն գոյացած 8րդ Շրջանին..................	957,506				
3.— Մանչեսթըրի Մասնաճիւղին անդամավճարներու ⅙ը...............	49,766	4.129	725		
Գ.— Առանց կանխորոշ նպատակի եղած նուիրատուութիւններէ գոյացած					
1.— Տրամադրելի 1 Յունվար 1913ին...	4.324,982				
Զանազան նուիրատուութիւններ 8րդ Շրջանին....................	2.822,878	7.147	860		
				26.183	562
ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ.—					
1.— Մէօթէմէտեան կտակ (հող)........	3.000,—				
Վերոյիշեալ կտակին զուտ հասոյթը՝ Թօքատի մէջ Մէօթէմէտեան վարժարանի շինութեան յատուկ.........	519,041				
		3.519	041		
Փոխադրելի.....		3.519	041	**26.183**	**562**

ՀԱՇՈՒԵԿՇԻՌ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԻՈՒԹԵԱՆ (շար.)

8րդ Շրջան (1 Յունվար — 31 Դեկտեմբեր 1913)

ԳՈՅՔ

		Ե. Ո.	Մ.	Ե. Ո.	Մ.
Փոխադրեալ	3.529,340	3.131	250	28.653	132
5.— Իգդիրի մէջ 4 տուներու արժէքին ⅓ մասը ...	1.170,—				
6.— Վանի Վարժապետանոցին արժէքը ..	863,250	5.562	590		
ՇԻՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ				8.693	840
Ա.— Բէլէկեան Որբանոց-Վարժարան (Տէօրթ-Եօլ) Հողին արժէքը, շինութեան, կահաւորման ևն.ի ծախք ...		3.804	967		
Բ.— Մարկոսեան Վարժարան (Ասվարինջ) Ի հաշիւ շինութեան (Տ. Ռ. Մարկոսեանի նուիրատուութենէն) ...		43	875		
ԿԱՀ ԿԱՐԱՍԻՔ				3.848	842
8րդ Շրջանին գնուած կարասիք ...		62	970		
Ընդհ. Ծախքով հաշուեփակուած ...		62	960		
ԱՒԱՆԴ ԵՒ ՓՈԽԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆ				—	010
1.— Աւանդ Կալի Ընկ. մօտ ...		3	664		
2.— Տրամադրելի Տեղական Մասնաժողովներու մօտ.		178	924		
3.— Փոխատուութիւն Միութեան Պաշտօնաթերթին և Տպարանին համար ...		310	330		
ՏՐԱՄԱԴՐԵԼԻ ԴՐԱՄ				492	918
Ի հաշիւ Հիմնական Դրամագլուխի ...		585	152		
» Մասնաւոր » ...		271	447		
» Որբանոցներու մատակարարութեան ..		691	175		
Փոխադրելի		1.547	774	**41.688**	**742**

ՊԱՐՏՔ

		Ե. Ո.	Մ.	Ե. Ո.	Մ.
Փոխադրեալ		3.519	041	26.183	562
2.— Բէլէկեան խանի նուիրատուութիւնը (Տէօրթ-Եօլի Որբանոցի շինութեան համար) ...	2.419,687				
Մնացորդ Կիլիկիոյ ի նպաստ վիճակահանութեան ...	481,730				
Պարտք Բէլէկեան Որբանոցի շինութեան ևն. հաշուոյն ...	903,550	3.804	967		
3.— Նուիրատուութիւն Ս. Դաւիթեանի (հող) ...		360	—		
4.— Նուիրատուութիւն Բարիզի «Հայկազեան Ուսումն. Ընկ.» (Շար-Տէրէի վարժարանին համար) ...		592	376		
5.— Արփալույի հողը (տաքէն գնուած մասով) ...		169	340		
6.— Նուիրատուութիւն Տ. և Տիկ. Գ. Սարգիսեանի (Ակնայ կրթական գործին ի նպաստ)	1.950,—				
Նոյն գումարին տոկոսը ...	112,685	2.062	685		
7.— Նուիրատուութիւն Տ. Ռ. Մարկոսեանի (ի նպաստ Ասվարինջի) ...		385	750		
8.— Նուիրատուութիւն Տ. Ե. Յակոբեանի (ի նպաստ Տալվորիկի) ...		964	375		
9.— Նուիրատուութիւն Տ. Յ. Գըրգեաշարեանի (ի նըպաստ Հաճընի) Թերհաշիւ ...		571	350		
10.— Նուիրատուութիւն Տ. Գափամաճեանի և Վանի ուղղայիններու (Վարժապետանոց) ...		863	250		
11.— Կտակ Տօքթ. Գ. Կոստանդի (Իգդիրի մէջ 4 տուներու ⅓ մասը) ...		1.170	—		
12.— Նուիրատուութիւն Տ. Տ. Ջամքէրթէնի (ի նըպաստ Թօքատի) ...		444	187		
				14.907	321
Փոխադրելի				**41.090**	**883**

ՀԱՇՈՒԵԿՇԻՌ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԻՈՒԹԵԱՆ (շար.)

8րդ Շրջանի (1 Յունվար— 31 Դեկտեմբեր 1913)

ԴՈՅՔ

	Ե. Ո.	Մ.	Ե. Ո.	Մ.
Փոխադրեալ	1.547	774	41.688	742
ի հաշիւ Աւանդներու	229	284		
» *Պահեստի Դրամագլուխի (ապրողական նպաստներու)*	68	023		
» *Տրամադրելի գումարի*	825	906		
			2.670	987

ԾԱՆՕԹ.— Սոյն տրամադրելի գումարին մանրամասնութիւնը՝

	Ե. Ո.	Մ.
1.— Գրէտի Լիօնէի մօտ 31 Դեկտ. 1913ին	982	895
2.— Օսմ. Առևտր. Դրամատան մօտ 31 Դեկտ.1913ին	23	821
3.— Միութեան Կեդր. Սնտուկին մէջ 31 Դեկտ. 1913ին	381	504
4.— 1914ին եղած գանձումներ (1913ի Շրջանին յատուկ)	1.282	767
	2.670	987

ԴԻՏՈՂՈՒԹԻՒՆ.—

Հաւանական հասոյթի նախատեսութիւններ (Կեանքի ապահովագրութեան կտակներ) Հիմնական Դրամագլուխին կամ կանխորոշ նպատակի սահմանուած.—

1.— Տ. Մ. Վարդանեան, Բօլիս թիւ 99916 Կրէշամ Լայֆի, Օսմ. Ոսկի 100	87,750
2.— Տ. Լ. Սեմերճեան, Բօլիս ւիպէոէ թիւ 1051706 Նիւ-Եորք Լայֆի, Անգլ. Ոսկի 550	536,250
3.— Տ. Ս. Թագւորեան, Բօլիս թիւ 113975 Էքիթապլը Լայֆի, Ֆր. 10,000	385,750
4.—Տ. Ա. Թօփալեան, Բօլիս թիւ 146333 Ինիօն տը Բարիի, Ֆր. 11,500	443,612
5.— Գեր. Ն. Եպիսկ. Դանիէլեան, Բօլիս թիւ 206018 Կրէշամ Լայֆի, Ֆր. 10,000.	385,750
Համագումար	1.839,112

	Ե. Ո.	Մ.	Ե. Ո.	Մ.
Փոխադրելի			**44.359**	**729**

ՊԱՐՏՔ

				Ե. Ո.	Մ.	Ե. Ո.	Մ.
Փոխադրեալ.....						41.090	883
ՈՐԲԱՆՈՑ (**Մատակարարութիւն**)							
Քէլէկեան Որբանոց-Վարժարան (Տէօրթ-Եօլ)							
1.— *Տրամադրելի 1 Յունվար 1913ին*.............				1.122	306		
2.— *Մանչեսթըրի անդամավճարները ⅙ը*			248,828				
3.— *Պաշտպաններու տարեկան վարձեր* ..			283,240				
4.— *Թատերական ներկայացման հասոյթը*		106,884					
⅙ը հիմնական դրամագլուխին անցուած	17,814						
Միացեալ Որբախնամ Ընկ. որբերուն համար	58,362	76,176	30,708	562	776		
				1.685	082		
ԾԱԽՔ.— *Քէլէկեան Որբանոցի մատակարարութեան հաշուոյն Միացեալ Ընկերութեան կողմէ ծախսուած*			716,967				
Զանազան մատակարարական ծախքեր (ուղղակի)................			11,890				
ՊԱՐՏՔ.— *Քէլէկեան Որբանոցի շինութեան հաշուոյն*			265,050	993	907	691	175
ԱՒԱՆԴԻ ՀԱՇԻՒ							
Ժառանգութեան մը առթիւ պայմանաւոր նուէր				195	—		
Վիէննայի «Անի» Ընկ. պայմանաւոր նուէրը (արժեթուղթներ)....................				21	872		
Փոխադրելի.....				216	872	**41.782**	**058**

ՀԱՇՈՒԵԿՇԻՌ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԻՈՒԹԵԱՆ

8րդ Շրջան (1 Յունվար — 31 Դեկտեմբեր 1913)

ԳՈՅՔ

	Ե.Ո.	Մ.	Ե.Ո.	Մ.
Փոխադրեալ.....	....	...	44.359	729
Փոխադրելի.....	....	...	**44.359**	**729**

ՊԱՐՏՔ

			Ե.Ո.	Մ.	Ե.Ո.	Մ.
Փոխադրեալ.....			216	872	41.782	058
Զըլաիի «Տիարպէքիրի Կրթասիրաց Ընկ.» աւանդը....			195	—	411	872
ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ (Սփոփողական Նպաստներու)						
1.— Տրամադրելի 1 Յունուար 1913ին			861	131		
2.— 8րդ Շրջանի անդամավճարներու 5/6ին 1/10ը..			478	762	1.339	893
ԶԱՆԱԶԱՆ ՀԱՍՈՅԹՆԵՐ						
Ա.— Հիմնական Եկամուտներ						
1.— Տրամադրելի 1 Յունուար 1913ին			61	818		
2.— 8րդ Շրջանի անդամավճարներու 5/6ը		4.787,632				
3.— Արժեթուղթներու տոկոս և կտրոն..............	1.167,715					
4.— Ընթացիկ հաշիւներու տոկոսները..............	93,287	1.261,002				
5.— Վերադարձուած նպաստներ (չի գործածուած)......................		51,417				
		6.100,051				
ՁԵՂՉԵԼԻ.— Պահեստի Դրամ (Սփոփողական Նպաստներու)..................		478,762	5.621	289		
Բ.— Մասնաւոր Եկամուտներ						
1.— Տրամադրելի 1 Յունուար 1913ին....		146,250				
2.— Զանազան մասնաւոր նուէրներ....		43,597				
Փոխադրելի.....		189.847	5.683	107	**43.533**	**823**

ՀԱՇՈՒԵԿՇԻՌ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԻՈՒԹԵԱՆ (շար.)

Տրդ Շրջան (1 Յունվար — 31 Դեկտեմբեր 1913)

ԳՈՅՔ

	Ե. Ո.	Մ.	Ե. Ո.	Մ.
Փոխադրեալ	....	...	44.359	729
Փոխադրելի	....	...	**44.359**	**729**

ՊԱՐՏՔ

			Ե. Ո.	Մ.	Ե. Ո.	Մ.
Փոխադրեալ		189,847	5.683	107	43.533	823
3.— *Բարիզի հանգանակութիւնը տարա-գաղթի դէմ*		380,579				
4.— *Բարիզի «Հայկազեան Ուսումնասիրաց» Ընկերութեան նուէրին զուտ հասոյթը՝ Շար-Տէրէի Վարժարանին համար* ...		12,430				
			582	856		
ՆՊԱՍՏ						
Ա.— *Հիմնական Նպաստներ*						
1.— *Գործածուած զանազան նպաստներ* ..		2.425,373				
2.— *Միութեան 30 Նախնական Վարժա-րաններուն համար Միացեալին վը-ճարուած*		250,820				
3.— *Վանի Վարժապետանոցին մատակա-րարութեան համար Միացեալին վը-ճարուած*		197,437				
4.— *Մուֆարղինի Կեդր. Վարժարանին* ...		43,874				
5.— *Կրթական Տեսչութեան համար (Բաղէշ-Տիարպէքիր) Միացեալին վճարուած*		268,125				
6.— *Միութեան Աղջկանց 4 Նախնական Վարժարաններուն համար Ազգա-նուէրին վճարուած*		61,425				
Բ.— *Մասնաւոր Նպաստներ*						
1.— *Տուզ-Հիսարի Վարժարա-նի շինութեան նպաստին մնացորդը*	146,250					
Փոխադրելի	146,250	3.247,054	6.265	963	**43.533**	**823**

ՀԱՇՈՒԵԿՇԻՌ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԻՈՒԹԵԱՆ (շար.)

8րդ Շրջան (1 Յունվար — 31 Դեկտեմբեր 1913)

ԳՈՅՔ

	Ե. Ռ.	Մ.	Ե. Ռ.	Մ.
Փոխադրեալ	....	...	44.359	729
ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐ	....	...	44.359	729

ՊԱՐՏՔ

			Ե. Ռ.	Մ.	Ե. Ռ.	Մ.
Փոխադրեալ	146,250	3.247,054	6.265	963	43.533	823
2.— *Զանազան մասնաւոր նը-պաստներ*	33,760					
3.— *Մալկարայի աղէտեալնե-րուն և Հայաստանի ար-տագաղթին դէմ (Բարիզի համգամակութենէն)*	380,579					
4.— *Շար-Տէրէի Վարժարանին*	12,430	573,019				
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԾԱԽՔ						
Հիմնական Եկամուտէն		1.619,984	5440	057		
Տրամադրելի պատրաստ գումար					825	906
ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐ					44.359	729

ԾԱՆ.—ՏՐԱՄԱԴՐԵԼԻ ԳՈՒՄԱՐԻՆ ՄԱՆՐԱՄԱՍՆՈՒԹԻՒՆԸ

1.— Հիմնական Եկամուտի հաշուոյն	816,069
2.— Մասնաւոր Եկամուտի հաշուոյն	9,837
Ե. Ռ.	825,906

ՀԱՇՈՒԵՑՈՅՑ ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐՈՒ

8րդ Շրջան (1 Յունվար — 31 Դեկտեմբեր 1913)

ՄՈՒՏՔ

ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐ		Ե. Ո.	Մ.	Ե. Ո.	Մ.
Ա.— ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԵԿԱՄՈՒՏ					
Տրամադրելի գումար 1 Յունվար 1913ին......		61	818		
1.— Անդամավճարներու 5/6 ը............	4.787,632				
2.— Արժեթուղթներու տոկոս ու կտրօնները	1.167,715				
3.— Ընթացիկ հաշիւներու տոկոսը.....	93,287				
4.— Վերադարձուած նպաստ (չի գործածուած)........................	51,417	6.100	051	6161	869
Բ.— ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԵԿԱՄՈՒՏ					
Տրամադրելի գումար 1 Յունվար 1913ին......		146	250		
1.— Զանազան նուիրատուութիւններ....	43,597				
2.— Բարիզի հանգանակութիւնը են. (արտագաղթի դէմ)..................	380,579				
3.— Բարիզի «Հայկազեան Ուսումնասիրաց Ընկ.» կողմէ նուիրուած արժեթուղթներու զուտ հասոյթը՝ Շար-Տէրէի վարժարանին համար.............	12,430	436	606	582	856
ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐ.....				6.744	725

ԵԼՔ

ՆՊԱՍՏՆԵՐ		Ե. Ո.	Մ.	Ե. Ո.	Մ.
Ա.— ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԵԿԱՄՈՒՏԷՆ					
1.— Յատկացուած զանազան նպաստներ.	2.425,373				
2.— Միութեան 30 Նախնական Վարժարաններուն համար Միացեալին....	250,820				
3.— Վանի Վարժապետանոցին..........	197,437				
4.— Միւֆարղինի Կեդր. Բարձր. Նախակրթարանին..................	43,874				
5.— Միութեան ակզկանց 4 Վարժարաններուն համար Ազգանուէրին......	61,425				
6.— Հայաստանի Կրթական Տեսուչին և Միութեան Ներկայացուցիչին	268,125	3.247	054		
Բ.— ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԵԿԱՄՈՒՏԷՆ					
1.— Տուզ-Հիսարի (Սըվազ) Վարժարանին շինութեան համար	146,250				
2.— Զանազան մասնաւոր նպաստներ	33,760				
3.— Արտագաղթի դէմ (ես)............	380,579				
4.— Շար-Տէրէի Վարժարանին.........	12,430	573	019	3.820	073
Ընդհանուր Ծախք.........................				1.619	984
Պահեստի Դրամ (սոխպողական նպաստներու) ..				478	762
Տրամադրելի պատրաստ գումար............				825	906
ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐ.....				6.744	725

ԾԱՆՕԹ.— ՏՐԱՄԱԴՐԵԼԻ ԳՈՒՄԱՐԸ

1.— Հիմնական Եկամուտի հաշուոյն 816,069
2.— Մասնաւոր Եկամուտի հաշուոյն 9,837

Ե. Ո. 825,906

ԲԱՂԴԱՏԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱԿ

ՆԱԽՈՐԴ ԵՒ ՎԵՐՋԻՆ ՏԱՐԵՇՐՋԱՆՆԵՐՈՒ

Դրամագլուխի Հաշիւ

	ՆԱԽՈՐԴ ՇՐՋԱՆՆԵՐ	7րդ ՇՐՋԱՆ 1 Յունվ.-31 Դեկտ. 1912	8րդ ՇՐՋԱՆ 1 Յունվ.-31 Դեկտ. 1913	ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐ
ՀԻՄՆԱԿԱՆ	Ե. Ո.	Ե. Ո.	Ե. Ո.	Ե. Ո.
Նուիրատուութիւն	3.665,776	659,206	2.822,878	7.147,860
Մուտքի տուրք	13.543,017	881,650	481,310	14.905,977
Անդամավճարներու 1/6 ը	2.162,132	960,321	1.007,272	4.129,725
	19.370,925	2.501,177	4.311,460	26.183,562
ՄԱՍՆԱՒՈՐ				
Կանխորոշ նպատակի համար եղած կտակներ եւ նուիրատուութիւններ	6.846,711	5.386,224	2.674,386	14.907,321
ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐ	26.217,636	7.887,401	6.985,846	41.090,883

Եկամուտի Հաշիւ

	ՎԵՐԱԴԱՐՁՈՒԱԾ ՆՊԱՍՏՆԵՐ	ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԵԿԱՄՈՒՏ		ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԵԿԱՄՈՒՏ		ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐ Հիմնական եւ Մասնաւոր Եկամուտներու	ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐ
		Անդամավճարներու 5/6 ը	Տոկոս եւ կտրօն	Կանխորոշ նպատակի համար Նուիրատուութ.	Զանազան Հանգանակութ.		
	Ե. Ո.	Ե. Ո.	Ե. Ո.	Ե. Ո.	Ե. Ո.	Ե. Ո.	Ե. Ո.
ՆԱԽՈՐԴ ՇՐՋԱՆՆԵՐ . . .	—	10.296,693	1.958,108	4.072,492	6.490,097	22.817,390	35.652,080
Է. ՇՐՋԱՆ (1 Յունվար-31 Դեկտ. 1912)	351,877	4.550,331	912,185	483,640	—	6.298,033	
Ը. ՇՐՋԱՆ (1 Յունվար-31 Դեկտ. 1913)	51,417	4.787,632	1.261,002	56,027	380,579	6.536,657	
ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐ	403.294	19.634,656	4.131,295	4.612,159	6.870,676	35.652,080	

Եկամուտներու Գործածութիւնը

	ԳՈՐԾԱԾՈՒԱԾ ՆՊԱՍՏՆԵՐ				ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԾԱԽՔ	ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ տոխպողական նպաստներու համար	ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐ	ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐ
	Հիմնական եկամուտէն	Նուիրատուութիւններէն	Հանգանակութիւններէն	ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐ Նպաստներու				
	Ե. Ո.	Ե. Ո.	Ե. Ո.	Ե. Ո.	Ե. Ո.	Ե. Ո.	Ե. Ո.	
ՆԱԽՈՐԴ ՇՐՋԱՆՆԵՐ	8.818,431	4.072,492	6.490,097	19.381,020	2.952,766	376,882	22.710,668	34.826,174
Է. ՇՐՋԱՆ (1 Յունվ.-31 Դեկտ. 1912) . . .	3.799,434	337,390	—	4.136,824	1.575,614	484,249	6.196,687	
Ը. ՇՐՋԱՆ (1 Յունվ.-31 Դեկտ. 1913) . . .	3.247,054	192,440	380,579	3.820,073	1.619,984	478,762	5.918,819	
ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐ . .	15.864,919	4.602,322	6.870,676	27.337,917	6.148,364	1.339,893	34.826,174	
							ՏՐԱՄԱԴՐԵԼԻ ԳՈՒՄԱՐ	825,906

ՀԱՅԿ. ԲԱՐԵԳ. ԸՆԴՀ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԱՐԺԵԹՈՒՂԹՆԵՐԸ

(ԳՐԵՏԻ ԼԻՕՆԷ ԴՐԱՄԱՏԱՆ ՄՕՏ ՊԱՀ ԴՐՈՒԱԾ)

1. — ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽԻ ՀԱՇՈՒՈՅՆ

		Եգ. Ոսկի
197	Աքսիոն Գահիրէի Ջուրի Ընկ.	984,855
1087	Աքսիոն Ժուիսանս » »	8820,503
600	(Անգլ. Ոսկիի) Աքսիոն Օսմ. Պանքի 3½ %	576 —
250	Օպլիկասիոն Աղեքսանդր. Թրամվայի (Բրիվիլէժիէ)..	952,394
700	(Անգլ. Ոսկիի) Օպլիկասիոն Նունկովիչ Օթէլս 5% ...	700,495
22000	(Մարք) Գերմանական փոխառութիւն 3%	936,960
125	Աքսիոն Եգիպտական Գրէտի Ֆոնսիէի.............	2368,530
45	» » Նէշընըլ Պանքի	890,535
4	Օպլիկասիոն Եգիպտ. Գրէտի Ֆոնսիէի 3% (1886)...	55,753
257	» » » » 3% (1903)...	2698,661
1	Օսմ. Ռումէլիի Երկաթուղիի	8,404
1900	(Անգլ. Ոսկիի) Եգիպտական Իւնիֆիէ 4%	1875,760
16	Աքսիոն Սիւքրըրի է Ռաֆինըրի տ'Էժիփթ	50 —
10	» Պանք օֆ Ապիսինիայի	40 —
250	» Բրիվիլէժիէ Պէհէրա	1102,970
2	Օպլ. Տէօյչ Օրիանթ Հանտէլս Էնտիւսթրի 4% (1909)	95 —
	Փոխադրելի.....	22156,820

	Փոխադրեալ.....		22156,820

2. — ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽԻ ՀԱՇՈՒՈՅՆ

4	Ռանթ Օսմ. Ունիֆիէ........................	72,907	
1	» Իտալական 3 ¾ %........................	39,925	
5	Օպլիկասիոն Թիւնիզիէն 3% (1892)..............	89,108	
5	» Գրէտի Ֆոնսիէ տը Ֆրանս 3% (1879)..	97,692	
10	» Վիլ տը Բարի 2% (1892)............	164,715	
3100	(Անգլ. Ոսկիի) Եգիպտական Ունիֆիէ 4%..........	3013,850	
1	Օպլիկասիոն Օսմ. Բուլկըրի Երկաթուղիի.........	8,486	
4	Պոն 1889ի Ցուցահանդէսի......................	1,312	
25	Ակսիոն Ժուիսանս Գահիրէի Ջուրի Ընկ.........	202,035	
75	» Եգիպտական Գրէտի Ֆոնսիէի............	1512,540	
2	Օպլիկասիոն Գրէտի-Անշտալթ (1889)..............	21,872	5224,442

3. — ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽԻ ՀԱՇՈՒՈՅՆ

25	Ակսիոն Եգիպտ. Գրէտի Ֆոնսիէի.................	504,665	
50	» » Նէշընըլ Պանքի..............	767,205	1271,870
	ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐ........ Եգ. Ոսկի		28653,132

ՀԱՅԿ. ԲԱՐԵԳ. ԸՆԴՀ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ

ՍԵՓԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԵՐԸ

Թիւ	ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԵՐՈՒ ՎԱՅՐԸ	ՀԻՄՆԱՐԿ. ԹՈՒԱԿԱՆ	ԹԻՒ ԱՇԱԿԵՐՏԻ	ԹԻՒ ՊԱՇՏՕՆ.	ՏԱՐԵԿԱՆ ԾԱԽՔ Օսմ. Ղրշ.
	Ա. — ՄԱՏԱԿԱՐԱՐՈՒԹԵԱՄԲ ՀԱՅՈՑ ՄԻԱՑԵԱԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ				
	ՀԱՅԱՍՏԱՆ				
1	Վան (Վարժապետանոց).......	1911	60	13	82296 —
2	Միւֆարղին (Բարձր. Նախակրթ.)	1913	—	—	—
3	Սղերդ (Ծաղկոց)............	1910	253	9	19336 —
4	Տէն..........................	1910	90	4	4958.50
5	Զոք..........................	1911	56	3	2592 —
6	Ոստուան......................	1911	41	3	1998 —
7	Գուպին.......................	1911	56	4	2320 —
8	Հազզօ........................	1911	82	5	4687.50
9	Մալաֆան......................	1911	27	2	1760.50
10	Տուասաք (Յոփ)...............	1911	36	3	1779.50
11	Հազրօ........................	1910	100	5	6210 —
12	Կրասէրա......................	1911	84	4	3010 —
13	Պշէյտէր (Բէրիֆ)............	1911	34	1	1296 —
14	Կիւնտէնանօ..................	1911	35	1	1296 —
15	Հաշրէր.......................	1911	52	2	3240 —
16	Հէղին........................	1911	38	2	1348 —
17	Պաշնիք.......................	1911	45	1	1600 —
18	Կիւնտէ Ապտի (Խաբունար)....	1911	20	1	1324 —
19	Թըրպէզի......................	1912	—	—	—
20	Հիւսէյնան....................	1912	—	—	—
21	Տավուսի......................	1912	—	—	—
22	Հասհասք......................	1912	—	—	—
23	Բիֆան (Սէյյըտս)............	1912	—	—	—

ԹԻՒ	ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԵՐՈՒ ՎԱՅՐԸ	ՀԻՄՆԱՐԿ. ԹՈՒԱԿԱՆ	ԹԻՒ ԱՇԱԿԵՐՏԻ	ԹԻՒ ՊԱՇՏՕՆ.	ՏԱՐԵԿԱՆ ԾԱԽՔ Օսմ. Ղրշ.
24	*Հացէկաճ*	1913	—	—	—
25	*Խոզաբ*	1913	—	—	—
26	*Միղֆիշան*	1913	—	—	—
27	*Խէյպիան*	1913	—	—	—
	ԿԻԼԻԿԻԱ				
28	*Տէօրթ-Եօլ (Բէշիկեան Որբանոց)*	1912	90	12	132680 —
29	*Վահկայ*	1910	112	3	3239 —
30	*Շար-Տէրէ*	1911	100	2	1509 —
31	*Ալպիսթան*	1909	92	3	2160 —
32	*Կապան*	1909	103	2	2160 —
33	*Բէպուսիէ*	1911	85	2	3996 —
34	*Եարփուզ*	1912	—	—	—
35	*Տէօնկէլ*	1912	—	—	—
36	*Ֆընտըճագ*	1912	—	—	—
37	*Գարասուրան*	1912	—	—	—
	Բ. — ՄԱՏԱԿԱՐԱՐՈՒԹԵԱՄԲ ԱԶԳԱՆՈՒԷՐ ՀԱՅՈՒՀԵԱՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ				
	ՀԱՅԱՍՏԱՆ				
38	*Սղերդ*	1912	110	4	2700 —
39	*Միւֆարղին*	1912	46	2	1080 —
	ԿԻԼԻԿԻԱ				
40	*Ճիվիլիկի*	1912	27	2	1080 —
41	*Ֆընտըճագ*	1912	57	1	2700 —

ՀԱՅԿ. ԲԱՐԵԳ. ԸՆԴՀ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ

«ԲԱՐԵՐԱՐ» ԵՒ «ՊԱՏՈՒՈՅ»

ԱՆԴԱՄՆԵՐ

ԲԱՐԵՐԱՐ ԱՆԴԱՄՆԵՐ

ՊՕՂՈՍ ՓԱՇԱ ՆՈՒՊԱՐ

ԱՏԵՆԱՊԵՏ (ՑԿԵԱՆՍ) ԿԵԴՐ. ՎԱՐՉ. ԺՈՂՈՎԻ

† ԱԲՐԱՀԱՄ ՓԱՇԱ ԲԱՐԹՈՂ

† ԳՐԻԳՈՐ ՄԼՕԹԷՄԷՏԵԱՆ

ՏԻԳՐԱՆ ԽԱՆ ՔԷԼԷԿԵԱՆ

ԽՈՐՀՐԴԱԿԱՆ ԿԵԴՐ. ՎԱՐՉ. ԺՈՂՈՎԻ

ԵՐՈՒԱՆԴ ԱՂԱԹՕՆ ՊԷՅ

ՓՈԽ-ԱՏԵՆԱՊԵՏ ԿԵԴՐ. ՎԱՐՉ. ԺՈՂՈՎԻ

ԳԷՈՐԳ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ

ՏԻԿԻՆ ԱՂԱՒՆԻ Գ. ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ

ԵՐՈՒԱՆԴ ՅԱԿՈԲԵԱՆ

ՏՕՔԹ. ՊՕՂՈՍ ԿՈՍՏԱՆԴԵԱՆ

ՊԱՏՈՒՈՅ ԱՆԴԱՄՆԵՐ

ՎԵՀ. ՍԱՀԱԿ Բ., *Կաթողիկոս Կիլիկիոյ*,
ԳԵՐ. ՄՈՒՇԵՂ ԱՐՔԵՊԻՍԿ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ,
ԵԱԳՈՒԲ ԱՐԹԻՆ ՓԱՇԱ, *Փոխ-Ատենապետ Կեդր. Վարչ. Ժողովի*
ՄԿՐՏԻՉ ԱՆԴՐԱՆԻԿԵԱՆ, *Գանձապետ* » » »
ՎԱՀԱՆ ՄԱԼԷԶԵԱՆ, *Ատենադպիր* » » »
ԱՌԱՔԵԼ ՊԷՅ ՆՈՒՊԱՐ, *Խորհրդական* » » »
ԿԱՐԱՊԵՏ ՊԷՅ ՇԷՐԻՏՃԵԱՆ, » » » »
Մ. ՂԱԶԱՐՈՍԵԱՆ, » » » »
ՏԻՐԱՆ ՓԻԼԻՊՊՈՍԵԱՆ, » » » »
† ԳՐԻԳՈՐ ԵՂԻԱԵԱՆ,
ՏՕՔԹ. Ն. ՏԱՂԱՒԱՐԵԱՆ,
Մ. ՄԱՐԿՈՍՕՖ ՊԷՅ,
ՏԻԿԻՆ ՊՕՂՈՍ ՓԱՇԱ ՆՈՒՊԱՐ,
ՏԻԿԻՆ ՆՈՅԵՄԻ ԳԱՓԱՄԱՃԵԱՆ,
ԼԵՒՈՆ ՊԷՅ ՅԱԿՈԲԵԱՆ,
ՕՐԻՈՐԴ ԱՆՆԱ ՉԱՄԻՉ,
ՄԱՐՔԻԶՈՒՀԻ ՌՕՊԷՐԹՕ ՎԷՆԹՈՒՐԻ ՃԷՆՕՐԻ (*Ծնեալ տ'Ապրօ*)
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԷՖԷՆՏԻ ԱԼԼԱՀՎԵՐՏԻ,
† ՍԵԴՐԱՔ ԳԱՒԻԹԵԱՆ,
ՄԵՍՐՈՊ ՆՈՒՊԱՐԵԱՆ,
ԼԵՒՈՆ ՍԵՄԵՐՃԵԱՆ,
ԱԹԱՆԻԿ ԷԳՆԱԵԱՆ,
ՌԱՓԻԿ ՄԱՐԿՈՍԵԱՆ,
ԱԳԱԹԱՆ ԹԱՀԹԱՊՐՈՒՆԵԱՆ,
† ՊԵՏՐՈՍ ՊԷՅ ԳԱՓԱՄԱՃԵԱՆ,
ՏՕՔԹ. Ա. ԱՅՎԱԶԵԱՆ,
ՅԱԿՈԲ ՔՐՔԵԱՇԱՐԵԱՆ,
ՏԻԳՐԱՆ ՋԱՄՔԷՐԹԷՆ,
ՍԵԹ ԳԱՓԱՄԱՃԵԱՆ,
ՎԱՀԱՆ ՔԻՒՐՔՃԵԱՆ,

ՎՍԵՄ. ՊՕՂՈՍ ՓԱՇԱ ՆՈՒՊԱՐ

ՑԿԵԱՆՍ ԱՏԵՆԱՊԵՏ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱՐԵԳ. ԸՆԴՀ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

ՎՍԵՄ. ՊՕՂՈՍ ՓԱՇԱ ՆՈՒՊԱՐԻ

(Հ. Բ. Ը. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՅԱՌԱՋԻԿԱՅ ԾՐԱԳՐԻՆ ՄԱՍԻՆ)

Միութեան Կեդր. Ժողովը վերջերս բազմաթիւ նամակներ ստացած է, որոնց մէջ հարցում կ'ըլլայ թէ՝ յառաջիկային մեր Ընկերութեան գործունէութեան ուղղութիւնը պիտի չի բարեփոխուի՞, Հայկական Նահանգներուն մէջ գործադրուելիք Բարենորոգումներուն հետեւանքով:

Այս հարցումը միայն Միութեան անդամներուն կողմէ չէ որ մեզի կ'ուղղուի. այլ և այդ Նահանգներու վիճակովը շահախնդրուող հայրենակիցներէ ալ. ազգային մէկէ աւելի թերթեր ևս այդ բանը խնդիր կ'ընեն: Եւ որովհետեւ մեր պատասխանը ընդհանուր առմամբ քանի մը բացատրութիւններ կը հարկադրէ, զոր կարելի պիտի ըլլար իւրաքանչիւրին զատ զատ պարզել, օգտակար սեպեցինք մեր անցեալ և ապագայ ծրագիրը ամփոփել ներկայ Յայտարարութեան մէջ, որ պիտի հրատարակուի մեր Պաշտօնաթերթին մէջ:

Պէտք է նախ և առաջ յիշենք թէ՝ երբոր, քանի մը բարեկամներու հետ, ասկէ ութը տարի առաջ, Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութիւնը հիմնեցինք, այն համոզումը ունեցանք որ այս էականապէս ազգասիրական գործը հրամայողական պէտքի մը կը համապատասխանէր: Այն ատեն բռնապետութեան շրջանն էր: Ասիական Թուրքիոյ մեր հայրենակիցները ամէն տեսակ նեղութեանց և հալածանքներու ենթարկուած էին և իրենց թշուառութիւնը այն աստիճանին երբեք հասած չէր:

Հարկ էր փորձ մը ընել քիչ մը ամոքելու իրենց տառապանքները: Միութիւնը յաջողեցաւ գոնէ մերթ ընդ մերթ քանի մը նպաստ ղրկելու՝ որպէսզի թոյլ տայ անոնց լաւագոյն օրերու սպասել:

Երբ 1908ին Օսմանեան Սահմանադրութիւնը բանտերուն դուռները բացաւ և Թուրքիոյ ժողովուրդը խանդավառեց հայրենասիրական շունչով մը, Միութիւնը նոր ծաւալում մը ստացաւ և կրցաւ աւելի ազդուապէս աշխատիլ հայերու ճակատագրին բարելաւումին: Այլեւս իր գործունէութիւնը չի սահմանափակեց պարզապէս դրամական նպաստներու բաշխումին մէջ, աւելի ազատօրէն նուիրուեցաւ անոնց մտաւորական մակարդակը բարձրացնելու, անոնց տնտեսական կացութիւնը բարւոքելու եւ կրթական ձեռնարկները զարգացնելու գործին: Այդ բանին մէջ հզօրապէս վայելեց օժանդակութիւնը իր բազմաթիւ բարեկամներուն և աշխատակիցներուն, որ երբեք չի զլացան իրենց աջակցութիւնը և համերաշխութիւնը:

Այս կերպով է որ՝ Միութիւնը, անցեալ տարի, մինչեւ 8500 անդամ ունեցաւ, զանազան երկիրներու մէջ ցրուած 142 Տեղական Մասնաժողովներով, որ կրցած է, իր հիմնարկութենէն ի վեր, շուրջ 29000 եգ. ոսկիի ամենազգի նպաստներ և դպրոցական վարկեր բաշխել, և որ յաջողած է հիմնել 40 վարժարան (մին՝ որբանոց), ուր աւելի քան 2000 աշակերտներու ուսում կը ջամբուի:

Այս վիճակին մէջ կը գտնուէր Միութեան գործունէութիւնը և բարգաւաճումը, Պետութեանց և Բ. Դրան միջեւ գոյացած Հայկական Բարենորոգումներու համաձայնութեան նախօրեակին: Հոս պէտք չեմ տեսներ կրկին պարզել այն բանակցութիւնները, որոնց պատիւ ունեցայ մասնակցելու՝ իբրեւ Վեհ. Կաթողիկոսի ներկայացուցիչը, և որ վերջին 3 Փետրվարի համաձայնութեան յանգեցաւ, ո՛չ ալ Բարենորոգումներու մանրամասն նկարագրութիւնը ընելու, քանի որ Ծրագիրը հրատարակուեցաւ թերթերու մէջ: Սակայն պիտի ըսեմ միայն թէ՝ անոնք կ'ամփոփուին վարչական միջոցներու ամբողջութեանը մէջ, որ դրուած են ամենալայն իրաւասութեանց տակ Եւրոպացի Ընդհանուր Քննիչներու իրական քօնդրօլին ներքեւ, և թէ՝ այդ Բարենորոգումներու գործադրութիւնը Հայկական Նահանգներու մէջ հարկաւորապէս պիտի ստեղծէ իրաց նոր կացութիւն մը. թէ՝ խաղաղի և

խռովայոյզ վիճակին որ կը տիրէ այժմ, պիտի յաջորդէ ապահովութեան և ներքին հանդարտութեան թուական մը, թէ՝ զեղծումները և անարդարութիւնները վերջ պիտի գտնեն և հայերը պիտի կրնան խաղաղութեամբ աշխատիլ և իրենց աշխատանքին պտուղը վայելել: Այսպիսի րէժիմի մը շնորհիւ, որ պիտի յաջորդէ նախորդին՝ երբ ամէն ինչ կ'անդամալուծուէր թշուառութեան դատապարտուած այդ երկրին մէջ, այլազան տարրերու մէջ տիրող բաժանումները, որ այդ ժողովուրդներուն դժբախտութեան պատճառ էին և անոնք ամուլ անգործութեան մատնած էին, ինքնիրենին պիտի անհետին, և մեր հայրենակիցները՝ բոլոր օսմանցիներուն հետ համերաշխաբար՝ պիտի աշխատին բնական հարստութեանց զարգացումին և երկրին բարգաւաճումին, ու ատով իսկ ընդարձակ սահմանի մը մէջ պիտի աջակցին Պետութեան զօրացումին և վերականգնումին:

Իր կողմէն, բնական է որ Միութիւնը պարտաւոր պիտի ըլլայ հանգամանքներուն պատշաճիլ և իր գործունէութեան եղանակը բարեփոխել, նոր կացութենէ մը յառաջ եկած նոր պահանջներուն համապատասխանելու համար: Տարակոյս չկայ, օրինակի համար, որ ապահովութեան վերահաստատումովը, հողագործութիւնը նոր թափ մը պիտի առնէ, եթէ գիւղացիները, մանաւանդ սկիզբները, անհրաժեշտ խրախուսանքները գտնեն: Միութեան օժանդակութիւնը անոնց համար շատ օգտակար պիտի կրնայ ըլլալ, ըլլա՛յ անոնց հող, եզ, սերմնցու և երկրագործական գործիքներ հայթայթելով, ըլլա՛յ դիւրացնելով կազմութիւնը սենտիքաներու (syndicats), համագործակցականներու (coopératives) և հողագործական վարկի դրամատուններու (caisses de crédit agricoles): Նոյնպէս, Միութիւնը կոչուած է աւելի եւս ընդարձակելու իր մասնակցութիւնը դպրոցական ձեռնարկներու մէջ որ, Բարենորոգմանց Ծրագրին մէկ մասնաւոր յօդուածին համաձայն, պիտի կրնան զարգանալ՝ առանց ենթարկուելու անցեալի խոչընդոտներուն: Մեր Ընկերակցութեան յառաջիկայ գործունէութեան այս տեսակէտները իբրեւ օրինակ միայն կը յիշատակենք. կասկած չի կայ որ տակաւին ուրիշ ձեռնարկներ ալ կան որոնց հանդէպ Միութիւնը նոյնքան օգտակարութեամբ պիտի կրնայ գործել: Փորձառութիւնը միայն մեզի ցոյց պիտի տայ լաւագոյն եղանակները զոր պիտի ընդունինք՝ մեր ներկայ կազմակերպութիւնը լաւագոյն կերպով ծառայեցնելու համար, բայց ատոր համար անհրաժեշտ պիտի ըլլայ որ Միու-

թիւնը գաւառներու մէջ ունենայ մէկ կամ աւելի ներկայացուցիչներ, որ կարենան տեղւոյն վրայ իրենք իրենց տեսնել և հաստատել պէտքերը, որ առիթներէն օգտուելին և մեզ շարունակ իրազեկ ընեն, որպէսզի մեր Կեդրոնական Վարչութիւնը իր կողմէն կարենայ տնօրինութիւններ ընել և կատարեալ գիտակցութեամբ գործել:

Սակայն այսքան ընդարձակ ծրագիր մը պէտք պիտի ունենայ հասոյթներու, զոր Միութիւնը այսօր չունի: Ձենք յուսար թէ կարելի պիտի ըլլայ իր գործունէութիւնը ընդարձակել և ազգօգուտ գործ մը կատարել, եթէ նորանոր անդամակցութիւններ և նուիրագրութիւններ չընծայուին մեզի. և կրնանք աւելցնել թէ՝ կարեւորութիւնը այն օժանդակութեան զոր Միութիւնը ի վիճակի պիտի ըլլայ բերելու յօգուտ բնագաւառի մեր հայրենակիցներուն, մեզի ընծայուելիք օգնութեանց հետ ուղիղ համեմատական պիտի ըլլայ: Շատ մը բարի կամեցողութեանց և յօժարակամ անձնուիրութեանց կը կարօտինք յաջողելու համար: Միութիւնը ժողովուրդին բարւոյն համար աշխատելու պաշտօնը յանձն առած է. իր անցեալը ցոյց տուած է թէ անիկա իր նպատակէն բնաւ չէ շեղած, և թէ, իր Կանոնագրին մէկ հիմնական յօդուածին համաձայն, քաղաքականութեամբ չէ զբաղած, այլ իր բոլոր ջանքերը և հասոյթները գործածած է Թրքահայ ժողովուրդին նիւթական և տնտեսական պայմաններուն բարւոքումին, ինչպէս նաեւ մտաւորական ու բարոյական զարգացումին: Արդէն այդ բանն է որ ցարդ իր յաջողութեան պատճառը եղած է, և դարձեալ մեր Ընկերակցութեան վստահութիւնն է կը ներշնչէ ապագային համար, — սերտիւ համոզուած որ պիտի բաւէ որ ցոյց տայ թէ ի՛նչ օգտակար ձեռնարկներ կրնայ ընել, պատշաճեցնելով իր գործունէութիւնը ներկայ նոր հանգամանքներուն, որպէսզի ամէն կողմէ օգնութիւններ հասնին իրեն: Անցեալը լիովին ապացուցած է թէ՝ մեր Ընդհանուր Միութիւնը միշտ կրնայ ապաւինիլ համուր Հայութեան համերաշխութեան և անձնուիրութեան, ամէն անգամ որ խնդիրը ազգասիրական գործի մը վրայ է:

ԱՏԵՆԱՊԵՏ
ՀԱՅԿ. Բ. Ը. ՄԻՈՒԹԵԱՆ՝
ՊՕՂՈՍ ՆՈՒՊԱՐ

Գահիրէ, 30 Ապրիլ 1914

ԲԱՂԴԱՏԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱԿ

ՏԵՂԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱԺՈՂՈՎՆԵՐՈՒ

ԳՈՐԾՈՒՆԷՈՒԹԵԱՆ

(Յրդ ՇՐՋԱՆ)

ԲԱՂԴԱՏԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԷՈՒԹԻՒՆ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂՆԵՐՈՒ

Ա. ՑՈՒՑԱԿ

Է. ՇՐՋԱՆ (1 ՅՈՒՆՎԱՐ — 31 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1912)

Թիւ	ՄԱՍՆԱՃԻՒՂՆԵՐ	Գործօն անդամներուն թիւը	Ստացուած անդամավճարի գումարը		ՄՈՒՏՔ 1912 ՇՐՋԱՆԻ: Մուտքի տուրք		ՄՈՒՏՔ 1912 ՇՐՋԱՆԻ: Անդամավճար		ՄՈՒՏՔ 1912 ՇՐՋԱՆԻ: Նուիրատուութիւն		ԵԼՔ 1912 ՇՐՋԱՆԻ: Տեղական ծախք		ԵԼՔ 1912 ՇՐՋԱՆԻ: Կեդրոն ղրկուած դրամ		ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹԻ	
			Ե. Ղ.	Մ.	Ե. Ղ.	Մ.	Ե. Ղ.	Մ.	Ե. Ղ.	Մ.	Ե. Ղ.	Մ.	Ե. Ղ.	Մ.	Ե. Ղ.	Մ.
	ԿԵԴՐ. ՎԱՐՉ. ԺՈՂՈՎ. (ուղղակի)	62	1.329	—	1.770	40	29.778	95	26.137	20	300	—	57.386	55	57.686	55
	ԱՓՐԻԿԷ (4)															
1	Գահիրէ	502	8.113	—	1.857	50	97.260	—	2.360	—	12.676	—	88.801	50	101.477	50
2	Աղեքսանդրիա	208	3.090	—	225	—	17.608	50	3.192	50	6.673	50	14.352	50	21.026	—
3	Խարթում	62	685	—	540	—	5.575	—	677	50	30	50	6.762	—	6.792	50
4	Ատիս-Ապապա	44	564	—	251	90	6.809	85	89	—	—	—	7.150	75	7.150	75
		816	12.452	—	2.874	40	127.253	35	6.319	—	19.380	—	117.066	75	136.446	75
	ԹՈՒՐՔԻԱ (50)															
5	Կ. Պոլիս	533	6.271	50	5.685	75	70.967	95	9.667	40	13.277	80	73.043	30	86.321	10
6	Իզմիր	439	3.363	75	365	10	38.282	65	272	60	2.752	50	36.167	85	38.920	35
7	Մանիսա	24	122	50	—	—	2.177	60	—	—	4	—	2.173	60	2.177	60
8	Աֆիոն-Գարա-Հիսար	39	203	—	—	—	3.217	50	—	—	—	—	3.217	50	3.217	50
9	Ատանա	85	606	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Մերսին	81	456	50	—	—	6.369	10	2.250	—	2	50	8.616	60	8.619	10
11	Սիս	38	199	—	321	90	2.294	40	16	20	—	—	2.632	50	2.632	50
12	Իսքէնտէրուն	22	147	—	—	—	498	—	—	—	—	—	498	—	498	—
13	Տէօրթ-Եօլ	57	295	50	257	—	2.692	75	139	—	—	—	3.088	75	3.088	75
14	Աք-Շէհիր	98	499	50	—	—	3.510	—	—	—	—	—	3.510	—	3.510	—
15	Երուսաղէմ	25	186	—	77	90	2.915	10	—	—	125	10	2.867	90	2.993	—
16	Պէյրութ	28	75	—	132	50	1.857	—	—	—	—	—	1.989	50	1.989	50
17	Հալէպ	140	847	50	162	50	9.072	05	232	45	144	70	9.322	30	9.467	—
18	Քիլիս	29	146	25	33	—	1.190	60	178	80	37	40	1.365	—	1.402	40
19	Այնթապ	60	360	—	—	—	4.659	—	—	—	76	50	4.582	50	4.659	—
20	Մարաշ	19	97	50	158	40	894	60	—	—	—	—	1.053	—	1.053	—
21	Ուրֆա	51	96	—	1.086	50	1.969	30	8	10	568	40	2.495	50	3.063	90
22	Վան	147	1.324	—	646	75	10.297	25	89	40	503	40	10.530	—	11.033	40
23	Էրզրում	42	364	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
24	Երզնկա	113	547	50	609	40	4.957	70	48	90	486	—	5.130	—	5.616	—
25	Խարբերդ	136	755	—	—	—	2.162	45	—	—	—	—	2.162	45	2.162	45
26	Տիարպէքիր	78	349	25	245	75	5.538	35	44	—	427	60	5.400	50	5.828	10
27	Բաբերդ	20	135	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
28	Մարդին	38	166	50	8	70	1.198	80	—	—	41	20	1.166	30	1.207	50
29	Հաճըն	17	65	—	184	50	410	50	—	—	24	40	570	60	595	—
30	Սըվազ	229	1.183	50	2.032	—	6.775	90	545	60	666	25	8.687	25	9.353	50
31	Թոգաթ	76	480	50	805	—	3.835	30	44	—	68	50	4.615	80	4.684	30
32	Կիւրին	34	199	—	153	—	4.217	50	17	—	—	—	4.387	50	4.387	50
33	Մէրզիֆոն	126	540	25	1.033	—	3.519	80	316	75	275	—	4.594	55	4.869	55
34	Էնկիւրի	31	226	50	385	10	2.101	20	1.316	20	—	—	3.802	50	3.802	50
35	Գայսերի	174	1.007	50	—	—	3.282	50	—	—	—	—	3.282	50	3.282	50
36	Կէմէրէկ	61	258	25	767	75	636	25	—	—	—	—	1.404	—	1.404	—
37	Պրուսա	51	347	—	214	50	1.468	25	—	—	142	—	1.540	75	1.682	75
38	Պանտրմա	42	242	—	87	75	538	95	—	—	8	70	618	—	626	70
39	Չանաքգալէ	49	208	—	166	90	2.147	30	216	—	—	—	2.530	20	2.530	20
40	Ռոտոսթօ	66	364	—	4.003	40	1.520	—	—	—	—	—	5.523	40	5.523	40
41	Տրապիզոն	33	332	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
42	Սամսոն	132	720	—	2.011	75	4.627	75	—	—	603	70	6.035	80	6.639	50
43	Պաղտատ	57	426	50	718	10	3.869	60	177	—	226	10	4.538	60	4.764	70
44	Էտիրնէ	74	475	25	214	50	2.283	50	120	85	—	—	2.618	85	2.618	85
45	Սելանիկ	36	331	50	32	—	1.740	—	—	—	—	—	1.772	—	1.772	—
46	Ճէնէւէ	70	317	—	146	25	205	55	113	75	26	80	438	75	465	55
	ՓՈԽԱԴՐԵԼԻ	3.700	25.337	75	22.746	65	219.902	—	15.814	—	20.488	55	237.974	10	258.462	65

ԲԱՂԴԱՏԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԷՈՒԹԻՒՆ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂՆԵՐՈՒ (շար.)

Է. ՇՐՋԱՆ (1 ՅՈՒՆՎԱՐ — 31 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1912)

Թիւ	ՄԱՍՆԱՃԻՒՂՆԵՐ	ԳՈՐԾՕՆ ԱՆԴԱՄՆԵՐՈՒ ԹԻՒԸ	ՍՏՈՐԱԳՐՈՒԱԾ ԱՆԴԱՄԱՎՃԱՐԻ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԸ		ՄՈՒՏՔ 1912 ՇՐՋԱՆԻ — ՄՈՒՏՔԻ ՏՈՒՐՔ		ՄՈՒՏՔ 1912 ՇՐՋԱՆԻ — ԱՆԴԱՄԱՎՃԱՐ		ՄՈՒՏՔ 1912 ՇՐՋԱՆԻ — ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆ		ԵԼՔ 1912 ՇՐՋԱՆԻ — ՏԵՂԱԿԱՆ ԾԱԽՔ		ԵԼՔ 1912 ՇՐՋԱՆԻ — ԿԵԴՐՈՆ ՂՐԿՈՒԱԾ ԴՐԱՄ		ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹԻ	
			Ե. Ղ.	Մ.	Ե. Ղ.	Մ.	Ե. Ղ.	Մ.	Ե. Ղ.	Մ.	Ե. Ղ.	Մ.	Ե. Ղ.	Մ.	Ե. Ղ.	Մ.
	ՓՈԽԱԴՐԵԱԼ	3 700	25.337	75	22.746	65	219.902	—	15.814	—	20.488	55	237.974	10	258.462	65
47	Լըվէրէկ	21	101	50	702	—	432	25	19	50	13	—	1.140	75	1.153	75
48	Մուշ	61	356	50	1.975	25	218	50	—	—	—	—	2.193	75	2.193	75
49	Թարսուս	16	73	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
50	Տէրիկ	9	52	75	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
51	Շամ	23	151	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
52	Զամազը	10	40	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
53	Սղերդ	30	135	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
54	Հազզօ	16	65	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		3.886	26.313	—	25.423	90	220.552	75	15.833	50	20.501	55	241.308	60	261.810	15
	ԵՒՐՈՊԱ (23)															
55	Փարիզ	60	3.253	—	7.020	60	22.024	—	—	—	172	60	28.872	—	29.044	60
56	Մարսիլիա	17	236	50	—	—	2.467	—	216	—	—	—	2.683	—	2.683	—
57	Լոնտոն	27	258	50	—	—	1.959	70	989	60	—	—	2.949	30	2.949	30
58	Մանչեսթր	123	2.421	25	540	95	30.132	35	1.462	50	131	60	32.004	20	32.135	80
59	Վիեննա	21	310	—	4.058	—	3.264	50	121	50	30	—	7.414	—	7.444	—
60	Միլան	17	459	—	7.695	80	4.505	50	1.184	10	—	—	13.385	40	13.385	40
61	Պուքրէշ	112	855	50	734	30	2.612	05	—	—	114	80	3.231	55	3.346	35
62	Գօնսթանցա	31	305	—	617	20	3.842	25	—	—	679	10	3.780	35	4.459	45
63	Ֆօքշան	17	119	50	539	—	1.079	20	340	50	80	80	1.877	90	[illegible]	[illegible]
64	Պրիւքսէլ	17	263	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
65	Անվէրս	26	502	50	453	25	4.802	40	—	—	—	—	5.255	65	5.255	65
66	Ժընէվ	12	248	—	19	30	2.052	10	—	—	—	—	2.071	40	2.071	40
67	Սօֆիա	29	237	50	48	10	2.426	47	24	—	—	—	2.498	57	2.498	57
68	Ֆիլիպէ	47	520	—	—	—	1.928	75	—	—	—	—	1.928	75	1.928	75
69	Ռուսճուք	62	512	50	—	—	1.157	20	—	—	—	—	1.157	20	1.157	20
70	Վառնա	76	582	—	—	—	4.675	30	—	—	—	—	4.675	30	4.675	30
71	Պալչըք	10	137	50	9	50	1.390	20	—	—	49	50	1.350	20	1.399	70
72	Բլէվնա	17	82	—	196	80	453	20	7	80	15	40	642	40	657	80
73	Շումլա	16	81	—	204	30	434	10	—	—	9	60	628	80	638	40
74	Տօպրիճ	22	132	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
75	Սիլիստրէ	34	229	50	2.046	40	2.172	70	—	—	—	—	4.219	10	4.219	10
76	Պուրկազ	77	544	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
77	Նիքոսիա	38	192	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		916	12.490	75	24.183	50	93.378	97	4.346	—	1.283	40	120.625	07	121.908	47
	ԱՄԵՐԻԿԱ (48)															
78	Նիւ-Եորք	94	1.325	—	6.272	50	14.257	50	100	—	1.417	25	19.212	75	20.630	—
79	Թրօյ	27	145	—	—	—	975	—	—	—	—	—	975	—	975	—
80	Բաթէրսըն	41	210	—	175	—	2.507	90	—	—	467	20	2.215	70	2.682	90
81	Ուէսթ Հօպօքըն	92	540	—	269	20	3.066	80	839	30	148	40	4.026	90	4.175	30
82	Պրովիտէնս	119	605	—	499	60	4.858	90	119	50	1.008	40	4.469	60	5.478	—
83	Բօթաքէթ եւ Սէնթր-Ֆօլս	50	265	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
84	Րիչմընտ	10	60	—	58	20	614	60	163	30	10	—	826	10	836	10
85	Նիւ-Պրիթէյն	22	130	—	169	40	555	—	19	95	312	95	431	40	744	35
86	Քլէվլընտ	25	205	—	—	—	1.905	50	757	90	675	65	1.987	75	2.663	40
87	Նիւ-Հէվըն	29	145	—	338	—	744	25	39	—	—	—	1.121	25	1.121	25
88	Հարթֆըրտ	41	200	—	600	—	1.118	50	192	—	448	—	1.462	50	1.910	50
89	Ֆիլատէլֆիա	—	—	—	535	—	4.496	50	1.740	—	1.838	—	4.933	50	6.771	50
90	Չիքակօ	108	760	—	3.057	05	7.035	—	409	50	1.270	80	9.230	75	10.501	55
	ՓՈԽԱԴՐԵԼԻ	658	4.590	—	11.973	95	42.135	45	4.380	45	7.596	65	50.893	20	58.489	85

ԲԱՂԴԱՏԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԷՈՒԹԻՒՆ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂՆԵՐՈՒ (շար.)

Է. ՇՐՋԱՆ (1 ՅՈՒՆՎԱՐ — 31 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1912)

ԹԻՒ	ՄԱՍՆԱՃԻՒՂՆԵՐ	ՎՃԱՐՈՂ ԱՆԴԱՄՆԵՐՈՒ ԹԻՒԸ	ՍՏՈՐԱԳՐՈՒԱԾ ԱՆԴԱՄԱՎՃԱՐԻ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐ		ՄՈՒՏՔ 1912 ՇՐՋԱՆԻ: ՄՈՒՏՔԻ ՏՈՒՐՔ		ՄՈՒՏՔ 1912 ՇՐՋԱՆԻ: ԱՆԴԱՄԱՎՃԱՐ		ՄՈՒՏՔ 1912 ՇՐՋԱՆԻ: ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆ		ԵԼՔ 1912 ՇՐՋԱՆԻ: ՏԵՂԱԿԱՆ ԾԱԽՔ		ԵԼՔ 1912 ՇՐՋԱՆԻ: ԿԵԴՐՈՆ ՂՐԿՈՒԱԾ ԳՈՒՄԱՐ		ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹԻ	
			Ե. Ղ.	Մ.	Ե. Ղ.	Մ.	Ե. Ղ.	Մ.	Ե. Ղ.	Մ.	Ե. Ղ.	Մ.	Ե. Ղ.	Մ.	Ե. Ղ.	Մ.
	ՓՈԽԱԴՐԵԱԼ	658	4.590	—	11.973	95	42.135	45	4.380	45	7.596	65	50.893	20	58.489	85
91	Պոսթօն	245	1.505	—	—	—	7.616	—	—	—	1.646	40	5.969	60	7.616	—
92	Ուստր	89	488	—	820	30	4.895	70	499	—	950	—	5.265	—	6.215	—
93	Պրիտուօթէր	41	221	50	190	—	1.772	70	1.524	40	349	40	3.137	70	3.487	10
94	Իսթ-Քէմպրիճ	84	305	—	922	20	2.008	90	383	90	—	—	3.315	—	3.315	—
95	Պրաքթըն	41	205	—	39	—	1.573	40	52	—	294	60	1.369	80	1.664	40
96	Լօրէնս	21	105	—	—	—	328	25	—	—	—	—	328	25	328	25
97	Լին	80	405	—	1.022	50	2.732	—	243	40	420	—	3.577	90	3.997	90
98	Ուայթինսվիլ	40	220	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
99	Հէվըրհիլ	29	165	—	418	—	950	—	338	—	341	—	1.365	—	1.706	—
100	Լէմինսթըր	8	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
101	Միտլպօրօ	48	240	—	81	50	1.953	—	1.742	40	584	—	3.192	90	3.776	90
102	Ֆիչպըրկ	32	165	—	129	—	1.166	—	1.167	40	675	40	1.787	—	2.462	40
103	Սփրինկֆիլտ	14	110	—	600	70	—	—	—	—	—	—	600	70	600	70
[illegible]	[illegible]ըրտ	72	376	—	1.807	60	2.862	60	1.985	15	368	90	6.286	45	6.655	35
105	Ֆրէզնօ	278	3.038	—	4.727	—	28.520	25	2.132	65	2.648	40	32.731	50	35.379	90
106	Լօս-Անճէլօս	53	485	—	2.098	10	3.862	40	20	—	480	—	5.500	50	5.980	50
107	Եղեմ	72	376	—	758	50	1.657	80	—	—	—	—	2.416	30	2.416	30
108	Թուլարա	17	120	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
109	Ֆաուլըր	60	330	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
110	Ս.-Բօլ եւ Մինիափօլիս	22	175	—	546	—	—	—	—	—	—	—	546	—	546	—
111	Սան-Ֆրանչիսքօ	37	310	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
112	Նէշուէ	16	85	—	400	—	400	—	206	50	80	—	926	50	1.006	50
113	Եանքըրս	21	120	—	680	—	914	50	—	—	100	—	1.494	50	1.594	50
114	Սէլըմ-Փիպօտի	21	110	—	440	30	260	—	—	—	—	—	700	30	700	30
115	Չըլսի	62	310	—	640	—	1.992	90	—	—	585	40	2.047	50	2.632	90
116	Նիւ Պրիփօրթ	12	60	—	298	30	290	80	—	—	151	60	437	50	589	10
117	Քիսլի	35	233	—	521	—	1.123	25	—	—	40	—	1.604	25	1.644	25
1[illegible]	[illegible]րի-Միլֆօրի	21	105	—	741	—	60	—	—	—	—	—	801	—	801	—
119	Տիթրոյթ	18	130	—	1.459	30	—	—	—	—	—	—	1.459	30	1.459	30
120	Լուիզվիլ	10	85	—	473	10	83	80	—	—	—	—	556	90	556	90
121	Ինտիանափօլիս	15	115	—	904	30	—	—	—	—	—	—	904	30	904	30
122	Ուօթըրթաուն	15	125	—	338	30	149	20	—	—	—	—	487	50	487	50
123	Բրսին	—	—	—	238	80	—	—	—	—	—	—	238	80	238	80
124	Սինսինաթի	—	—	—	534	60	—	—	—	—	—	—	534	60	534	60
125	Պուէնոս-Այրէս	52	355	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐ	2.339	15.807	50	33.803	35	109.308	90	14.675	25	17.311	75	140.475	75	157.787	50

ՎԵՐԱՔԱՂՈՒԱԾՔ Է. ՇՐՋԱՆԻ (1912)

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂՆԵՐ	ԳՈՐԾՕՆ ԱՆԴԱՄՆԵՐՈՒ ԹԻՒԸ	ՍՏՈՐԱԳՐՈՒԱԾ ԱՄՍՈՒԱՃԱՐԻ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԸ	ՄՈՒՏՔ 1912 ՇՐՋԱՆԻ			ԵԼՔ 1912 ՇՐՋԱՆԻ		ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹԻ
			ՄՈՒՏՔԻ ՏՈՒՐՔ	ԱՆԴԱՄԱՎՃԱՐ	ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆ	ՏԵՂԱԿԱՆ ԾԱԽՔ	ԿԵԴՐՈՆ ՂՐԿՈՒԱԾ ԴՐԱՄ	
ԿԵԴՐ. ՎԱՐՉ. ԺՈՂՈՎ. (զանազան վայրեր)	62	1.329 —	1.770 40	29.778 95	26.137 20	300 —	57.386 55	57.686 55
4 ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ. (Ափրիկէ)	816	12.452 —	2.874 40	127.253 35	6.319 —	19.380 —	117.066 75	136.446 75
50 ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ. (Թուրքիա)	3.886	26.313 —	25.423 90	220.552 75	15.833 50	20.501 55	241.308 60	261.810 15
23 ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ. (Եւրոպա)	916	12.490 75	24.183 50	93.378 97	4.346 —	1.283 40	120.625 07	121.908 47
48 ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ. (Ամերիկա)	2.339	15.807 50	33.803 35	109.308 90	14.675 25	17.311 75	140.475 75	157.787 50
125 ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐ......	8.019	68.392 25	88.055 55	580.272 92	67.310 95	58.776 70	676.862 72	735.639 42

ԲԱՂԴԱՏԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱԿ

ՏԵՂԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱԺՈՂՈՎՆԵՐՈՒ ԳՈՐԾՈՒՆԷՈՒԹԵԱՆ

(Ըրդ ՇՐՋԱՆ)

ԲԱՂԴԱՏԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԷՈՒԹԻՒՆ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂՆԵՐՈՒ

Թ. ՑՈՒՑԱԿ

Ը. ՇՐՋԱՆ (1 ՅՈՒՆՎԱՐ — 31 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1913)

Թիւ	ՄԱՍՆԱՃԻՒՂՆԵՐ	Գործօն անդամներու թիւը	Ստացուած անդամավճար. մուտքը		Մուտք 1913 շրջանի: Մուտքի տուրք		Մուտք 1913 շրջանի: Անդամավճար		Մուտք 1913 շրջանի: Նուիրատուութիւն		Ելք 1913 շրջանի: Տեղական ծախք		Ելք 1913 շրջանի: Կեդրոն ղրկուած դրամ		Համագումար տարեկան հասոյթի	
			Ե. Ղ.	Մ.	Ե. Ղ.	Մ.	Ե. Ղ.	Մ.	Ե. Ղ.	Մ.	Ե. Ղ.	Մ.	Ե. Ղ.	Մ.	Ե. Ղ.	Մ.
	ԿԵԴՐ. ՎԱՐՉ. ԺՈՂՈՎ. (ուղղակի)	67	1.314	3	1.099	3	21.445	4	10.561	8	—	—	33.106	5	33.106	5
	ԱՓՐԻԿԷ (4)															
1	Գահիրէ	542	8.358	—	1.146	5	90.284	9	1.504	5	12.225	9	80.710	—	92.935	9
2	Աղեքսանդրիա	158	1.720	—	10	—	16.283	—	477	5	4.150	—	12.620	5	16.770	5
3	Խարթում	63	590	—	370	—	7.135	—	1.400	—	—	—	8.905	—	8.905	—
4	Ատիս-Ապապա	65	854	5	1.372	5	9.206	1	1.623	6	—	—	12.202	2	12.202	2
		828	11.522	5	2.899	—	122.909	—	5.005	6	16.375	9	114.437	7	130.813	6
	ԹՈՒՐՔԻԱ (59)															
5	Կ. Պոլիս	541	6.336	7	2.743	8	62.534	1	32	5	10.624	8	54.685	6	65.310	4
6	Իզմիր	441	3.589	—	219	2	36.725	1	724	—	3.177	5	34.490	8	37.668	3
7	Մանիսա	29	160	—	59	—	2.126	3	—	—	25	5	2.159	8	2.185	3
8	Աֆիոն-Գարա-Հիսար	39	219	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9	Ադանա	85	687	4	4.803	3	—	—	—	—	—	—	4.803	3	4.803	3
10	Մերսին	95	670	7	781	5	7.665	—	—	—	13	—	8.433	5	8.446	5
11	Սիս	38	208	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12	Իսքէնտէրուն	22	147	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13	Տէօրթ-Եօլ	55	322	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
14	Աք-Շէհիր	98	499	7	—	—	3.071	2	—	—	—	—	3.071	2	3.071	2
15	Երուսաղէմ	18	166	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16	Պէյրութ	28	160	—	—	—	1.740	8	—	—	—	—	1.740	8	1.740	8
17	Հալէպ	183	1.078	5	923	1	9.817	7	225	4	245	—	10.721	2	10.966	2
18	Քիլիս	29	145	2	—	—	780	—	—	—	—	—	780	—	780	—
19	Այնթապ	109	569	—	241	3	3.519	8	179	4	77	—	3.863	5	3.940	5
20	Մարաշ	19	97	5	1.129	4	2.617	7	—	—	105	6	3.641	5	3.747	1
21	Ուրֆա	53	266	5	105	6	4.862	8	—	—	417	5	4.550	9	4.968	4
22	Վան	118	987	2	162	5	12.731	2	48	8	865	5	12.077	—	12.942	5
23	Էրզրում	42	372	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
24	Երզնկա	113	751	8	—	—	4.493	5	312	—	—	—	4.805	5	4.805	5
25	Խարբերդ	134	678	—	721	5	7.096	3	—	—	24	8	7.793	—	7.817	8
26	Տիարպէքիր	111	494	—	597	2	3.676	2	—	—	340	2	3.933	2	4.273	4
27	Բաբերդ	10	74	—	—	—	831	5	5	3	5	8	831	—	836	8
28	Ֆարդին	39	162	5	119	4	1.561	4	24	4	—	—	1.705	2	1.705	2
29	Հազրօ	17	65	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30	Սըվազ	229	1.193	—	1.334	5	6.850	1	685	1	1.087	9	7.781	8	8.869	7
31	Թօգաթ	92	566	—	—	—	4.733	2	—	—	487	5	4.245	7	4.733	2
32	Կիւրին	34	199	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
33	Մէրզիֆոն	124	532	2	1.157	—	5.838	7	417	4	469	6	6.943	5	7.413	1
34	Էնկիւրի	31	226	5	170	6	2.374	1	—	—	—	—	2.544	7	2.544	7
35	Գայսերի	147	894	—	1.024	7	10.655	9	479	6	6	—	12.154	2	12.160	2
36	Կէմէրէկ	61	258	4	42	3	1.958	5	—	—	388	8	1.612	—	2.000	8
37	Պրուսա	69	420	—	709	1	3.775	—	—	—	442	—	4.042	1	4.484	1
38	Պանտրմա	42	242	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
39	Ջանաքքալէ	49	208	—	133	3	2.541	4	243	8	64	—	2.854	5	2.918	5
40	Ռոտօսթօ	66	364	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
41	Տրապիզոն	35	329	—	—	—	4.344	3	—	—	—	—	4.344	3	4.344	3
42	Սամսոն	132	676	8	910	8	5.894	5	411	8	1.158	—	6.059	1	7.217	1
43	Պաղտատ	58	418	4	48	8	5.243	1	2.469	2	387	7	7.373	4	7.761	1
44	Էտիրնէ	74	467	—	—	—	1.371	—	24	5	501	2	894	3	1.395	5
45	Ֆէնէսէ	70	316	9	1.436	2	1.803	3	895	6	410	7	3.724	4	4.135	1
46	Էվէրէկ	21	101	5	—	—	754	5	—	—	8	7	745	8	754	5
	ՓՈԽԱԴՐԵԼԻ	3.800	26.322	1	19.574	1	223.988	2	7.178	8	21.334	3	229.406	8	250.741	1

Ը. ՇՐՋԱՆ (1 ՅՈՒՆՎԱՐ — 31 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1913)

Թիւ	ՄԱՍՆԱՃԻՒՂՆԵՐ	ԳՈՐԾՕՆ ԱՆԴԱՄՆԵՐՈՒ ԹԻՒԸ	ՍՏՈՐԱԳՐՈՒԱԾ ԱՆԴԱՄԱՎՃԱՐԻ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԸ		ՄՈՒՏՔ 1913 ՇՐՋԱՆԻ — ՄՈՒՏՔԻ ՏՈՒՐՔ		ՄՈՒՏՔ 1913 ՇՐՋԱՆԻ — ԱՆԴԱՄԱՎՃԱՐ		ՄՈՒՏՔ 1913 ՇՐՋԱՆԻ — ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆ		ԵԼՔ 1913 ՇՐՋԱՆԻ — ՏԵՂԱԿԱՆ ԾԱԽՔ		ԵԼՔ 1913 ՇՐՋԱՆԻ — ԿԵԴՐՈՆ ՂՐԿՈՒԱԾ ԴՐԱՄ		ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹԻ	
			Ե. Ղ.	Մ.	Ե. Ղ.	Մ.	Ե. Ղ.	Մ.	Ե. Ղ.	Մ.	Ե. Ղ.	Մ.	Ե. Ղ.	Մ.	Ե. Ղ.	Մ.
	ՓՈԽԱԴՐԵԱԼ	3.800	26.322	1	19.574	1	223.988	2	7.178	8	21.334	3	229.406	8	250.741	1
47	Մուշ	51	316	—	73	1	4.665	5	—	—	234	4	4.504	2	4.738	6
48	Թարսուս	16	73	1	89	4	495	6	—	—	—	—	585	—	585	—
49	Տէրիկ	9	52	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
50	Շամ	23	167	4	1.122	—	1.432	9	—	—	376	6	2.178	3	2.554	9
51	Զոմագլը	10	40	6	97	5	440	3	32	5	—	—	570	3	570	3
52	Սղերդ	30	134	9	386	—	140	5	—	—	—	—	526	5	526	5
53	Հազզօ	20	81	2	134	—	313	1	—	—	4	—	443	1	447	1
54	Առվարինչ	16	65	—	—	—	422	5	—	—	16	3	406	2	422	5
55	Պիթլիս	22	158	4	1.200	—	536	2	150	3	—	—	1.886	5	1.886	5
56	Թոմարզա	10	40	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
57	Պարտիզակ	38	226	7	1.603	—	617	8	4	1	28	2	2.196	7	2.224	9
58	Մէրսին	15	65	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
59	Արաբկիր	43	226	5	455	9	1.588	1	4	—	—	—	2.048	—	2.048	—
60	Ազիզիէ	27	115	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
61	Մալաթիա	20	89	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
62	Զորում	11	50	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
63	Եօզղատ	54	373	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		4.215	28.599	2	24.735	—	234.640	7	7.369	7	21.993	8	244.751	6	266.745	4

ԵՒՐՈՊԱ (25)

Թիւ	ՄԱՍՆԱՃԻՒՂՆԵՐ	ԳՈՐԾՕՆ ԱՆԴԱՄՆԵՐՈՒ ԹԻՒԸ	ՍՏՈՐԱԳՐՈՒԱԾ ԱՆԴԱՄԱՎՃԱՐԻ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԸ		ՄՈՒՏՔԻ ՏՈՒՐՔ		ԱՆԴԱՄԱՎՃԱՐ		ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆ		ՏԵՂԱԿԱՆ ԾԱԽՔ		ԿԵԴՐՈՆ ՂՐԿՈՒԱԾ ԴՐԱՄ		ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹԻ	
64	Փարիզ	60	3.201	7	4.608	7	31.886	2	—	—	41	6	36.453	3	36.494	9
65	Մարսիլիա	18	245	5	482	2	3.296	2	385	8	—	—	4.164	2	4.164	2
66	Լոնտոն	29	254	—	121	9	3.450	9	12	7	158	5	3.427	—	3.585	5
67	Մանչեսթր	129	2.497	6	585	—	29.859	4	1.728	5	112	2	32.060	7	32.172	9
68	Վիեննա	41	404	—	16	—	3.176	8	—	—	9	—	3.183	8	3.192	8
69	Միլան	17	455	—	—	—	1.738	5	—	—	—	—	1.738	5	1.738	5
70	Պուքրէշ	112	745	4	279	7	2.332	5	231	5	—	—	2.843	7	2.843	7
71	Կոնստանցա	31	305	—	—	—	2.777	3	—	—	—	—	2.777	3	2.777	3
72	Ֆոքշան	16	111	8	—	—	1.250	—	657	2	—	—	1.907	2	1.907	2
73	Պրիւքսէլ	17	494	7	—	—	4.530	6	—	—	38	6	4.492	—	4.530	6
74	Անվէրս	25	483	—	231	4	5.322	7	—	—	32	7	5.521	4	5.554	1
75	Ժընէվ	12	248	—	—	—	2.005	9	385	7	—	—	2.391	6	2.391	6
76	Սօֆիա	34	241	—	—	—	1.720	4	—	—	—	—	1.720	4	1.720	4
77	Ֆիլիպէ	49	567	—	115	7	3.390	—	385	7	114	2	3.777	2	3.891	4
78	Ռուսճուք	62	512	—	—	—	—	—	385	7	—	—	385	7	385	7
79	Վառնա	82	596	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
80	Պալչըք	18	137	9	71	2	1.636	8	—	—	—	—	1.708	—	1.708	—
81	Բլէվնա	18	86	8	19	3	867	7	—	—	72	—	815	—	887	—
82	Շումլա	28	138	8	115	6	1.092	6	738	6	9	8	1.937	—	1.946	8
83	Տօպրիճ	23	154	3	221	8	98	—	—	—	11	4	308	4	319	8
84	Սիլիսթրէ	34	227	6	—	—	2.314	5	—	—	—	—	2.314	5	2.314	5
85	Պուրկազ	77	543	9	385	7	3.857	4	—	—	—	—	4.243	1	4.243	1
86	Նիքոսիա	45	226	7	1.009	1	1.658	—	1.245	1	65	—	3.847	2	3.912	2
87	Սելանիկ	33	350	—	—	—	1.133	6	—	—	—	—	1.133	6	1.133	6
88	Համպուրկ	6	83	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		1.016	13.310	8	8.263	3	109.396	8	6.156	5	665	—	123.150	2	123.815	8

ԲԱՂԴԱՏԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԷՈՒԹԻՒՆ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂՆԵՐՈՒ (շար.)

Ը. ՇՐՋԱՆ (1 ՅՈՒՆՎԱՐ — 31 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1913)

Թիւ	Մասնաճիւղներ	Գործօն անդամներու թիւը	Ստորագրուած ամսավճարի համագումարը		Մուտք 1913 շրջանի: Մուտքի տուրք		Անդամավճար		Նուիրատուութիւն		Ելք 1913 շրջանի: Տեղական ծախք		Կեդրոն ղրկուած դրամ		Համագումար տարեկան հասոյթի	
			Ե. Ղ.	Մ.	Ե. Ղ.	Մ.	Ե. Ղ.	Մ.	Ե. Ղ.	Մ.	Ե. Ղ.	Մ.	Ե. Ղ.	Մ.	Ե. Ղ.	Մ.
	ԱՄԵՐԻԿԱ (54)															
89	Նիւ-Եորք	94	1.330	—	965	3	16.668	7	—	—	220	—	17.414	—	17.634	—
90	Թրոյ	26	145	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
91	Փէթրսըն	42	225	—	139	6	2.640	8	189	3	393	6	2.576	1	2.969	7
92	Ուէսթ-Հօպօքըն	92	535	—	—	—	3.311	3	68	6	—	—	3.379	9	3.379	9
93	Պրօվիտէնս	119	605	—	140	—	5.133	7	100	—	1.373	—	4.000	7	5.373	7
94	Ռոքսպըրի եւ Սէնթ.Քօլս	49	260	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
95	Րիչմընտ	14	75	—	200	—	419	6	390	6	19	—	991	2	1.010	2
96	Նիւ-Պրիթէյն	13	75	—	70	—	523	6	30	—	9	4	614	2	623	6
97	Քլէվլընտ	25	205	—	255	—	577	6	1.210	—	—	—	2.042	6	2.042	6
98	Նիւ-Հէվըն	18	90	—	160	—	1.306	9	50	—	230	—	1.286	9	1.516	9
99	Հարթֆըրտ	41	175	—	58	5	1.024	—	—	—	10	—	1.072	5	1.082	5
100	Ֆիլատէլֆիա	—	—	—	—	—	780	—	1.170	—	—	—	1.950	—	1.950	—
101	Չիքակօ	105	735	—	680	—	5.399	9	1.506	4	268	4	7.317	9	7.586	3
102	Պոսթըն	243	1.480	—	876	8	6.395	9	2.805	5	778	6	9.299	6	10.078	2
103	Ուստր	94	518	—	260	—	5.665	9	—	—	758	4	5.167	5	5.925	9
104	Պրինուօթր	38	206	—	440	—	2.226	2	488	8	115	—	3.040	—	3.155	—
105	Իսթ-Քէմպրիճ	93	465	—	460	—	2.432	5	962	—	442	—	3.412	5	3.854	5
106	Պրաքթըն	46	230	—	250	—	1.837	1	197	2	688	4	1.595	9	2.284	3
107	Լօրէնս	21	105	—	—	—	120	—	—	—	—	—	120	—	120	—
108	Լին	82	415	—	239	—	3.132	4	518	7	652	7	3.237	4	3.890	1
109	Ուայթինսվիլ	40	220	—	—	—	955	—	—	—	—	—	955	—	955	—
110	Հէվըրհիլ	29	165	—	100	—	1.231	5	2.696	2	312	2	3.715	5	4.027	7
111	Լէմինսթըր	8	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
112	Միտլպօրօ	29	145	—	49	1	1.630	7	487	9	315	2	1.852	5	2.167	7
113	Ֆիչպըրկ	19	95	—	69	—	1.596	7	—	—	471	8	1.193	9	1.665	7
114	Սփրինկֆիլտ	14	110	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
115	Միլֆըրտ	20	105	—	120	—	933	9	170	—	—	—	1.223	9	1.223	9
116	Ֆրէզնօ	286	3.073	—	2.410	—	29.411	4	1.732	8	2.527	6	31.026	6	33.554	2
117	Լօս-Անճէլըս	53	485	—	120	—	2.480	—	—	—	—	—	2.600	—	2.600	—
118	Եդեմ	77	400	—	200	—	2.009	8	—	—	688	8	1.521	—	2.209	8
119	Թուլարա	17	120	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
120	Ֆաուլըր	60	330	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
121	Ս.-Բօլ եւ Մինիափօլիս	22	160	—	—	—	1.918	6	—	—	110	—	1.808	6	1.918	6
122	Սան-Ֆրանչիսքօ	37	310	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
123	Նէուըք	16	85	—	30	—	816	3	350	—	—	—	1.196	3	1.196	3
124	Եանգըրս	21	125	—	—	—	1.151	6	—	—	51	—	1.100	6	1.151	6
125	Սէյլըմ-Փիպօտի	23	120	—	140	—	906	1	20	—	65	—	1.001	1	1.066	1
126	Ջըլսի	51	255	—	580	—	940	9	706	8	277	7	1.950	—	2.227	7
127	Նիւ-Պրիփօրթ	30	150	—	320	—	176	6	100	—	99	4	497	2	596	6
128	Րիսլի	40	270	—	241	—	2.682	5	240	—	180	—	2.983	5	3.163	5
129	Սաութ-Միլվօքի	21	105	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
130	Տիթրօյթ	34	225	—	213	8	1.686	2	1.191	—	520	—	2.571	—	3.091	—
131	Լուիզվիլ	10	85	—	60	—	1.099	6	—	—	10	—	1.149	6	1.159	6
132	Ինտիանափօլիս	15	115	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
133	Ուօթըրթաուն	26	125	—	272	5	687	9	14	6	—	—	975	—	975	—
134	Րըսին	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
135	Սինսինաթի	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
136	Պուէնօս-Այրէս	58	407	9	574	8	3.765	8	16	4	—	—	4.357	—	4.357	—
137	Ֆրիհօլտ	12	76	—	440	—	304	9	—	—	10	4	734	5	744	9
138	Ռոնքիաք	16	80	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
139	Սիրէքիւզ	23	120	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	ՓՈԽԱԴՐԵԼԻ	2.362	15.975	9	11.134	4	115.982	1	17.412	8	11.597	6	132.931	7	144.529	3

ԲԱՂԴԱՏԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԷՈՒԹԻՒՆ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂՆԵՐՈՒ (շար.)

Ը. ՇՐՋԱՆ (1 ՅՈՒՆՎԱՐ — 31 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1913)

Թիւ	ՄԱՍՆԱՃԻՒՂՆԵՐ	ԳՈՐԾՕՆ ԱՆԴԱՄՆԵ-ՐՈՒ ԹԻՒԸ	ՍՏՈՐԱԳՐՈՒԱԾ ԱՄՍԱՎՃԱՐԻ ՀԱՄԱԳՈՒ-ՄԱՐԸ		ՄՈՒՏՔ 1913 ՇՐՋԱՆԻ — ՄՈՒՏՔԻ ՏՈՒՐՔ		ՄՈՒՏՔ 1913 ՇՐՋԱՆԻ — ԱՆԴԱ-ՄԱՎՃԱՐ		ՄՈՒՏՔ 1913 ՇՐՋԱՆԻ — ՆՈՒԻՐԱ-ՏՈՒՈՒԹԻՒՆ		ԵԼՔ 1913 ՇՐՋԱՆԻ — ՏԵՂԱԿԱՆ ԾԱԽՔ		ԵԼՔ 1913 ՇՐՋԱՆԻ — ԿԵԴՐՈՆ ՂՐԿՈՒԱԾ ԴՐԱՄ		ՀԱՄԱ-ԳՈՒՄԱՐ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹԻ	
			Ե. Ղ.	Մ.	Ե. Ղ.	Մ.	Ե. Ղ.	Մ.	Ե. Ղ.	Մ.	Ե. Ղ.	Մ.	Ե. Ղ.	Մ.	Ե. Ղ.	Մ.
	ՓՈԽԱԴՐԵԱԼ	2.362	15.975	9	11.134	4	115.982	1	17.412	8	11.597	6	132.931	7	144.529	3
140	Սըմիր	18	90	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
141	Լօուէլ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
142	Պիճկիէմբըճ	27	255	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐ.....	2.407	16.320	9	11.134	4	115.982	1	17.412	8	11.597	6	132.931	7	144.529	3

ՎԵՐԱՔԱՂՈՒԱԾՔ Ը. ՇՐՋԱՆԻ (1913)

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂՆԵՐ	ԳՈՐԾՕՆ ԱՆԴԱՄՆԵ-ՐՈՒ ԹԻՒԸ	ՍՏՈՐԱԳՐՈՒԱԾ ԱՄՍԱՎՃԱՐԻ ՀԱՄԱԳՈՒ-ՄԱՐԸ		ՄՈՒՏՔ 1913 ՇՐՋԱՆԻ — ՄՈՒՏՔԻ ՏՈՒՐՔ		ՄՈՒՏՔ 1913 ՇՐՋԱՆԻ — ԱՆԴԱՄԱ-ՎՃԱՐ		ՄՈՒՏՔ 1913 ՇՐՋԱՆԻ — ՆՈՒԻՐԱ-ՏՈՒՈՒԹԻՒՆ		ԵԼՔ 1913 ՇՐՋԱՆԻ — ՏԵՂԱԿԱՆ ԾԱԽՔ		ԵԼՔ 1913 ՇՐՋԱՆԻ — ԿԵԴՐՈՆ ՂՐԿՈՒԱԾ ԴՐԱՄ		ՀԱՄԱ-ԳՈՒՄԱՐ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹԻ	
ԿԵԴՐ. ՎԱՐՉ. ԺՈՂՈՎ (Զանազան վայրեր)	67	1.314	3	1.099	3	21.445	4	10.561	8	—	—	33.106	5	33.106	5
4 ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ (Ափրիկէ)	828	11.522	5	2.899	—	122.909	—	5.005	6	16.375	9	114.437	7	130.813	6
59 ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ (Թուրքիա)	4.215	28.599	2	24.735	—	234.640	7	7.369	7	21.993	8	244.751	6	266.745	4
25 ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ (Եւրոպա)	1.016	13.310	8	8.263	3	109.396	—	6.156	5	665	—	123.150	8	123.815	8
54 ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ (Ամերիկա)	2.407	16.321	—	11.134	4	115.982	1	17.412	8	11.597	6	132.931	7	144.529	3
142 ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐ.....	8.533	71.067	8	48.131	—	604.373	2	46.506	4	50.632	3	648.378	3	699.010	6

ԿԵԴՐ. ՎԱՐՉ. ԺՈՂՈՎ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱՐԵԳ. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԻՈՒԹԵԱՆ

33, Շարա Մասապէն

Փօսթարկղ 1079
Թելէֆօն.. 3605

ԳԱՀԻՐԷ (Եգիպտոս)

Կը խնդրուի որ եւ է բարեկեցութեան ուղղել այսպէս՝

Me V. MALÉZIAN
Secrétaire Général de l'Union Générale Arménienne

B. P. 1079 LE CAIRE (Egypte)

Կը խնդրուի որ եւ է դրամ ուղղել այսպէս՝

Mr M. ANTRANIKIAN
Trésorier de l'Union Générale Arménienne

B. P. 1079 LE CAIRE (Egypte)

2013
ՀՀ Ազգային գրադարան
NL0050398